

antologie și traducere de
alexandru pintescu

POEZIE SOVIETICĂ MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

dacia

POEZIE SOVIETICĂ
MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

Coperta și prezentarea grafică de MIRCEA BACIU

Ilustrația copertei: V. Bakșeev, *Primăvară azurie*

I

NOTA Selecția, traducerile și notele biobibliografice pentru poeții: *Mikola Bajan, Ivan Draci, Lina Kostenko, Boris Oliinek, Dmetrio Pavleciko și Mihailo Tkaci* au fost realizate de colaboratorul nostru ȘTEFAN TCACIUC.

POEZIE SOVIETICĂ MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

Antologie, traduceri, prefață
și note biobibliografice de
ALEXANDRU PINTESCU

EDITURA DACIA
CLUJ-NAPOCA 1988

**Ilustrațiile din interiorul volumului reproduc desene de: Vl. Moiaovski,
Andrei Belii și L. Lagauskas.**

CUVÎNT ÎNAINTE

Antologia de față năzuie să acopere o perioadă de aproape un secol (1905–1987), perioadă traversată de o sumedenie de fermenti și de curente sociale și de gândire (slavofilismul, panmongolismul, narodnicismul, tolstoianismul, anarhismul etc.), dar și literar-artistic (simbolismul, futurismul, dkeismul, imaginismul, constructivismul, suprematismul, ultraismul ș.a.). Toate acestea aflate în viu dialog cu gândirea marxistă precum și cu arta promovată consecvent de către această, și anume realismul.

Personalitățile care au ilustrat aceste tendințe au fost și ele, la rândul lor, diferite ca formație culturală, ca orizont sufletească și, nu în ultimul rând, ca permeabilitate la deosebita mobilitate social-istorică și culturală. Unele dintre ele s-au pierdut în noianul de școli, curente și tendințe manifestate îndeosebi pe frontul literaturii. În cadrul a ceea ce s-a numit „generația de la 1920” s-au afirmat scriitori aparținând unor „promoții” diferite. Vom regăsi sub acest stindard și pe „melancolicul Bunin”, dar și pe mentorul simbolismului, Briusov, ambii afirmați pe deplin în ultimul deceniu al veacului XIX. Tot aici se cuvine să-i încadrăm însă și pe „tinerii simboțiști” Blok, Belii, Baltrușaitis (Hippius, Merejkovski aparținând, în schimb, „bătrînilor simboțiști”) ajunși la deplina afirmare în preajma anului revoluționar 1905. Ei vor manifesta tendința de raliere la idealurile progresiste așa cum o vor face toți scriitorii afirmați în preajma sau în timpul Revoluției din Octombrie (Esenin, Maiakovski, Bagrițki, Kirsanov, Selvinski, Aseev ș.a.). Tot acum, pe fondul ecloziunii curentelor literare ale primului pătrar de veac vor ajunge la deplina maturitate Pasternak, Ahmatova, Ivetăeva, Mandelștam, Gumiliov, Hlebnikov, Kliuev, Gorodețki, Marienhof, Galaktion și Titian Tabidzé, Illia Zdanevici și încă mulți alții.

Imediat după Revoluția din Octombrie intră în scena literară un grup masiv de scriitori (Lugovskoi, Martinov, Inber, Bergholt, Vsevolod Rojdestvenski, Zabolotki) a căror activitate va ajunge la apogeu în ajunul ultimei conflagrații mondiale. Coexistența acestor promoții în sinul poeziei sovietice nu a fost întotdeauna pașnică ci, dimpotrivă, a luat adesea forma luptei acerbe de idei, diatriba, pamfletul, procesele de intenție completind „arsenalul” confruntărilor literare. Treptat aceste mișcări s-au topit în fluxul revoluționar, innoitor, la grăbirea acestui proces contribuind și organizarea instituțională a scriitorilor, cu toate limitele ei determinate de proletcultism și de dogmatism. Clarificarea conștiințelor a fost și aici, ca peste tot, un proces de durată, cu tatonări și ezitări, cu apropieri și replieri față de realitatea sovietică. Excesele dogmatice nu au reușit decât cel mult să frîneze acest proces firesc, legic. O serie de curente de avangardă literară au luat adesea înfățișarea luptei împotriva filistinismului mic-burghez mărind în acest mod confuzia privitoare la apetența lor pentru eveniment, la angajarea lor pe arena istoriei. Chiar Gorki saluta futurismul, mișcare avangardistă de nuanță suprarealistă, sub aspectul luptei anti-burgheze.

Semnificativ este faptul că pină și Esenin a ajuns să fie urmărit de Ohrana țaristă pentru activitate ilegală, că Maiakovski a suferit rigorile punițiunii, că Blok și Briusov au făcut parte dintr-o serie de comitete revoluționare menite să mobilizeze conștiințele „intelighenției” pentru salvagardarea valorilor perene ale culturii ruse. Maiakovski – ca să revenim la acest tribun al Revoluției devenit la începutul deceniului patru simbolul Revoluției însăși fiind „cultivat asemeni cartofilor pe vremea Ekaterinei” (Pasternak) – a compus mii de cîntece, lozinci și manifeste revoluționare, afișe agitatorice, piese de teatru satirice, scheciuri umoristice în cadrul Agenției telegrafice ruse (ROSTA).

În anii imediat următori ultimei conflagrații mondiale se vor afirma scriitorii aparținînd generației anilor '60. Evtușenko, Voznesenski, Rojdestvenski, Okudjava, Ahmadulina, Vieru, Kazakova, Rubțov, Iskander, dar și Vinokurov, Bokov, Sosiura, Solouhin sînt doar cîteva din numele de rezonanță ale primei promoții afirmate după război, promoție care intră în centrul preocupărilor noastre tocmai fiindcă este saturată de istorie, de eveniment, avînd și o mare experiență de viață (mulți au luptat în război sau au suferit într-un mod sau altul rigorile

acestui). Obsesia războiului, tema războiului și a păcii, a prieteniei între popoarele frățești ale Uniunii Sovietice ca și a prieteniei față de toate popoarele iubitoare de pace și de progres din lumea întreagă va constitui principala sursă de inspirație sau – cum sugestiv afirmă Evtușenko – „lirica lor intimă”. Ei vorbesc limbi diferite, au tradiții naționale diferite, un grad diferit de percepere a realității, dar cred în aceleași valori ale umanismului socialist, militează pentru pace, duc o intensă activitate internațională pe acest tărîm, participă la congrese și fac parte din organisme internaționale, într-un cuvînt, se simt oameni ai timpului lor.

Personalități pe deplin conturate încă la debut ei se vor bucura de un binemeritat prestigiu internațional ducînd mesajul de pace și spiritualitate al popoarelor pe care le reprezintă pe întreg cuprinsul Terrei. Ei se vor declara dușmani neîmpăcați ai verbalismului fad ca și ai retorismului găunos, tot așa cum vor dezavua orice formă de declarativism mai mult sau mai puțin poetic, atitudini care se mai repercutau negativ în creația înaintașilor. Ei cred cu tărie în funcția modelatoare a literaturii, în capacitatea poeziei de a crea punți între oameni de concepții diferite ori aparținînd unor structuri sociale diferite.

Un timbru specific, inconfundabil în această constelație îl are poezia ucraineană contemporană în contextul liric în care se afirmă cu tot mai multă pregnanță. Atît prin numărul cît și prin valoarea intrinsecă a reprezentanților ei, dar mai ales prin tradiția pe care o ilustrează ea referă asupra unui sector de o covîrșitoare importanță în configurarea profilului liric al epocii.

Continuatoare a poeziei ucrainene clasice avînd în Taras Șevcenko (1815–1861), Ivan Franko (1856–1916), Lesea Ukrainka (1871–1913), Pavlo Ticina (1891–1967), Maxim Rilski (1895–1964) pe principalii reprezentanți, lirica ucraineană contemporană a produs în continuare valori de excepție cum ar fi: Mikola Bajan (n. 1904), Andrei Malișko (1912–1971), Ivan Draci (n. 1936), Vladimir Sosiura (1898–1965), dar și Vladimir Solouhin, Lina Kostenko, Boris Oliinik și încă mulți alții. Ea se integrează perfect unui peisaj liric variat, în continuă emergență creatoare.

Evident, ca orice antologie, nici cea de față nu-și dezmente numele ea avînd, pe de o parte un caracter selectiv, pe de altă parte unul prospectiv, încercînd să satisfacă atît spiritul sincron, cît și

cel diacronic. Imersiunea în meandrele acestei lirici trebuie să satisfacă atât un interes istoric, cât și unul proiectiv. Ea ambiționează să răspundă atât la întrebarea ce este cit și la întrebarea ce va deveni lirica sovietică în viitorii ani. Deoarece orice antologie apare într-un anumit orizont de așteptare am crezut adecvat a ne opri la valorile certe, incontestabile, deci am procedat la o panoramare de tip „istoric” a fenomenului surprinzându-i însă, implicit, mutațiile, tendințele. Intrucît lectorului român îi stau la dispoziție cîteva bune antologii de poezie sovietică ne-am propus să insistăm asupra valorilor sigure ale acestui relief deosebit de variat. Ne-am oprit la poezii de notorietate (dintre absențele pe care personal le regretăm am menționat pe Belii, Okudjava, Rubțov, Hlebnikov, Brodski dar avem conso-larea unor izbutite tălmăciri ale altor autori existente la noi) poate și în ideea că noile tendințe manifestate în lirica sovietică a ultimului deceniu, îndeosebi tinăra „avangardă” reprezentată de Ivan Jdanov, Alexei Korolev și Alexei Parșcikov au nevoie de timpul necesar sedimentării căutărilor lor. În schimb, am optat pentru sublinierea contribuției unor scriitori de un profund ambitus filosofic, relativ puțin cunoscuți la noi, cum ar fi: L. Martînov, Valeri Briusov, Boris Sluțki, Evgheni Vinokurov, Eduard Bagrițki ș.a. a căror contribuție la domeniul versificației moderne este inestimabilă. Descoperim deci, pe lângă principalele direcții (maiakovskiană, respectiv pasternakiană), decelate în perimetrul liricii sovietice, alte și alte alpii laterale menite să umple făgașul poeziei sovietice contemporane.

ALEXANDRU PINTESCU

Grigol Abașidzé (1913)

• •
•

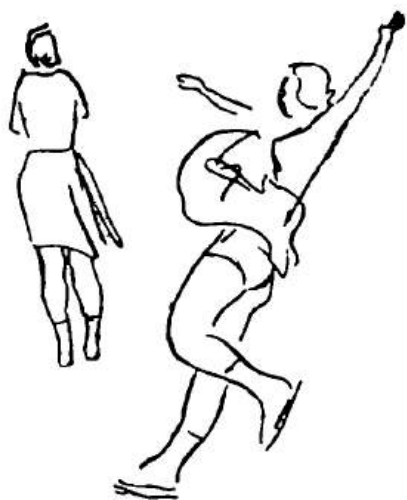
*De-ți închide ochii – tu să ți-i deschizi
Doar astfel dușmanii poți să ți-i desfizi.
Arbori și femei, asfințitul, bolta
Le vezi doar o dată – asta ți-i revolta.*

*Urmează-ți menirea chiar de lăcrimezi
Lumea doar o dată poți ca să o vezi,
Iar dacă o mină ochii ți-a închis
Tu o dă deoparte cu un gest decis.*

TOTUL SE REPETĂ

*Un gând ca o povară
Mă copleșește.
Tiranică e credința
Care mă mistuiește.
Cred că rădăcinile vor crește
Iar semănăturile vor germina
Totul se va repeta, firește
Că și versurile se vor repeta.
În ele mi-am risipit
Munca de-o viață
Și-n copii, negreșit
Genetica se răsfată.*

Totul se va repeta ...
Doar neîncrederea
Încet va dispărea!
Ne va fi restituit totul
În modul cel mai firesc.
Fericiți cei ce cred.
Cei care orbește iubesc.
...Voi face să reapară
Calea măiastră a Timpului
Îndepărtat și obscur
Dar dacă viața nu-i decît vis
N-o să regret nimic, vă jur ...

Bella Ahmadulina (1937)

LUMINAREA

*Ti-e de-ajuns o luminare
O luminare simplă, discretă
Și o epocă desuetă
Înainte-ți apare.*

*Chiar pana-ți merge mai bine
Parcă altă vîrstă o deșteaptă
Alambicată,-nțeleaptă,
Sufletu-ți e la-nălțime.*

*La prieteni te gîndești cu ardoare
Mai tandru ca de obicei
Stalactitele de ceară, vrei – nu vrei,
Te fac să-ți acoperi ochii cu mirare.*

*Pușkin blindețea-n suris își preface ...
Sînt zorile, mor luminări,
Ale maternei limbi chemări
Te atrag c-o puritate vorace.*

Ce s-a întâmplat? De la o vreme
De ce nu pot să scriu poeme,
De ce muțenia perfidă
Încearcă gura-mi să închidă?

Spuneți-mi, dar, aceste stihuri
Aduc cumva a vechi distihuri?
Așa stă treaba. De mult timp
Cuvintele-mi au prins un nimb.

Le simți în tine-ades vibrînd
Ca să dispară vrînd-nevrînd?
Iar versurile? Nu știu ce să mai zic
Nimic nu-mi amintesc... Nimic?

Acest „eu nu știu cum” privit cu teamă
Cere-ndrăznelii veșnic vamă
Risul în rimă își găsește loc
Cînd potopită ești de lacrimi ca de foc.

Anna Ahmatova (1889-1966)

• •
•
Cînd în alba ei hlamidă
A pătruns știut-am, spune,
Că Muza în a mea firidă
Va atinge-a lirei strune?

O, știut-am oare cînd goneam plîngînd
A dragostei din urmă vijelie
Că-n curînd prietenul oftînd
Va închide ochii pe vecie?

O, știut-am oare cînd chinuitor
Ispiteam succesul, soarta-i trecătoare
Că-n curînd, rîzînd necruțător,
Semenii răstălmăci-vor ultima-mi chemare?

1925

• •
•
Mîna-mi a semnat avar
Acel pact, în boschet
Sub ochi bețiv de felinar
În glasul muzicii, cochet.

Viața mea cu secolul s-a dus
Unealtă în mîna destinului
Cînd peste amurg s-a suprapus
Albul lințoliu al mălinului.

Ploaia-i pudrată-n rășină . . .
Norii alunecă, vani
Inspumînd însîngerata Tușină.
Landouri poartă morți contemporani.

Iar nouă seara de toval
Ne-ar fi părut o mascaradă
Ca un feeric carnaval
Înlănțuindu-te pe stradă.

Din casa aceea nu-i surcea
Acea alee este spartă
Doar în muzeu mai poți vedea
O garderobă mută, moartă.

Cerul știe doar de e pustiu
Turnul năruiț într-o amiază
Dar cine să mai știe de e viu
Fiul acelui om de vază.

1940

LIRICA SE REPLIAZĂ

Cerul e plin de porumbei roșcați
Ca la harem sînt gratii la ferestre
Tema se umflă – parcă mugur este.
Fără de tine, nu e chip, boemă
Fugară, repliata mea poemă.

Voi aminti de-un zbor planat
Ce a aprins Tașkentul plin de floare
Și l-a cuprins în albe flăcări de torpoare
Ca de parfum este văzduhu-nmiresmat.

Astfel era și-n anul blestemat
Cînd sub aprinsa răsuflare
Într-un amurg m-am apucat
De-o tălmăcire oarecare.

Privește merii cum dumnezeiește
Coroanele-și împreunează tremurînd
Iubindu-se cu patimă străveche
Iar riul, îl auzi, bolborosește
Cîntînd cu voce nepereche.

E despuiată o poemă răcoroasă
Iar în odaia mea cea parfumată
O jilavă mireasmă te apasă
De sînge-i parcă inundată
Acuma cînd stăpînu-i dus de-acasă.

1943, Tașkent

• •
•
De profundis. Generația mea, se pare,
Puțină miere a gustat. Și iată
Doar vîntul o îngîină-n depărtare
Doar despre morți ea cîntă, vinovată.

Lucrarea noastră-i fără de hotare
Ceasurile numărate-s fir cu fir
Pînă la rivnita apei despicare
Abia am răgazul să respir...

Două războaie, generație, îți jalonează
Drumul tăios precum o rază.

1944, Taşkent

• •
•
A văzut luna, vicleană cuconiță
Ascuns în taină, la porțiță.
Gloria și nemurirea într-o doară
Ar schimba-o cu acea seară.

•
În curînd uitată voi fi
Cărțile-mi vor putrezi
Pe Ahmatova nu o vor chema livada,
Nici ritmul, nici rima, nici strada.

1946

• •
•
Retrage-te în ale nopții desigur
Acolo cîntă, vagabondă, privighetoarea
Mai dulce ca mierea, decît fraga mai dulce,
Mai dulce chiar decît gelozia.

• •
•
Nu repeta – sufletul tău e bogat –
Toate acestea spuse au fost
Asemeni unui splendid citat
Să le repeți nu are rost.

1956

• •
•
Voi uita! Uimire nu simt
De o sută de ori am fost uitată
De o sută de ori am fost înmormîntată
Probabil că zac și acuma acolo.

Vorbea asurzindu-mă Muza
Ca sămînța putrezind în pămînt
Topindu-se apoi în ceața albastră,
Răscolindu-mi ca Phoenixul, spuza.

1957, Leningrad

• •
•
*În Moscova e totul îmbibat de poezie
Cu rime orașu-i înțesat
Fie ca tăcerea ce-a planat
Un semn tainic să ne fie.*

*Nouă și celor nouă asemeni
Cu poezia tainic logodiți
Dar și pentru acei nelegiuți
Ce sfarmă încă munți de cremeni.*

*Căci tuturor cu glasul-i monoton
În noaptea fără de obroc
Moartea se tînguie, proroc
Acoperind cel mai romantic zvon.*

1963, Moscova

MOȘTENITOAREA

*Inspirată de teii lui Pușkin din
Țarskoe Selo*

*Cîntecul, mi se părea, a fost cîntat
Prin aceste vaste, golite saloane.
O, cine mi-ar fi putut mărturisi
Că moștenitoarea acestora voi fi.*

Lacuri, lebede, poduri,
Distracțiile parcului mi se arată,
Ale palatului labirinturi
Și teii cu coroana minunată.

Chiar propria-mi umbră, desfigurată,
Fața de care mă înpăimint
Și cămașa pocăinței
Și liliacul de pe mormint.

1958

• •
•

De mult nu cred în telefoane
În radio și telegraf, căci negreșit
Pentru toate am legi personale
Ori, poate, năravul sălbăticit.

Chiar de nu zbor cu avionul
Poate să mă viseze oricine
Pot deci să ajung orișunde
Să cuceresc oricare înălțime.

1959, Leningrad

INSCRIȚIE PE O CARTE

„Al tău e ce ți-am dăruit”

Șota Rustaveli

*Îți vorbesc din umbra unor ruine
În strigătul meu e surpare
Tot ce-i pe lume, drept răscumpărare
Îți voi dărui și toate fi-vor puține.*

*Pe uși am pus pentru vecie zăvoare
M-am prefăcut în stană de gheață
În disperare sufletu-mi se răsfăță
Vino, și-ți voi da crezare.*

1959, Leningrad

• •
•
*Dacă toți cei care mi-au cerut
Ajutorul sufletesc și îndurarea
Dacă toți smintiții, mușii, ologii,
Dacă toate femeile înșelate,
Ocnașii, sinucigașii mi-ar fi trimis
O copeică doar, aș fi devenit
„Cea mai bogată din Egipt”.*

*Dar ei nu mi-au trimis copeici
Ci împărțeau cu mine puterea lor, eheu,
Și astfel cea mai tare-am devenit
Și nici în felu-acesta nu mi-e greu.*

1960

ASCULTÎND CİNTECUL

*Neagră, umedă, întunecată
Vocea femeii vîntul imită,
Tot ce-n zboru-i atinge, deodată
În altceva se preface – ispită.*

*Înundă-n strălucirea-i de olmaz
Și pe toate le argintează
Odăjdii, mătăsurî, atlas
Neînchipuit le înobilează.*

*Și o putere de nedescris
Ademeneste vocea fermecătoare
De parcă nu mormîntul în față e deschis
Ci o scară tainică spre soare.*

1961

• •
•
Te voi ospăta sub tainicul arțar
Cu vorbe fără gust de miere
Cu foșnetul ca de tăcere
Al unei ape de cleștar.

Să știi că răbdătoare sint din fire
Răspuns aștept și nu oftat învins
De suferință, în acest amurg incins
De arșiță, ca de o crudă presimțire.

1961, Komarovo

• •
•
A libertate miroase mierea fagurilor
A rază de soare – praful,
A viorea – gura de fată,
Dar aurul – a nimic.
A apă amiroase rezedă,
A măr proaspăt – iubirea,
Dar pentru vecie
A singe miroase doar singele.
În zadar Nero își spăla mâinile
În agora, în fața mulțimii.
În zadar Macbeth ștergea
Picăturile roșii de pe palmele-nguste
În întunericul înăbușitor
Al casei regale.

Pavel Antokolski (1896-1978)

CINTEC DE PAHAR

*Prieteni, trăim pe-o galantă planetă
Ne-om preface-n cenușă cu bucurie discretă.
Gravitați, planete, gravitați, gravitați!
Vom reîntîlni noaptea
Aceeși foame, același nesaț.*

*Să rămînem cinstiți, neschimbați
Să privim totul netulburați
Pentru ca primăvara tandră mereu
Un acoperiș de răcoare să țeară
Deasupra capului meu.*

*Scîrțîie oțelurile, străluce al apelor potir
Curge flacăra ori cîntă electricul fir
Și iată cum pămîntul devine magnific
Iar clipa ce trece își pierde
Tragicul aer specific.*

*Trăiască drumul, trăiască clipa!
Riscă, îndrăznește, nu ocoli risipa!
Nu-ți pese de-al morții hău!
Și cîntecul?
Alții-or să cînte în locul tău!*

POETUL ȘI TIMPUL

*În vremea războaielor care istoria presară
La înspăimintătorul pămîntesc festin
Am cunoscut foamea, greața-i amară
Flacăra neagră a rugului am simțit-o din plin.
Păstrez în amintire sărbători bizare
Neimportante, ziceți, treceri de timp?
Aceasta este creația. Și o păzesc cu ardoare
Deși simt între coaste un ghimp.
Îmi amintesc pretențiile de altădată
De-a ține în pumni tainele lumii întregi
Dejunînd apă proaspătă și piine uscată
Vrînd să știi totul, să înveți, să-nțelegi.
Am trăit, am iubit, amante-am avut cum se știe
Fete vesele, naturale, fără nimic pervers.
Și cea care-mi este acuma soție
Își are și ea locul în fiecare vers.
Am vrut să risipesc fericirea pe pămînt
În toate zărilor, în lumea cea largă.
Despre mine se va spune cu avînt
Uite-l, deși șchioapătă, totuși aleargă.
Spațiul ține-n mănunchi rapace
Frenezia iernii, verii, primăverii,
Chemarea-i irezistibilă și tenace
Mă invită să dau friu liber puterii.
În gropile săpate sînt mîini costelive
Precum și craniul unui monstru se pare.
Dar ochiul zărește-n afund de arhive
Vechi manuscrise și piese rare.
Împovărați de muncă anii trec
În răstimp, memoria-mi consult.
Din noapte scoate reflectorul la edec
Secole, nume, cetăți de demult.
Pensula scotocește prăpăstii cavernoase
Ridicîndu-se-apoi ca obeliscul pe cer*

Asaltind cupolele intunecoase
Nutrind cu briliante al său colier.
Imbuibat astfel de miinile sfinte
Incălzit de focul iluzoriu-fierbinte
Își face bagajul cu mica-i agoniseală
Și nimănui nu-i dă socoteală.
Trăim asemeni ție-ndepărtată ascendență
N-am fost un bunic depășit, peregrin.
Terra ne-a oferit aceeași șansă-n esență
Și pentru pofte și pentru destin.
Mormintul cenușa-ți n-o spulberă
De emoții n-ascultă stafii.
Dar cind m-o aștepta dorința púberă
Cu muzica alături de tine voi fi.

Nikolai Aseev (1899-1963)

CINTEC DESPRE GARCÍA LORCA

De ce priveai cerul, Spanie,
cînd pe García Lorca l-au dus
să-l împuște?
Andaluzia și Valencia știu
picioarele ucigașe
să le muște!
De ce vi-s buzele strînse
și mîinile de ce-s încrucișate
cînd vă strecurați pe furiș?
Spera că lingă un zid
într-o piață-l veți duce
dar ați pornit-o spre lăstăriș.
Mergeați de multă vreme
iar el zvîrlea glumind portocale
în apa aurie
a bălților și lacurilor
sclipind
sub luna colilie.
Parcă de pe cer
planete azvîrlea
poetul ce ucis avea să fie.
Bănuia al morții soroc
iazurile secau, se uscau
fructele în boschete
Erai lipsit de noroc
și în moarte, poete.
Jandarmii ședeau, limonadă gustau
cuvintele cîntecului tău înginau.

MARȘUL LUI BUDIONII

Din cerul amiezii
Vipia se-ntinde
Armia lui Budionii
Cimpul îl cuprinde.

Nu-n conac la maica
Stai tihnit acum
Cîntă balalaica
Și-al pulberii fum.

Nu din vechea slavă
Cu toți ne nutrim
Ci – torent de lavă –
Spre dîșmani năvălim.

De se fălesc panii
În mers de paradă
Vor cădea sărmanii
Sub o calcadă.

Ierbile șoptiră
– Amintire vană –
Cum îi căsăpiră
Cavaleria rusticană.

Ca o păsărea
Ce trece rănită
Dă-te la o parte
Sabia-i ascuțită.

Nu cătăm noi vrajbă
Dar ca-n Perekop
Căpăținii albe-i
Vom găsi noi loc.

Sune friu, ispite
Amintirea-nstrune
Vom strivi-n copite
Orice spurcăciune.

Nimeni nu ne-abate
Sorți urmăm cuminte
Oaste-a lui Budionii
Armie – înainte!

PRIVIGHETOAREA

Iată din nou
 privighetoarea
ca și ieri
 în ántic cînt...
Ea la pensie deja
 trebuie să iasă!
Dar de ce, fîrtate,
 doar presară trilul
părul însuflețit
 și-a-nceput cadrilul?

Cîntul are mii de ani
și e totuși nou
ca și cum azi noapte
e-nventat din nou.

Stau în față-i fermecați
iarba și copacii
cîntecu-i de mii de ani
– o eternitate –
și e viu și nepătat
respiră libertate.

Vorbe sînt în el duium
– vorbe de durere –
aerul ce-l respirăm
cînd ființa o cere.

În cîntecu-acesta sînt
patime streine
în supliciu și-n avînt
tot ce-i rău e bine,
iar ce-i nou este și vechi
cum se și cuvine.

Iată vechiul trubadur
juruie pe stele
patimile deslușind
inimii rebele.

• •
•
Nu prin farmec, nici prin silă
Izbutea părul gălbui
Inima-mi fără de milă
S-o jertfească dorului.

Mi-am întipărit în minte
Chipul ce-n urmă cu ani
M-a mustrat fără cuvinte
Fermecindu-mă avan.

O iubesc tot pe codana
Ce, duioasă și sprintăre,
Se numește blînd Oxana
Ca un vînt de primăvară.

În ținutul viפור
Vorbele mi-s de ocară
Iertarea e de prisos
Cîntecul pe aripi zboară.

Unde-adeșea lenevește
Primăvara capricioasă
Ce cu moartea se-nsoțește
Lîngă tufa cea stufoasă.

Nici a părului lumină,
Nici a pletelor aromă
Singură ai fost de vină
Iară versul — o fantomă.

De moarte să te temi e de prisos!
Ai căzut, ai amușit, ce scofală!
Dacă viața ți-ai isprăvit-o frumos
Faptele vor da socoteală.

E minunată viața și tihna
Oricit de modestă soarta să-ți fie
Mintea și trupul merită odihna
Cind sînt cu sufletul în armonie.

Nu disperarea fie pe tine stăpînă,
Nu veștejirea spre ultimul prag să te poarte,
Nu doar pămînt răvășit după tine rămînă
Ci faptele-ți fără de moarte.

Oamenii! Vă las credința-mi plină de ardore
În clipa vieții-mi poate cea mai ternă
Faceți să ardă veșnic peste lume soare
Făuriți viitorului o pace eternă!

Eduard Bagrițki (1895-1934)

COLOCVIU CU FIUL

Străbat parcul. Șuieră vîntul
Prin copaci. Alea răsună.
Ruginita frunză e ordinul toamnei
Lipit de pieptul vîntului.
Băiatul meu are deja 14 ani!
E pionier și aerul toamnei
Cu nesaț îl adulmecă.
Pe fruntea-i bronzată cad frunze
Și flori și stele.
Chipul aspru al Patriei
În forma acestor steaguri sărbătorești.
E pace. Veșnica pace.
Tropot de pași și sunete de fanfare.
Tunetul riurilor cu piepturile-ncătușate
Zbîrniitul sirmelor sînt asemeni lui.
Fiului meu asemeni Încălzite
De aceeași arșiță în vijiiul toamnei.
Prin torențele ploii, prin ceața iernatică
Aprigă ne însoțește Inspirația...

Grea trudă a păsărarului:
Memorezi obiceiurile păsărilor,
Ții minte vremea migrației,
Înveți să fluieri în fel și chip.
Bătînd coclaurii încă din zori
Dormind sub garduri pe-nserate
Nu oricine are harul
Imitînd păsările, să le prindă.
În bozii umezi și rotunzi
Privighetorile-și înalță trîlul,
În pin ghiersul pițigoifului răsună
Iar mestecănuț e al cînteziului.
Scoate păsărarul din traistă
Trei fluieri mititele
Pentru fiecare păsărea
Are el un cîntec.
Din fluierul de soc cînd cîntă
Și fluierul prinde viață
De după paravanul socului
Negreșit îi răspunde privighetoarea.
Sufală apoi din fluierul de pin
De răsună pădurea toată —
Larma pițigoilor se și aude
Risipindu-și din pin zurgălăii.
Dar mai scoate meșterul din traistă
Cel mai diafan și neasemuit
Ca fulgul de ușor
Fluierul de mestecănuț.
Cu iubire își dibuie cîntarea
Sufîind în găurile fluierului
Li răspunde mestecănuț
Ca și întreaga fire.
Auzind trîlul neasemuit
Duetul copacului și a păsării

Din frunziș de mesteacăn răsună
Ciripitul gușatului cintezoii.
Dincolo de drumul de țară
Aproape de lizieră
Păsărarul și-a întins
Cu măiestrie, plasele.
Alături, verdele proaspăt
Deasupra, albastrul vînt
E universul întreg o pasăre
Care fluieră, triluie gureș.
Veselă e truda păsărarului
Cu desaga și plasa în spate
Croindu-și potecă îngustă
Pe malul Rinului.
Prin Thuringia stejarilor,
Prin Saxonia pinilor,
Prin Westfalia socului,
Prin Bavaria hameiului.
Marta, o, Marta, cuvine-se să plîngi
Că păsărarul zburdă prin cîmpii
Fluieră la păsărele
Rizînd singur ca un netot.

1918, 1926

PEPENELE VERDE

Vîntul se întîțește. În Marea Azov
Ca o copaie corabia mîngîie cerul.
Harbuz peste harbuz, cala e plină
Cum plin de harbuji e și debarcaderul.

Nu vei gusta răcoarea dimineții
Nici înserarea nu-și va ști măsura
Vei naviga trei zile și trei nopți
Desfășurînd cît mai larg velatura.

Lovește vîntul corabia din plin
Vasul e-asemeni innegritelor lucarne.
Aleg harbuzul sonor ca și clopotul
Și-o inimă roșie-i desenez în carne.

Imbrîncită e luna din valuri
Soarele se stinge înghițit de saramură
Din răspuțeri suflă briza!
Corabia înaintează cu-ntinsa velatură.

Marea-i năpădită de valuri, hoțeste
Se freacă harbujii înghesuiți în cală
Șuieră vîntul cu două degete, marinărește
Spulberînd norii de formă ovală.

Cîrma se frămîntă, vasul troznește
Din toate ale sale încheieturi!
Năpraznic marea hohotește!
Corabia nebună e parcă-n călduri!

Aripile-mpînzate ritmic hohotesc!
Furtuna ne soarbe, bezmetic carusel,
Plin de capre slinoase e orizontul
Iar harbujii se freacă în cala din oțel.

Nu mi-am ticluit încă ultimul cîntec
De-aceea răcoarea neantului nu mă ispitește...

Eram cartofor, duceam o viață netrebnică
Și iată cum marea mă pedepsește...

La viața fără griji în curînd voi renunța
Timona e ruptă, spartă e chila
Soarele negru pe zare se ridică
Încălzind aerul cu de-a silă

Catargul nu se zărește, pe valuri plutește
Doar harbuzul cu inima desenată de mine...
Vasul prin furtună se rostogolește
Însoțit de un banc de sardine.

Harbuzul se apropie de finalul călătoriei
Sărind și zbenguindu-se din val în val.
Țelul lui se va sfîrși în curînd
Odată ce va adăsta la mal.

Pe harbuzul cu inima desenată
Nu-l vor aștepta la țărîm sudalme.
Iubita mea kazahă va ști
Că inima-mi ține în palme!...

1924, 1928

DESPRE PUȘKIN

... Pușkin cade în zăpada argintie.
Acesta-i sfîrșitul. El știe.
În sînge-i s-a înfipt întraripatul,

Nemilosul și tragicul plumb.
Rubașca e plină de sînge . . .
Pătura e dată la o parte. Scirîiie tălpile.
Păduri de pin și de zadă.
Drum gloduros prin zăpadă.
Ațipește. Aici, pe undeva
Părul Gonciarovei se resfira
Luminîndu-i ochii tăcuți și mieroși.
Vîntul plictiseala n-o risipește
Doar cetina pustiiată o răsucește.
Mina nemiloasă a destinului
L-a înșfăcat pe poet.
Privește arma lui D'Anthès
Cu priviri alunecoase.
Oare să nu existe pedepse pentru acei
Care ridică arma împotriva
Oamenilor de condei?
Pentru Pușkin m-am luptat la Perekop,
Prin Urali am alergat în galop,
În tranșee, plin de păduchi, am zăcut.
Dar inima-mi bătea nestăvilită,
Flacăra libertății în mine ardea
În șuierul gloanțelor, neistovită
Gura-mi versuri de Pușkin murmură
Trec anii în zbor necurmat
Inima cîntă alături de-ntreaga fire . . .
Înflorește primăvara . . . dar Pușkin cel răzbunat
Tot tandru e și plin de iubire!

1924

Piinea neagră și soția credincioasă
Ne infestază cu clorozele.
Copita și piatra ne șpulberă anii
De apă copca se umple.
Ne ating buzele
Durerile, narcozele.
Cuțitul nu-i pentru noi.
Penița nu ține de caracter
Nici tirnăcopul de cinste
Și nici gloria de rang.
Noi – frunze ruginite
Pe trunchiuri obosite...
Vintul cîte puțin
Gerul cîte puțin
Alene ne-nfrunzește.
Drumul cui îl pavăm?
Picioarele cui peste ruina
Noastră vor trece?
Călca-vor gorniștii peste noi?
Răsări-vor constelații străine?
Noi – stejari ruginiți, inconfortabili...
Ne luptăm cu gerul pribeag!
Ne luăm zborul spre alt meleag!
În nopți ne luăm zborul!
Anapoda, ca meteorul...
Deasupra-ne cîntă tinerii gorniști,
deasupra-ne răsar galaxii,
deasupra-ne filfiie drapele,
vintul de-abia,
nordul de-abia
se rostogolește
prin stepă
dînd tonul
la cîntec!

Goniți după strălucirea baionetei,
după norul ce zboară,
după tropotul cailor,
după cîntecul goarnei
ce-n lăstăriș se pierde.

1926

[illegible]

Mikola Bajan (1904)

FERIGI

*Pe ceru-albastru luna-i vechi ducată
Şi norii albi par vise învechite,
Iar peste codrul trist, pe nesimţite,
Păgina noapte trena şi-a lăsat.*

*Se toarce fumul nordului golaş,
Iar dumnezeilor orbiţi de viaţă
În dar duc preoţii schimbaţi la faţă
Un riu de miere şi un deal de caş.*

*Păgina noapte-i timp de taine plin.
Se-nalţă ceaţa de pe lacul cristalin
Şi-nvie lanul de ferigi bolnave,*

*Iar pe maidanul, ca un antic chin,
Se prind în horă tinerii bătrini
Şi joacă-n ritmul cîntecelor slave.*

1927

LEUȘTEANUL

*În ochii plinși albastra zare-ncremenise,
Se pierd cărări de urme ca un dor discret,
Iar el, pe calu-i negru, legănat de vise,
Își toarce firul amintirilor încet.*

*Și a rămas doar ea, iubita fără nume,
Să urmărească drumul de copite ros.
La miezul nopții, ascunzându-se de lume,
Bătuse-n poarta casei părintești sfios.*

*Micuțul plînge -n leagăn tot mai înfundat,
Iar în grădina surdă, cu pămînt sărat,
Se -nalță leușteanul spre tării celeste.*

*Ea zi de zi muncește -n cîmp ca un damnat
Și noaptea îl jelește pe acel bărbat
Ce nu-i mai dă de mult, măcar de leac, vreo veste.*

• •
•

*Pe brațele pădurii binecuvîntarea iernii s-a culcat
Și morile de vînt tot macină zăpezile polare,
Iar eu nu scot o vorbă, parcă -n lumea cărților m-am cufundat,
Și caut să dezleg în fiecă cuvînt o taină mare.
Mi-i inima amurg sătul de gînduri și de cîntece -mbătut.
În ea-și făcuse cuib neliniștea-mi cea dulce și adîncă,
Iar oameni de zăpadă, ca un joc de artificii depărtat,*

Privesc la umbra-mi ninsă, cocoțată pe un vîrf de stîncă.
Eu mă tot duc tăcînd și toate visele mă ard precum un rug
Și palmele tăcerii mă prefac în diamant minuscul
Și blînda lui lumină-mi va sfinți un loc de care fug și fug
Și va rămîne nimbul cel mai trist de pe fruntea-mi de crepuscul.

De-atîta umblet și-amețeală de înălțimi voi adormi curînd.
Din lumea somnului acasă nu m-oi mai întoarce niciodată
Și pînă unde trebuie voi merge părăsit de orice gînd
Prin liniștea cea veșnică și bună și imaculată.

PRIMA ZĂPADĂ

... Și numai urma ta zimbește din zăpada argintie, –
O urmă imprimată de pecetea umbrei azurii.
Iar inima-i vrăjită de un gînd curat ca apa vie
Și calm precum mirabila ninsoare ninsă din țării.
Și gînduri, gînduri o -nvelesc ca un lînțoliu fără margini
Bolnava-mi inimă ce-arată ca un ban prea mult umblat.
Aud cum riul primăverii drum își taie prin paragini
Și-mi cîntă la ureche cîntecul de nimenea cîntat.
Dar inima-i fîntînă plină de izvoare fermecate
Și-și povestește viața florilor ca un copil isteț,
Iar cerul sincer, ca o pasăre cu aripi retezate,
O scaldă -n roua tainică a miticelor dimineți.
Dar picăturile de ploaie – perle fără de pereche –
Prin ramuri rid ca niște clopoței de vînturi mingiați
Și fascinează ochii ce-i privesc ca pe-o icoană veche
Pin' ce băute nu-s de bulgări de țărînă însetați.
Iar vine primăvara. Iar va miroși a primăvară
Zăpada care tremură ca iepurele hăituit.
Noi stăm alături. Și amîndoi, ca doi copii, în miez de seară

Intrăm în parcul beat de muzică, beteală poleit.
Se-aud acordurile răsucindu-se ca iarba deasă.
O melodie-a răsărit ca soare pe cer în zori
Și inima-mi în lumea-i ca o fantezie de frumoasă
Pășește mistuită de dorinți, răcită de fiori.
Prin ceața liniștită, ca o șoptă, văd în depărtare
Cortegiul vieții noastre și cu vîntul care ne purta...
M-aplec și -n palma-mi obosită, ca pe o minune mare,
Ridic cu gingășie, din zăpada caldă, urma ta.

NOAPTEA DE SINZIENE

... Și a venit o noapte slută și năroadă.
E noaptea sinzienelor. E noaptea sfintului păcat.
Și-o bufniță flămîndă, ca o pasăre de pradă,
Își plimbă ochii -n jur și țipă n virfu-unui stejar uscat.
Se -nsoară ciinii -n noaptea asta binefăcătoare.
Și toate broaștele îndrăgostite orăcăie de zor.
Prin colțuri lămpile-și trimit lumina la culcare.
Și drumurile par capcane pentru fiece fecior.
Toporu cu-ascuțișu-i lucitor ademenește...
Ridică-ll și lovește! Cadă cel de dragoste invins.
În jur – doar beznă. Risete. Și nebunia crește.
S-au prins în horă băhnile. Și tremuratul le-a cuprins.
Ca mortul vînat, peste cioatele strălucite
Un michiduță sare și dispare -n necuprins.
Și dracul știe unde și cu ce el capu-și bate.
Căci spre comoara mult rivnită miinile nu și-a întins.
Iar tu tirăște-te și rupe-ți hainele în coate,
Te zbate ca un pește pe uscat și luptă-te cit poți,
Atinge-te de lada -nchisă și afară scoate
Tot ce în ea găsi-vei mai frumos și-arată-ne la toți!
Să sară lada -n țandări – semnul prevestirii rele...

Ca șerpilor să se -mprăștie în cele patru zări pe loc.
Și numai steaua, numai luciul cîntecelor mele
Prin bezna nopții vor străbate ca o sulită de foc.
Feriga frunzele-și aprinde la lumina zării
Și toate florile-i vor arde ca un rug de supărări.
Aceasta-i prevestirea patimii sau răzbunării?
Privește-o singur și să nu-mi mai pui asemenea -ntrebări.
Nu voi răspunde. Tac. M-aplec. Ascult cu -nfiorare
Cum fluierul se tînguie și strunele se frîng de dor
Și -ncerc să scap de farmece ca de o arătare,
Dar farmecele mă supun ca și un mare vrăjitor.
Să vină zorile. Și melodia lor – un LENTO –
Voi asculta atunci cînd sînzienele vor tace milc,
Căci ascultînd-o înțelege-voi vechea legendă
Ca pe o taină primitivă sau cu cel mai mare tîlc.

VALSUL LUI SIBELIUS LA LENINGRAD

Ninei

În aroma și foirea nopții albe,
În lumina -ngîndurată a aleii sumbre,
În acele parcuri baltice – pierdute salbe –
Noi intrăm acum, ca două întristate umbre.

Dar, iubito, -ascultă ce spun clipele și anii,
Lasă-ți inima o oră să se întristeze
Și în melodia valsului cu-acorduri stranii
S-auzim durerea unei inimi finlandeze.

Albul clarobscurului lumina-și potrivește.
Albul peste tot se deapănă ca o poveste.
Albul resemnat în cercuri triste se rotește.
Și-i suflarea sfântă a viorilor celeste.

Zilnica deșertăciune încă nu umbrește
Clarviziunea presimțirii noastre preacurate,
Care -n noi, precum o stea, se stinge-licărește
Și lumină dăruie iubirii depărtate.

Ce lumină lină peste golf se cerne-agale,
Cît de melancolic marea gîngurește-ntruna,

Cînd acele nopți fără sfîrșit și muzicale
Intră -n templul amintirii pentru totdeauna!

IN AMINTIREA PRIETENULUI

*La mormintul lui IURII SMOLECI**

I.

Urc treptele, dar pașii-mi tot ezită.
În jur e liniște. Suflarea-mi trag.
Și-aud suflarea-i liniștită,
Dar nu mă mai întimpină în prag.
În casă-i totul cum a fost, se pare.
Pe masă-i un mănunchi de busuioc.
Pereții-s căptușiți cu tomuri rare.

* Mare scriitor ucrainean (1900–1978).

Și doar pe dinsul nu-l zăresc deloc.
Amurgul toamnei în culori bizare
Pe geamul plîns discret a desenat
Un buchețel de zîmbete amare
Și bunu-i chip de supărări brăzdat.
Dar chipul lui nimic nu-mi spune încă.
Privesc. Spre locul cunoscut mă -ndrept.
În jur se lasă liniștea adîncă.
Și totuși eu îl mai aștept. Aștept.
Încep să cred că-și caută o carte
Și de venirea mea el n-a aflat,
Sau poate-i dus cu gîndu-n altă parte
Și nu mai vrea să fie deranjat.
Voi sparge liniștea ce mă apasă,
Căci, drept să spun, n-am frică de nimic
Și 'ca de obicei intrînd în casă
Eu gazdei „bună ziua” am să-i zic.

II.

Trezește-te din somn! Dar oare cit îi ceasul?
O liniște te roade ca un gînd.
Curînd cocoșii își vor drege glasul,
Dar tu nu-i vei mai auzi cîntînd.
Ce straniu se învîrte universul!
Vapor ți-i capu -n voia valului.
Și ceasul rău își tot grăbește mersul
Trezește-te. Și fugi din calea lui.
Tăcerea toată tevatura asta
Privi-va ca pe un spectacol prost,
Deși te-o plînge -n hohote nevasta
Și tu nu vei mai fi ce ai mai fost.
Un mare punct la toate se va pune.
Rămîne-vor: un bulgăr de pămînt,
Prietenii, iubita, vorbe bune
Și manuscrisul făr' deznodămînt.

Să te aştept într-un lăcaş anume?
Să -ncerc din faţa sorţii să dispar?
Aicea miine fi-va multă lume
Şi toată-ţi va aduce flori în dar.
Cu miinile de ceară -ncrucişate,
Cu ochii pironiţi la steaua ta
Tu coborî-vei în eternitate
Şi-acolo adevărul a căuta.
Tăcerea fără margini se aşterne.
Dar oare din această clipă lui
I se cuvin doar visele eterne
Şi binefacerea neantului?!

SIMFONIA NETERMINATĂ A LUI SCHUBERT

*Franz Schubert mă numesc. Şi vă explic pe loc, căci nu mi-i greu,
Cu ce-mi bat capul noaptea, ce visez mereu,
Deşi pe mine însumi tot mă -ntreb de cînd mă ştiu:
Să cred în vise? Şi de nopţi întotdeauna sigur pot să fiu?
Eu noaptea tac şi strig. Strigînd îmi trece de urît.
Prin bezne şi dureri şi linişti strigătele mele trec
Şi seamănă cu plinsul şi cu funia de gît
Sub care zilele-mi petrec.
Mă balansez deasupra gropii visului crucificat,
Pe dos fiinţa mi-am întors, tot sufletul mi-am scormonit,
Măsor adîncul gropii fără fund
Şi-n care vii şi moarte rădăcini s-au împletit rotund.
Se surpă straturi de-amintiri sedimentate
Şi vise îndrăzneţe ale unui ţînc,
Iar din adîncul fără fund pornesc drumeaguri răsfirate
Spre un adînc şi mai întunecat şi mai adînc.
Ascult învălmăşeala din adînc. Şi tot întreb cu disperare:
În pieptul meu de-acolo sare*

Durerea, ca o tarantulă -n dorul lelii,
 Sau șarpele -ndoielii?
 În mine s-a mișcat ceva nedeslușit,
 Birlogu-mi tremură și tot e răvășit,
 Pe nesimțite cugetul s-a deșteptat
 Și deznădejdea, ca un urs trezit din somn, s-a scuturat.
 Tot strig și strig fără să știu
 De voi scăpa de arătarea asta mort sau viu,
 Sau, poate, — cine știe toate tainele?! —
 În zdrențe-mi va preface numai hainele.
 Îmi trebuie un singur scăpătat de stea,
 Îmi trebuie să fac un singur pas
 S-ajung la ziua care-abia, abia mai poate -n loc să stea,
 Căci eu, trecînd de bezna care-a mai rămas
 Și întîînd al viselor nestinsul jar,
 Voi îngîna un cîntec iar.
 Ca steaua binefăcătoare,
 Ca preacurata mea durere
 Sub cer întotdeauna răsuna-va simfonia ta nemuritoare.
 N-ai terminat-o! Și nimeni s-o termini nu-ți cere,
 Căci ea, așa neterminată-i . . . nesfîrșită
 Și-i operă fantastic de desăvîrșită.

Olga Bergholtz (1910-1975)

Din însemnările zilnice ale lui Februarie

N-am avut vocație de eroină niciodată.
N-am rîvnit glorie și nici răsplată.
Respirînd alături de Leningrad nu martirizam,
Trăiam pur și simplu, trăiam . . .
Că-n zilele blocadei n-am trădat, nu mă laud.
Că am cedat adesea bucuriei, nu m-aplaud.
Străluceam ca roua, bucuroasă,
În zile mohorîte pentru orișice casă.
Bucuria mea, o poate cunoaște orișicine
Ea e asemeni cu a oricărui din mulțime.
E fericirea de a-ți simți brațele trudite
Lăsate lingă trup și vlăguite.
Mă mîndresc că niciodată ca-n acele zile
N-am trăit bucuria vieții umile.
În glod, în întuneric, plini de tristețe
Moartea ne dădea din umbră binețe.
Eram de invidiat atunci, plini de ardență
Respirînd o sălbatică independență.
O, da, noi descoperisem fericirea îngrozită
Ce nu-i era oricărui menită.
Cine nu știe acel unic parfum
Al piinii schimbate pe tutun?
Ce discuții purtam, înfierbîntate
Lingă focul aprins în miez de noapte!
Juram că vom da un nou curs vieții
Odată cu risipirea ceții.
Prietene, știi, mai tîrziu, cînd pacea veni
Trecut de mijlocul vieții-ți vei aminti
Casa aceea de pe bulevard
Cu fum înecăcios cînd lemnele ard.
Erai tînăr, frumos și semeț
Jubilai lovindu-ți pieptul îndrăzneț

Evocind vocea-mi, frigul, liniştea moartă
Şi baricada de lângă poartă.
Trăiască, trăiască, în veci necurmată
Simpla bucurie ce a fost odată
Temelia muncii şi a apărării
Exemplul nostru în faţa ţării.
Slăvit fie asprul om din popor
Infruntind moartea ca muncitor sau luptător.
Surioară, tovarăşă, prietenă, frate,
Aud sub blocadă inima fiecăruia cum bate
Noi toţi purtăm al Leningradului nume
Slăvit în toate colţurile din lume.
Ducem acum o viaţă cu două feţe
Una în întuneric, în frig şi tristeţe,
Iar o alta cu trai fericit.
Dreptul la această zi ne-am cucerit.
De va fi în zori, dimineaţa sau seara
Ne vom uni în acea zi ca marea
Şi vom porni să ne întâmpinăm învingătorii
Sărbătoreşte-şi va primi Oraşul eliberatorii.
Vom pune flori în căştile lovite de schije,
Ne vom îmbrăţişa cu feţe-ncercate de grije,
Ne vom dărui săbii intraripate
Şi o Glorie de bronz cu mâinile carbonizate.

1942

Aleksandr Blok (1880-1921)

SCIȚII

Motto: „Panmongolism! Cuvîntul, ursuzul,
Deși e sălbatic îmi mîngîie auzul”

Vladimir Soloviev

Milioane voi sînteți. Noi – mulțimi, mulțimi, destui.
 Incercați-vă puterile cu noi!
Cu ochii încrucișați și nesătui
 Da, știți sîntem! Asiatic altoi!

Secolele voastre-s pentru noi un ceas.
 Ca robii sîntem, preasupuși
Ținem scutul între rase de pripas
 De mongoli și de europeni aduși!

Veacuri și veacuri în vechi ateliere
 Al tunetului zvon înăbușitor,
Poveste sălbatică e-a voastră cădere
 Cu al Lisabonei și al Messinei viitor!

Voi sute de ani ați privit spre Răsărit,
 Giuvaerurile ni le-ați topit în fum
Iar voi, surizînd, soarta ne-ați sorocit
 Punînd în bătaie gurile de tun!

Vremea a sosit. Nenorocirea bate cu aripa
 Fiecare zi o apropiere tot mai mult,

Nici urmă nu va rămîne din clipa
Cea plină de tumult!

O, lume veche! Să pieri nu e chip
Cît timp te zbați în dulce aiureală
Oprește-te, înțeleaptă ca Oedip
Înaintea Sfinxului cu veche-ndoială! . . .

Rusia e Sfinxul. Triumfă și se zbate,
Curge negru-i sînge în neștire,
Privește cu rotiri curbate
Pline de ură, dar și de iubire! . . .

Da, iubește astfel cum ți-e firea,
Cum sîngele te-ndeamnă din vechime!
Nu uita că-n lume mai există iubirea
Care arde, te mistuie-n profunzime!

Noi iubim totul: și darurile zeiești,
Și al datelor reci noian,
Noi înțelegem totul: spiritele franțuzești,
Dar și întunecatul geniu german . . .

Ne amintim totul: parizianul iad,
Dar și răcorile venețiene,
Al lămiilor miros aromat,
Fumegoasele-ngrădiri elvețiene . . .

Noi iubim și ființa cu gust și culoare
Și-necăciosul, greșosul miros . . .
Vinoși sîntem de oasele scîrțitoare
Ce se mișcă pe labelle grele, duioș?

Ne-am obișnuit ca din friu strunind
Jucăușii cai înfierbîntați
S-auzim oasele dușmanilor trosnind
Liniștindu-i astfel pe-nverșunați . . .

Veniți la noi! Fără războiul pustiu,
Veniți pașnic să ne-mbrățișați!
Vechiul paloș, în teacă, pînă nu-i prea tirziu.
Tovarăși sintem! Să devenim frați!

Dar nu, din ce avem nimic n-om pierde,
Căci nimănui permisă nu-i trădarea!
Veacuri și veacuri de blestem s-or șterge
Vechea generație le va uita, dar și viitoarea!

Prin taigă, prin păduri ne-om retrage puhoi
Din fața Europei ce plină e de șic.
Ne vom retrage! Vom întoarce spre noi
Înșine, asiaticul chip!

Mergeți cu toții, mergeți în Urali
Elibera-vom cîmpul de bătaie
De mașinile de oțel ce respiră integral
Ca hoarda mongolă-n văpaie!

Dar noi n-o să vă fim de-acuma scut,
În luptă singuri n-om adăsta!
Bătălia o vom urmări ca și în trecut
Cu ochii ce mereu s-or îngusta!

Totuși ne-om pregăti cînd hunii sîngeroși
Vor cotrobăi în buzunarele celor uciși,

*Vor arde orașele și bisericile furioși
Dar și carnea celor proscriși! . . .*

*Bătrână lume, oprește-te din drum!
Pentru serbarea păcii care te-nconjoară,
La praznicul frățesc ca și pînă acum
Vă cheamă lira-mi barbară!*

30 ianuarie 1918

• •
•
*Intru în temple-ntunecoase
Și officiez un umil ritual
Inchin Femeii Preafrumoase
Al candelor roșii portal.*

*De înalte coloane adumbrit
Tremur la al ușii vaier
Chipul-ei luminos m-a privit
Icoana-i al visului caier.*

*Supremei Veșnicei Soațe – extaze
Pentru veșminte și odoare
Din înălțimi aleargă sub pervaze
Povești, surisuri, candoare.*

*Asemeni luminării ce asfinte
Tu luminoasă și plăcută ești
Deși n-aud oftări și nici cuvinte
Doar eu știu cît de dragă-mi ești.*

Armonică, armonică!
Cintă, ehei, țiue, arzi!
Condurii galbeni și-i strică
Florile primăverii-azi!

Fluieră, șuieră șmecherește
Petrec pină în zori,
Imi fac semne, privește
Tufișurile fremătind cãndori.

Privindu-le mîinile mi-am ridicat
Într-un strașnic joc m-am azvîrlit
Flori peste toți am revărsat
Cîntec duios am ticluit.

Perfido, vicleană, otravă,
Dansează sălbatic, zorit!
Să-ți simți sufletul ca o epavă
În modul acesta cheltuit!

Am să-mi ies din minți, am să-mi ies
Iubesc nespus această sminteală
În care te risipești ades
Bîntuită de amețeață.

Mi-au furat sufletul, chinuit
Nu cunosc somn sau zăbavă
Despre tine cînt neistovit
Un cîntec de zare bolnavă.

• •
•
Hamlet sint. Singele-ngheață
Năvoade împletind cu viclenie,
În inimă se răsfață
Unica-mi iubire – vie!

Pe tine, Ofelie, pribeag
Frigul vieții te-a sedus.
Mor, prințesă, 'pe natal meleag
De lama otrăvită răpus.

• •
•
Iubirea-i ca pasărea în captivitate
Fie, al tău mă socot, norocos,
Fie, voi visa în singurătate
Trupul tău neasemuit de frumos.

Sint în puterea miinilor hrăpărețe
În ochi îți sălășluiesc trădări
Patima nu-mi dă bune povețe
Pentru nopțile fără-ntrebări.

Am să invoc cerul, mireasma senină
În care impregnată-i vocea ta
Preotul tău voi fi la slujba divină
Dăruind stelelor arderea ta.

*În noptatica, înflăcărata clipită
În care străluceai orbitor
Dantura ta mă ducea în ispită
Cu diamantinul extaz orbitor.*

*Sînt bîntuit de speranțe, de spaime
Pe care inima nu le dă în vileag
Pe care sufletul va să le-ngaime
Deși poate că încă-ți sînt drag.*

*Speranța că gîndul la mine
Nutrește iubirea-ți himeră
În viață încă mă ține
Cum cîntecul tău, baiaderă.*

SOLVEIG

*lui S. Gorodețki
„Solveig sosește pe schiuri”*

Ibsen (Peer-Gynt)

*Solveig! Ai alergat pe schiuri la mine!
Ai suris primăverii ce tocmai sosi.
Multe zile în beznă am trăit
În săraca mea izbă.
Cu bucurie ochii tăi verzui au clipit.
Deasupra capului toporul mi-l avînt
Rid și sfărîm pinul secular
Întîmpinîndu-mi mireasa – primăvara!
Deasupra noii colibe
Bolta albastră se-ntinde.*

Pinii ne vor potopi cu verdeața.
Cerul acesta-i al tău!
Cerul acesta-i al meu!
Lăsați că nu degeaba fudul sînt socotit!
Am trăit în pădure ca-n vis. Aducînd
Pinilor înalte osanale,
Lăudîndu-le frumusețea.
Ai venit – lumină se făcu,
Vraja iernatică s-a risipit
Iar primăvara a invadat pădurea!
Auzi murmurul toporiștei?
Privirea-mi asupra-ți ațintită?
Cîntarea-mi șoptită?
Dobor pinii și cînt, primăvăratice!
Tulpinile binecuvîntă toporișca-mi
cutremurîndu-se în azur.
Vocea-ți e mai melodioasă decît a pinului,
Solveig! E cîntul primăverii!

• •
•
Te zăresc pentru o clipă
Aproape uitată, ireală
Lîngă a viorilor aripă
Cu vocea-ți joasă, guturală

Cu care mi-ai răspuns iubită
La dragostea ce-ai prins să-nstruni
Și care astăzi mai palpită
Din alte zile, vechi genuni.

Iar timpul trece fără urmă
Purtind nestinse patime streine
Cînd amintirile mai scurmă
Cenușa vechilor destine.

• •
•

Cînd disperarea, furia se va potoli
Adormi-vom. Profund vom dormi.

Pe alte meleaguri, străine
Îți vei aminti, poate, de mine.

În acele clipe, a orologiului promenadă
Asemenea veacului o să decadă.

Minunatu-ți chip îl voi zări în visare
Astfel cum din noaptea aceea mi-apare,

Ca atunci, printre creste și nămeți,
În razele nestinsei dimineți,

Îmi apari ca un soare,
Neschimbată, înfloritoare!

Viktor Bokov (1914)

• •
•

Toamna cu primăvara
Nu le e dat să se cunune
Diferită le e chemarea
Nici timpul va să le-mpreune.

• •
•

Strigă o prepeliță.
Țiue cîrsteii de baltă.
Innoadă a ierbii mlădiță
Somnia pămîntului, 'naltă.

Fiica poienilor natale
Înainte Okăi apare
Mîna-mi zboară agale
Prin a ierbii respirare.

Pieptul răsufală și el liniștit,
Fără zvon de durere.
Oamenii mereu au năzuit,
Spre-ale fericirii himere

• •
•
În zori te-oi chema, încă azi,
În suburbie voi pune să te sune.
Vom ieși sub copertina de brazi
În țara zăpezii și-a păsării-minune.

Ciocănitorea bate dogit
Iepurele în față-ți răsare:
„— Hei, sașiule, n-ai murit?”
„— Nu, dar fratele da, mi se pare!”.

Și-a zbughit-o spre povarnă
Vulpea n-ò să-l poată opri
În adăpostul de iarnă
Nici lumină, nici gaz n-o plăti.

Îlîite-s peste cap arcade de zăpadă
Pămîntul din loc în loc e presărat
Pe deal sînt plantații de zadă
Botgrosul în roșu s-a colorat.

IARNA SIBERIANĂ

O sută camioane duc zăpada din oraș
Parc-ar fi o sută de nordice poeme.
Foamete nu va fi, ci mai abraș
Ne-om hrăni la primăvară, devreme.

O sută de camioane! Zăpada-i ca melasa,
Măruntă făină ce-o împrăştii uşor,
E firesc să se bucure ţăranul cu coasa
El ştie că griul se va coace cu spor.

Zăpada cerne, cerne, tot cerne,
A ajuns pînă la piept în înălţime
Cu nemiluita se aşterne
Mai darnică decît se cuvine!

Şatrele şi bordeiele le-a girbovit
Iscînd sumedenii de vijelii turbate.
Asta-i menirea! Trebuie smerit
Să-i mulţumim pentru generozitate.

• •
•

Mulţumiri iernii, mulţumiri
Pentru promoroacă şi zăpadă
Ele mie-mi provoacă uimiri
Cum leşne-i să se vadă.

Mulţumim zăpezii orbitoare
Pentru profunzimea-i abisală
În casă intrînd, de picioare
Ţi se lipeşte cu îndrăzneală.

Mulţumim viforului diform
Ce scîrţîie pe-acoperiş, furios,

Iar noaptea cîntă-n horn
Cîntec de leagăn, duos.

Mulțumim aurorii ce iese-n întîmpinare
Oamenilor și iubitei îmbrăcate-n roșu
Culoare preferată ce, din întîmplare,
O are pe pîntec botgrosul.

Cu supunere vă mulțumim! Vouă, zăpezi
De-un alb scrobit, de spital.
Ferecate îți par astfel cum le vezi
Încinse în straie de bal.

• •
•

Pădurea-i de oranj și purpurie
Topită-n aur și-n aramă
Și frunzele-s vii și e vie
Dorința de-a le cînta la pomană.

Scriu și meditez în ăst anotimp
Respir și umblu vioi
Frunzișul strălucind ca un nimb
Mă îmbată ca vinul de soi.

O, să nu afirmi c-am plagiat
Pușkinianul val în revărsare
Probabil conținutu-i generalizat
De-a poeziilor ruși ardoare.

VINTUL DE NORD

Vara nu iubește vintul rece,
Nici aspra grindină căzind.
Doar ploaia și clădura o-nece
În primul și în ultimul rind!

Suflă vintul nordic. Peștii s-au vîrit
În afund de stăvilare.
Ziua, asemeni văduvoii posomorit,
Nu observă nici păsări, nici fiare.

Frunzele mesteacănului au gîngurit:
„Gerul ne-a atacat fără să știm
Iernatice viscole ne-au sâstisit
Nordice sîntem, voim să ne-ncălzim!”

Te-ai schimbat și tu, iubită,
Căci omului răceala-i priincioasă.
Îți place fie dezgolită
Fie-nfocoliță ca o babă friguroasă.

Ai și-nceput ca să vorbești despre nevoi
Reproșurile pentru soț se tot adună:
„— Răceala instalată între noi
E mai rea decît aspra furtună!”

MAMĂ ȘI FIICĂ

*În tramvai le-am observat
Fiind de-un bătrinel mascot
Și, după obiceiul scriitoricesc
Am prins să le iscodesc.*

*La fiică inele și brățări sînt
Pe degetele mamei – nici gînd.
Lumea mamei e strîmtă, mohorîtă,
Anii, mulți deja, o-ntărită.*

*Pe fiică – o scumpă blană
O zibelină gîtu-i înhamă.
Pe mamă – o ieftină fustă
De trei rubele-i basmaua cea ruptă.*

*Ele ședeau în tăcere.
Tăcerea se prefăcea în durere.
Ca și cum purtau o povară,
O vină ce odat-o să le doară.*

ORIZONTUL

*Vastă cîmpie, spațiu de alean,
Mireasmă amară de pustă,
Sub dunga orizontului îți știam
Aroma-ți dulce, vetustă.*

Orizontul, mirajul produce
Il stirnește de sub copite
Te pervertește ca steaua, seduce,
Risipește ca farul, ispite.

Ori e negru ca o afină,
Ori e gălbuie lămiie,
Înalt în câmp se clatină,
Ca porumbelul de culoare sinilie.

Este atita de mare
Că malul nu-i știe izvorul
Apa lacului ca o căldare
O atinge cu ulciorul.

Satură insetata Cale Lactee
Asemeni cum în deșert o cămilă
Pentru ca fiecare să steie
Sub zodia-i albastră, umilă.

Valeri Briusov (1873-1924)

TINĂRULUI POET

*Tinere palid cu privire ardentă
Porunci îți dau în număr de trei:
Prima – să uiți clipa prezentă,
Doar viitorului samă să iei.*

*Aminte-ți aduc de a doua cerință
Iubește, pe nimeni nu plînge' defel,
Închină-ți artei întreaga voință
Nu pregeta să-ți faci dintr-însa, țel.*

*De vei accepta aceste trei testamente
Tăcut voi cădea și fără regrete.
Tinere palid cu priviri ardente
Îți pot zice de-acuma – poete . . .*

ASSURGATON

*Eu – regele regilor – Assurgaton
Nutresc o voință fără de hotare
Abia ridicat am fost la tron
Și Sidonul l-am prăvălit în mare.*

Cuvîntul meu Egiptului e lege
Zadarnic Elada aşteaptă cruşare
Piramidele de oase se-nţelege
Nu-mi permit să-i dau iertare.

Sînt neasemuit. Nimeni nu-mi este egal
Doar un nebun mi-ar sta împotrivă
Nimeni nu se înfruptă din gestu-mi regal
Voinţa fiecărui în faţa mea-i captivă.

Îmi sorb în singurătate superba inocenţă
A trufiei umane ajunse la'scadenţă.

ZIDARUL

„– Zidarule, zidarule cu şorţ albit
Ce zideşti tu şi pentru cine?”

„– Lasă-mă, sînt zorit.
Închisoare zidim, vezi prea bine”.

„– Zidarule, zidarule nopţile-adeseori
Cine le va petrece-aici fără hodină?”

„– Poate fiu-mi muncitor.
De-aşa ceva soarta ni-e plină”.

„– Zidarule, zidarule-şi vor aminti
De-aceia care cărămizile poartă?”

„– Păzeal Pe sub schele nu te iţi . . .
Toate au un soroc şi o soartă”.

PUMNALUL

*„Niciodată la ceasul răzbunării
Lama n-o pofti smulge din teaca de aur”*

M. I. Lermontov

*Din teacă de-i scos – privirea orbește
Ca-n trecutele zile, ascuțit adeseori
Poetul e cu mulțimea alături cînd furtuna vuieste
Cîntecul cu furtuna-s întotdeauna surori.*

*Cînd n-am zărit cutezanță sau forță
Capul sub jug aplecînd în tăcere
În țara tăcerii cu morminte luminate de-o torță
În trecutele veacuri în tine găseam mîngiere.*

*Cît uram eu silnicia acestei ocări,
Viața rușinoasă, nevolnică, haină,
N-am crezut de-aceea în timidele chemări
La luptă, hohotînd în surdină.*

*Dar goarna de-abia a-nceput să răsunе,
De-abia s-au desfășurat roșii drapele
C-am și devenit ecoul luptei nebune,
Cîntărețul ingîinînd vuietul bolșii rebele.*

*Ca-n vechime singeroasa lumină de fulger
În fugă trecuse peste lama-i oțelită
Pumnalul Poeziei! lubitul hanger
Străfulgerînd cu lumina-i cernită.*

PRIBEAGUL

*Pe scări de marmură albă, lunatică,
Spre tihna grădinii coboră țarina
Simțirea să-și desfete la căldura tomnatică
Privirea să-i imblinzască frunzișul, lumina.*

*Insoțită de robi se îndreaptă
Spre alei încununate de soare
Slugile poruncile-i așteaptă
Plecindu-și frunțile lucitoare.*

*Țărnuț de flori și de umezeală
Se-nvecinează cu cîmpuri secate
Nu departe se-ntinde-o urzeală
De lanțuri, pe stilpi spînzurate.*

*Susurul fîntinilor, al palmierilor oltat
A bucurie răsună în depărtare
Asemeni vîntului înmiresmat
Zburînd spre deșert din grădina în floare.*

*Privește țarina, un tremur ușor
În ochi îi apare o lacrimă amară
În genunchi, tînărul călător
Își ascunde privirea hoinară.*

*De-o aspră și simplă haină acoperit
Iar la picioare – biet toiag.
Strîmbate de setea de nepotolit
Și vinete-s buzele tristului pribeag.*

„– Vino aici necunoscutule frate,
Vino, ia fructe din paner
Și apă am pe-ndestulate
Vino, atita îți cer.

Te voi duce spre fintini suitoare
Roabele toate te vor sluji
In palatu-mi cu lumini orbitoare
Îți voi cădea în brațe și te voi iubi!”

Călătorul grabnic privirea și-a ridicat
Asemeni unui țar privind la ființa diafană
Ce ca aurora i s-a înfățișat
Frumoasă și jună și fără prihană.

Simplu răspunde: „– Vino de vrei
Peste gard cupa întinde-mi-o miel”.
Havuzul aruncă apa ca un snop de scintei
Ochii și-i pleacă pribeagul prin cîmpie.

Tremură țarina îngălbenită,
Robii-i zac la picioare.
Minioasă, dar și buimăcită
Cupe azvîrle, odoare.

Aleargă pe alei cu grăbire
De robi etiopieni însoțită.
De pe cîmpul cu spînzurători în răstignire
Un ris străbate livada-mprejmuată.

IMBUIBAȚILOR

*Mi-e lehamite de urările voastre
De trufia voastră mă îngrozesc
Secolii au adus destule dezastre
Viitorul lumii îl înjosesc.*

*Imbuibarea voastră e imbuibare de haită
Sau de turmă năvălind pe imaș
In marea crăpelniță lăsați totul baltă
Viitorului nu-i sînteți părtași.*

*Tiranicele patimi omenеști
Ilustrate de regele Assurgaton
Cu detașare le privești
Deși au ajuns să surpe un tron.*

*Urăști jumătățile de măsură
Refuzi să privești sordide canale
Fulgerat de amiaza obscură
Risipită tiranic pe dale.*

*Mulțumirea spre viitor vă poarte
Copii ai incandescentelor clipe
Dezlănțuiți ca uraganul, prin moarte
Refuzînd solitare risipe.*

LIMBA NATALĂ

Adevăratul meu prieten! Dușmanul viclean!
Țarul meu! Robul meu! Limbă natală!
Versurile mele-s ca al altarelor alean!
Ca o provocare strigătul meu dă năvală!

Ai dat aripi gândului smintit.
În mreje trainice l-ai cetluit.
În unele ceasuri, buimăcit
Rămas-am, de forța belșugului tău ținuit.

Cit de des în tănuite cuvinte
Forțe stranii deslușeam și ecouri
Tonalitatea neașteptată, fierbinte,
Ale cuceritoarelor versuri halo-uri.

Dar, adesea, vai, de bucurie chinuit
Ori fiind îmbătat de tristețe
Zadarnic așteptam liniștit
Ecoul tău, cutremurata-ți tandrețe.

Asemeni unui gigant, cu sfială
În față-ți, chipu-mi înclin
În luptă n-oi cunoaște oboseală
Asemeni lui Israel cu dumnezeirea m-așin.

Margini nu sînt pentru a mea vrăjmășie
Și totuși — ca o vrăjitoare-să mă protegiești
În puținele-mi zile, ori în vecie
Prefă-mă-n pulbere de dorești!

*Ca moștenire-ți cer comorile tale
Impenitent, fără să le drămuiesc
Răspunde-mi de vezi altă cale,
Mănușa-ți arunc, de luptă mă gătesc!*

*Dar, învins ori învingător,
Înainte-ți mă voi prosterna
Tu – Răzbunarea și Mintuirea mea –
Lumea ta-i lăcașul etern.
Deasupra-mi cerul e vocea ta.*

A TREIA TOAMNĂ

*Vîntul toamnei a treia, vijelios
Urlă măturînd ținuturile Rusiei
Scotocind hambarele, ușor îi este stihiei
Pe cerșetori să-i doboare pe jos.*

*Ajunge că tremuri prin gări
De mulțime-n vagoane strivît
Omul, asemeni lupului hămesit,
Proferează sudalmă, ocări.*

*De toate-ți vine să faci haz
Chiar dacă ești innebunit de foame
Chiar dacă dormi prin cotloane
Pruncii chiar de vrei să-i omori de necaz.*

In obscure orașe ne-mprejmuite de zid
In care nevoia dănțuiește prin case
Și-n care ard zgomotoase
Lemne cu miros putrid,

Depart de fronturi și-alarme
De gloanțe cu șuierul tont
Sub dunga-ndoliatului orizont
Auzi focuri bețive de arme.

Ei, vinturi de miazăzi înmiresmate
Unde dorm liniștiți palmieri
Flutură ale Rusiei poveri
Rănile noastre purificate!

Apleacă-ți urechea-n bubuit de șrapnele
Sub blesteme, sub urlete, sub bătăi de tun,
Oare nu cu piepturile noastre, în comun
S-au zămislit aceste imnuri rebele?

Zburătoare peste zări și cîmpii necuprinse
Iar de aici peste a culmilor cunune
Anunță că sub steagul mindrei Comune
Vom porni spre stepele-n purpură-ncinse.

Alături ne va fi o masă umilă, săracă
La care feștila va arde răbdătoare
Răstălmăcind a lumii vechi schimbare
Pe care negreșit că răsăritul o provoacă.

Impărtăşeşte-i, ehei, vîntule – vînt!
 Dezbinările, tristeţea, sărăcia
 Pe care le îndură Rusia
 Credincioasă idealului sfînt.

E încă vie tăria veche şi pustiitoare
 Popoarele lumii după ce se conduc
 O cale asemeni şi alţii apuc –
 Calea libertăţii triumfătoare.

1920

Ivan Bunin (1870-1953)

• •
•

Pe virf, pe culmea înzăpezită
Gravam cu lama sonetul.
Zilele trec, iar mie, anahoretul,
Zăpada-mi păstrează efigia-ntipărită.

Pe stei, orizontul conservă, discretul,
lernatica bucurie troienită.
Versu-mi schițează pe gheața sleită
Imaginea soarelui aidoma cu stiletul.

Plăcut imi e să gîndesc că poetul
Mă înțelege. Cînd în vale pogoară
Nu-l bucură salutul gloatei, cochetul;

Cînd cerul verzui parcă zboară
Gravam în ceas de amiază sonetul
Doar pentru cel care-nălțimea măsoară.

Poezia-i mută, de neexprimat pentru noi
Versantul sălbatic m-a tulburat, duium
S-au adunat în țarc turmele de oi,
Rugul păstorilor și amarul miros de fum!

Cu stranie emoție, chinuită de bucurie
Inima-mi spune: „Întoarce-te, vino înapoi!”
Fumul mă-nvăluie, mireasma-i în preajmă adie
Invidios și trist trec alături de voi.

Poezie nu-i deloc în ceea ce lumea numește
Astfel. Ea este moștenirea-mi curată
Cu cit sînt mai bogat, cu atît cota-mi crește

Imi spun privind umbra întunecată
A ceea ce din străbuni e fără durată
Bucuria comună, eterna răsplată.

Pădurea și-nseninata privesc a cerului de-azur
În apele limpezi ale riului se reflectă primăvărat;ic;
Luncile inundabile se auresc în subțirele abur
Peștii strălucesc, cocoșii țipă singuratic.

*Jur-împrejur doar pădure verde, tinăra,-nroșată
La unison cu vocea cucului, strident vestitoare
Peste liniștea pădurii, profundă, necurmată!
Răspunde-mi: trăi-voi pină la primăvara viitoare?*

*Voi veni în pădurea cea plină de arome
Primăvăratice și țesută de raze scinteietoare
Voi socoti în desișul înțesat de fantome
Cîte zile luminoase dăruite-mi sînt oare?*

*Îți voi mai da ascultare cu adîncă durere
Cu tainică tristețe că anii s-au dus,
Iubesc lumea cu toată a ființei putere
Deși-s plin de alean cum e orișice rus . . .*

• •
•

*O lumină nemărginită s-a revărsat peste lume
Deasupra aripilor tăcutului cătun.
Departe, în cîmp, prepelița, parcă anume
Înainte răsăritului cîntă acum.*

*Nici țipenie de om, nici sunet nu se anină,
Dorm împrejur grînele verzi și visează,
Cu penele zburlite doarme gaia pe colină
Pulberea opacă o înrouează.*

Depărtarea se luminează . . . S-a arătat
Verde-argintia, nedomolita zare luminoasă
Și aburul alb al pășunilor înmiresmat
Plutește înaintea zorilor cu aromă tămioasă.

• •
•
E umed și e rece aerul de făurar
Deasupra livezii a-nceput să ițească
Horbota cerului fără hotar
Întinerind lumea dumnezeiască.

Primăvara-i parcă ieșită din găoace
Transparent lăcrimează omătul căzut de curind
Iar de pe boltă, pe tufe și-n răstoace
Vezi albastra licărire picurînd.

Mă îmbată zvonul reînvierii
Arborii iviți din luminișuri
De sub balcon mireasma adierii
O risipesc botgroșii prin tufișuri.

Nu-i drept că peisajul mă ademenește
Nu culorile le prind în privire
Ci tot ce-n ele strălucește,
Bucuria existenței eruptă-n iubire.

CONDORUL

*Munți buluciți, stinci ascuțite
Dinspre ocean se înalță-n amiază.
Sub ele, malul are forme zdrelite.
Grei, obosit, condorul planează.*

*Amurgul s-a stins. Văgăunile dorm.
Noaptea pogoară peste prăpăstii, adincă.
Alungat de-ntuneric, puternic, diform
Condorul alene pogoară spre stîncă.*

*Strigătu-i prelung, zvonind întristare
Se-aude deodată jalnic, suveran
Se-agață de cer. Dar netemătoare*

*Stincile și nisipul privesc cu alean
Verdele dominant, în vreme ce dinspre mare
Suflă al deșertului înghețat noian.*

MESTEACĂNUL NORDIC

*Mesteacănul înverzit stingher
În luminișul din pădure.
O, fetele! Zglobii murmure,
Primăvăratice pale de ger.*

*Ploaia, grindina, dar și zăpada,
Soarele cu strălucire extatică.
O, fetele! O fericire zănatică
Insufletește pinul și zăda.*

*Posomorită e iarăși, pustie,
Pădurea cu glasul-i sever.
Tremur suspendat în eter
Pină ce soarele o să re-nvie.*

CINTEC

*Eu – o simplă fată de la bostănărie.
El – un pescar pehlivan.
Dispare alba velă pe liman.
Multe mări văzuse-n pribegie.*

*El a iubit grecoaice din Bosfor
Frumoase la chip . . . Eu – negricioasă.
Dispare-n mare vela albicioasă.
Și ochii arși parcă de fosfor.*

*Am să-l aștept pe orice vreme.
La malul mării să revină
Inelul și cosița o să-l rețină.
De nu, voi dispărea cu ele . . .*

SIRIUS

*Unde ești, steaua mea intimă
Cunună a frumuseții cerești?
A zăpezii încântare sublimă
Și a lunei, tu ești?*

*Unde sînteți voi, cei plecați
Pe scama cîmpiilor ardente
Unde sînt anii mei îndepărtați,
Speranțele și gîndurile inocente?*

*Arzi cu o sută de culori
Stea nestinsă, te joacă anume
Deasupra mormintului meu să zbori
Prin uitata de Dumnezeu lume.*

INȚELEPTILOR

*Eroul asemeni vîrtejului în furtună
Dușmanului a dat o ripostă nebună*

*A pierit, a ars în măreața-nclăștare
Asemenea cometei îmi pare.*

*Lașul trăiește. Își țese răzbunarea încet
Ascute și el o săgeată, dar în secret.*

*O, e deștept! Dar inima-i ticăie abia
Ca foculețul din vreji uscate,-n vilcea.*

FĂRĂ NUME

*Gorganu-i săpat. În masivul sarcofag,
În miini cu paloș fioros, doarme ca un paznic.
Lingă trupu-i bate mătăniile-un mag
Cu glasul stins cîntîndu-i la praznic.*

*Viziera e trasă. Ascuns îi e chipul,
Pelerina a putrezit pe ruginita armură.
Căpetenie a fost. Nu-i știa morții tertipul
Și ea l-a răpit punîndu-i pecetea pe gură.*

*Departe de ținutul natal, de văluritele-i sate
Visez vastitatea cîmpiei în vreme ce tiptil
Alb se profilează mesteacănul, șleahuri umblate
Flancate de holde în zile de-april.*

*Cerul dimineții-i de-o blindețe sinilie
Acoperit e cu zdrențe dantelate de nori,
Cioara majestuos urmează plugul, la chindie
Ceața aburește cîmpul . . . Adeseori*

Cîntă ciocîrliile, văzduhul înfioară
Trilurile lor se înalță, portal
Prin care ca o mireasă intri, Primăvară,
Cu ochi-albaștri și obrazul pal,
Cu trupul zvelt, cosița bălăioară.

Drag îmi este cîmpul încălzit de zori
Locul de baștină, ale cîmpului aleanuri,
Nordica sărăcie, ale pașnicei munci fiori,
Priveliștea neasemuită a-ntinselor lanuri.

Surîd fericit, dar în ochi am o tristețe amară
Nu-i în consens tristețea-mi cu noua primăvară.

PRIVIGHETORI

Întărindu-se ori slăbind
Tunetul răsună după conac
Pe aleea plopilor foșnind
Înconjurați de văzduhul opac.

Tot mai jos norii coboară,
Tot mai vizibil se-nfoaie
Legiunile vîntului și înfioară
Cu mireasma cîmpiei în ploaie.

Grinele se-apeacă la pămînt
Vin din vilcele și din livezi
Purtate de pale de vînt
Timpuriile privighetori în amiezi.

*Iată-le printre plopi și arțari
Învîrtejite de briză primăvărată
Spre ferecatele ferestre mari
Aducînd o mireasmă sălbatică.*

*Deasupra casei fulgeră-ntr-una
Te asurzește al tunetului ecou
Cînd se pornește furtuna
Natura-nlemnește din nou.*

*Livada se oprește din frămînt
Strivită de orbirea-ntunecată
Coarnele-i înspre pămînt
Parcă imploră a fulgerului roată.*

*S-au aplecat peste răzoare
Cerealele coapte-n cîmpie
Dinspre a livezilor torpoare
Trilul privighetorilor învie.*

*Ploaia încet a slăbit
Vărsîndu-și puhoiul în noaptea molcomă,
Tunetul e și el amorțit
Îmbătut de aromă.*

*Peste holde, aburul planează
Amețitor. Adoarme pămîntul pustiu.
Peste nori aurora veghează
Asemeni unui foc purpuriu.*

*Noaptea ascunde în lăstăriș
Aroma livezilor în floare
În vreme ce ecoul, pe furiș,
Imită triluri de privighetoare.*

Ivan Draci (1936)

O DISCUȚIE CU PRIETENUL MEU TRADUCĂTORUL

*Traducerea ceva în sine sacru are. Dar ce muncă infernală!
Dar hai, tradu fără cusur un trandafir în matiolă!
Și Grația Venerei în Cenușăreasă goală!
Aromele neîmpăcate – -mpacă-le într-o corolă!*

*Să muți cu sufletul o lume-n alte lumi pe.căi spinoase,
În spatele cuvintului mezin să treci o glorie, precum un laur?!
Traduțeți totul, dar nu-afurisiți nimica! Ce-i cu gesturile virtuoose?
Doar fibra-mperechierii vorbelor de duh e temelia ei de aur,*

*Tăiată tot de respirații neștiute și străine.
Minuni ajungă vorbele, iar respirația miracol!
O slovă-i glorioasă cînd o faptă de curaj devine . . .
Din șaptele viorii și bățai de cap tu, contrabasule, să-mi faci
un nou spectacol!*

*Așa. Nici nu se poate altfel. Dar se poate gura-n gură
Și soarele în soare doar pe cerul vorbelor să se găsească
Și ca în mine jalea mea să fie arsă de o jale mult mai dură,
Toți greierii să nu mai sară dintr-o lume de sminteli
în lumea ta dumnezeiască.*

*Așa să fie. Doar așa să fie. Dar numai ale altor graiuri variații
Sau și a ta subțire seismicitate*

*Prin lumea-mi de cuvinte umblă ca un prizonier al altor spații
Și prevestește-n gura mare-un șir de catastrofe neelucidate.*

*Cînd încerca-vei vorba mea de-a ta să fie înghițită,
Deși și vorba ta și vorba mea tot strigă: sîntem gemeni și pereche . . .
O, nul Eu n-am să spun nimica rău de o traducere chiar de-i sluțită,
Deoarece și eu trăiesc în închisoarea vorbelor –
și cea mai grea și cea mai veche.*

*Și eu alerg spre Lorca și Neruda, Eminescu și Rimbaud
prin arșiță și bocnă
Și ca un blestemat mă dau bătut de iambi și trohee
gingașe ca neaua.
Dar ce-i traducerea? O luptă cu cuvintele?
Dar asta-i ocnă!
Ocnașule, tradu-mă și pe mine . . .
Și împușcă-mă cu steaua . . .*

POEZII PE FIȘE PERFORATE

*Fișă perforată, sînii tăi gingași și trandafirii
Sînt perforați de cavalerul numărului nobil – perforatorul . . .
Dar eu voi semăna pe aceste fișe numai vorbe de duh.*

•
*Inima-i friptă pe jarul amărăciunii.
Chipul vremii mereu îmi apare în față.
Și are zîmbetul cosmic a lui Gagarin
Și pomeții lui Șukșin . . .*

•
*Acolo, undeva departe, departe fierăstrăul își face de cap . . .
Mireasma părului sălbatic prin geam îmi intră în casă,
Iar o negară galbenă mi-o picură pe hirtia albă . . .*

•
Merișorul meu crucificat,
Cine a spus că tu ești floarea cimitirului?
Tu ai cei mai cerești ochi când înflorești în cîntec . . .

•
Mai demult cînd spălam scutecele
Gîndeam:
Iată, voi pune la uscat
Steagul înfrîngerii mele !
Acuma cînd usuc scutecele
Gîndesc:
Umflu pînzele viitorului !

•
Alerg desculț pe asfalt
Și mă opresc în gazonul pătratului verde,
Ca bitlanul urbanizării . . .

•
Lampa-i singuratică,
Ca lumina.
Lumina-i singuratică,
Ca un lujer.
Lujerul se simte singur
Împreună cu vîntul.

•
Stelele răsar
Din gîtlejul privighetorilor
Și apun în
Gîtlejul ciociriei.

•
Pomeții soarelui-răsare au culoarea roză.
Pomeții fiului meu împrimați pe pernă au culoarea roză.
Soartă, ferește-mă de gînduri roz !

BALADĂ DESPRE HULA-HUP

*Zbor printre fete cu sprâncenele de foc,
Zbor printre mari umbrele colorate,
Zbor printre cei ce plajă fac într-un anume loc,
Zbor prin vîltoarea valurilor înpumate.*

*De soare ars și obosit ca luna-n zori,
Pe un coral de foc albastru am murit,
Iar cu privirea mirosindă zumzăi printre flori
Și zbor spre un liman mai mlădios și aurit.*

*Aicea cea cu ochi căprui și pistruiată
Aruncă-albastre fulgere dintre sprâncenele-i-corăbii,
Căci ea-i căzută în extaz, la culme-i tulburată,
Și-arată precum un înghițitor de săbii.*

*O panglicuță roșie adună părul ei bogat
Și negru într-un snop,
Iar talia-i de salcie inelul verii-l frînge ne-ncetat,
Ca cercul de-aluminiu – nimb și scop . . .*

*Și-al coapselor surghiun ademenește
Spre alt surghiun de flăcări rubinii . . .
Și trupu-i joacă-n ritmul muzicii drăcește
Și șinii-i par ciorchini de struguri aurii.*

*Iar cerul, ros de gelozie, se așază
Pe aripile ce din nimbul verii au crescut.
Din dans se va opri și ea, precum din zbor o rază,
Și risul o va năpădi, precum un dor necunoscut.*

*Buzele sărate îi voi șterge fără un cuvînt,
Pe inelul ei monta-voi un smarald . . .
Și-albina obosită de atîta vînt
Se va odihni pe umărul ei cald.*

CUVÎNTUL

*S-a stins violoncelul ca o luminare,
Murise contrabasul, ca un om, subit,
Iar într-un colț vioara bea fără-ncetare
Un tunet al extazului nepotolit.*

*Dar tu, destinul meu, negru ca pămîntul
Coboară-acolo, unde-n chip miraculos,
În chinul liniștii se pîrguie cuvîntul
Și înflorește visul visului frumos.*

*Curînd vioara deveni-va o lehuză,
Cu frigu-i negru-orchestra totul va șoca,
Iar un cuvînt nebotezat și-albit de spuză
Din scutecele-orchestrei se va ridica . . .*

*Tu ia-l. Și gol-goluț aruncă-l în zăpadă,
Precum spartanii au făcut cu fiii lor,
Și numai după asta lumea o să-l vadă
Cum scapără-n bătaia vijeliilor.*

*Și de aceea, în cîutarea-ți temerară,
Tu ține minte și confirmă ceas de ceas
Că mama oricărui cuvînt e o vioară,
Că muzica îi prinde aripi și-i dă glas!*

LUMINAREA

Undeva pe fundul nopților mele
Pilpiie o luminare albă
Bătea vîntul și n-a stins-o
Galopa calul cu coama albastră
Trecea tancul pe șenile
Zbura avionul pe sub umbrela cerului
N-au stins-o n-au stins-o
Fiecare s-a aplecat
Și și-a aprins propria luminare
Zbura vîntul purtîndu-și luminarea
Galopa calul ținînd luminarea
Treceau boul tancul avionul
Purtînd luminări luminări purtînd
Trecea palatul de marmură
Ducînd o luminare mică
Și un bondar gri și pricăjit
Ducea o luminare imensă
Undeva pe fundul nopților mele
Pilpiie o luminare albă
Și tulburător
Mă bucură mă întristează
Pînă la mușenie
Luminarea albă

BALADĂ CU SEMN DE ÎNTREBARE

Ce se găsește dincolo de ușa vieții mele
Cu dermantină bine lustruită?
Căința cea de aur a pologului de stele
Nu-mi suflă vorba zmeurie mult dorită.

*Eu bat la uşă. Bat din ce în ce mai tare.
Lovesc cu fruntea pînă inima îmi singurează.
Doresc să aflu după ce-ndura-voi chinul cel mai mare
În care loc e stînga şi-n care-i dreapta la amiază.*

*Din leagănul ceresc în lumea largă am plecat
Prin cosmice păduri şi stepe planetare
Şi polonezele mestecenilor m-au udat
Cu stropi de rouă, ploi stelare.*

*Şi palmele de aur ale plopilor
În cupa sufletului meu turnară
Neliniştile electronice-ale berzelor
Pîn' ce-n clocot şi în sunet mă schimbără.*

*Pămîntul de atîta aur geme
Şi şuieră, ca şerpil, în adîncu-i focuri neştiute,
Dar el rodeşte numai tragice dileme
Care sînt la jocuri de noroc pierdute.*

*Dar anii mei – cazaci – tot zboară ne-ncetat
Prin larma vişinie a furiei şi a ceţii . . .
În uşa vieţii tot mai îndărătnic bat . . .
Şi totuşi ce se-ascunde dincolo de uşa vieţii?!*

STUDIU DESPRE PÎINE

*Un ou va sparge mama şi va unge piinea cu albuşu-l
Şi în cuptor o va împinge cocoţată pe-o lopată
Şi vor sări scînteii zglobii, ca ochii zmeilor din basme,
Şi totu-n jur va arăta, precum o noapte instelată.*

Și face drojdia să crească piinea mare cît o roată,
Să fie la vedere rumenă și albă și rotundă;
Îndată jaru-ncins în jurul ei dansa-va hora mare
Și apetitul încerca-va tot cu horă să-i răspundă . . .

Lopata va ieși din lumea piinii parcă rușinată
Și-acolo-n colțul ei întunecat va admira în pace
Cum soarele va-mprăștia aroma caldă de pe masă
Și fermeca-va casa albă-n care nimenea nu tace . . .

STUDIU MUZICAL

Paleta rece și portocalie
Cu vinuri vechi îmbată zarea toată,
Iar muzica trei vînturi mari instrună
Ca orologiul inimii să-ți bată.

În epicentrul supărării tale
Sonatele haotic explodează
Și zborul șoimilor ai simfoniei
Mereu stejarii negri-naripează.

Buchetele de trandafiri ca focul
S-au ofilit din vina unei guri . . .
Pe clapele tristeții-ncărunțite
Se plimbă elefanții triști și suri.

Iar inima-ți de vînturi vînturată, –
Ca miezul portocalei bună, dulce, –
Pe aripile vîntului de grîne
Cu soarele încearcă să se culce . . .

I.

Vara era băută ca vinul,
Vara era mîncată ca salata . . .
Peste tot se ridea,
Pretutindeni ceva se pîrguia
Și totul arunca ocheade verzi . . .
Noi ne țineam de mină așa de tare că ne trosneau degetele
Și risul se cuibărea tocmai la subsioara plopilor.
Printre valurile cărților,
În foșnetul filelor
Am descoperit continentul său bîntuit de furtuni
Și deodată în larva magazinelor
Totul a luat foc și ziua tăcuse chitic.
Totul a devenit albastru, alb lunar, –
A luat foc lacrima lui Picasso.
Și s-au aprins stelele în ochii fetei,
Și ochii ei căprui vărsau numai flăcări.
„Și ce dacă?”
În marea amărăciunii lumea se scufundă, scufundă, scufundă,
Iar noi ne-am scufundat în lacrima lui Picasso.

II.

Plîng copiii și copacii plîng.
Mama n-are ochi, ci două lacrimi.
Și sincrofazotroanele mugesc ca leii,
Și furtuna plînge violet.
Lacrimile-s elixirul orchestrelor și lirelor,
Artiștilor și niciodată ale oamenilor.
Artiștii plîng prin „REGELE LEAR”,

„ZĂPEZILE DE PE KILIMANDJARO“

Și „GUERNICA“.

Mai ales – „GUERNICA“.

III.

El se trage din Cezánne, Monet și Manet
Și-n Odessa cu „WALKIRIA“ s-a înecat.
Totul s-a sfârșit. Și El mă va pierde pe mine,
Or eu îl voi pierde undeva.
Prorocii de duzină cleveveau pe la colțuri:
„El este schizofrenic, fugiți din calea săi!“
Pe el toate chinurile poetice
Il speriau și-l deocheau.
Dar în ochii lumii acest ocnaș
Este un drac împielit
Ce zi și noapte modelează lutul și forjează fierul.
Fața-și acoperă cu vâlul negru,
Iar în buzunarul hainei poartă zodiacul lumii.
Lacrimi atomice șiroiesc din ochii ceții
Pe pensula-i curată ca un adevăr sărat.
Picasso este lacrima genială a Pământului
Și poartă pantaloni de culoarea curcubeului.

Serghei Esenin (1895-1925)

• •
•

Îmi e cunoscută această stradă
Știu casa scundă nu de azi
Firele albastriilor paie grămadă
S-au rostogolit sub pervaz.

În minte-mi golul anilor se cască
Crînceni ani, nebune puteri vă răsfăț
Mi-am amintit copilăria, casa părintească
Mi-am amintit a cătunului verdeață.

N-am căutat glorie ori trai tihnit
Gloria demult a încetat să mă ispitească;
Destul ca ochii să-i închid, liniștit,
Ca să revăd aievea casa strămoșească.

Văd livada sub sclipiri viorii
Molcomul august tolănit lângă gard
În tei ciripesc păsărelele mii
Îțindu-și ghearele de smarald.

Iubeam coșcovita casă din chirpici
Avînd în birne o ciudată crispăre
Hohotea cuptorului sub al ploilor bici
Cu o stranie disperare.

Răzbătea un glas dureros din firidă
Aidoma cu vocile celor duși
Casa ca o cămilă din cărămidă
Trosnea de credeai că se năruie-acuși!

Părea să fi zărit îndepărtate chipuri
Visînd epoci apuse și țara
Afganistanului cu aurite nisipuri
Și ceața sticloasă din Buhára.

Cunosc și eu minunile acestei țări
Meleagurile-i adesea le-am străbătut
Dar acum mă atrag alte cîntece și alte zări
Aș dori să mă-ntorc în natalu-mi ținut.

M-am deșteptat. În odaie
Se risipea fumul albastru, solemn;
Pace vouă – ale cîmpului paie,
Pace ție – căsuță de lemn.

• •
•
*Patrie albastră a lui Firdousi
Cu memoria răcită uneori
Nu pot uita blindul ulus
Ochii simpli, visători,
Patrie albastră a lui Firdousi.*

*Persie ești frumoasă, o știu,
Ard ca lămpașele trandafirii
Și din nou îndepărtatul ținut
Îl slăvesc cu prospețimea vorbirii
Persie ești frumoasă, o știu.*

*Sorb astăzi pentru ultima oară
Aromele-ți ce îmbată ca braga
Și vocea ta, scumpă Șaha,
În greul despărțirii ceas
Ascult pentru ultima oară.*

*Voi putea să te uit vreodată?
În soarta-mi pribeagă, vezi bine,
Îndepătatelor rubedenii
Le voi povesti despre tine
Și nu te-oi uita niciodată,*

*Cîntecul plin de tristețe
Ce mi-l îngînai în clipe de dor
Neasemuit este în frumusețe
Întors acasă am să-l cînt tuturor
Cîntecul plin de tristețe.*

1924

• •
•
In Horosan e o astfel de uşă
Că pragul ascuns de trandafiri pare.
Locuieşte acolo fata visătoare.
In Horosan e o astfel de uşă
S-o deschid eu n-am fost în stare.

In miini am destulă putere
Şi aramă în plete şi aur torid
Vocea fetei e tandră, învăluitoare.
In miini am destulă putere
Dar uşa nu am putut s-o deschid.

Că nu am curaj îndestul lasă şaga.
De ce? Prin cintec pe cine desfid?
Dacă a devenit indiferentă Şaha,
Dacă uşa nu am putut s-o deschid,
Că nu am curaj îndestul lasă şaga.

E vremea să mă-ntorc în maica Rusie.
Persie! Oare pe tine te-am pierdut?
Oare mă despart de tine pentru vecie?
Din dragoste pentru natalul ţinut
E vremea să mă-ntorc în maica Rusie.

La revedere, fată, la revedere
Deşi uşa s-o deschid n-am putere
Plăcută e totuşi astă durere
Amară ca sărutarea promisă,
La revedere, fată, la revedere.

1924

• •
•
Şahană, tu, scumpă Şahană,
Poate fiindcă-s dinspre Nord
Despre lanuri vreau să-ţi povestesc
Razele lunii cum se unduiesc
Şahană, tu, scumpă Şahană.

Poate fiindcă-s dinspre nord
Unde luna-i mult mai mare
Shirazul seamăn nu are
Dar Reazanu-i mai frumos
Poate fiindcă-s dinspre nord.

Despre lanuri vreau să-ţi povestesc
Pletele acestea mi le-a dat secara
Dacă vrei pe deget le-nvîrtesc
Şi deloc nu voi simţi-ncordarea
Despre lanuri vreau să-ţi povestesc.

Unduioasa secară sub lună
După plete-mi s-o ghiceşti
Glumeşte, iubito, suride nebună
Dar amintirea să nu o trezeşti
Unduioasa secară sub lună.

Şahană, tu, scumpă Şahană,
O fată asemeni din nord s-a ivit
Vai, seamănă cu tine leit;
La mine şi ea s-a gândit
Şahană, tu, scumpă Şahană.

• •
•
Noi acum dispărem cu încetul
În țara unde-i al belșugului prinos
Îmi voi alcătui în curînd pachetul
Din lucrurile de prisos.

Iubitele mestecenilor desigur
Tu, arie și voi cîmpii nisipoase
Nu am putere astei adunături
Să-mi ascund gindurile dureroase.

Prea mult iubit-am astă lume
Tot ce sufletul în corp îl preface
Pace vouă – ploșilor cu vaste cunune
Plutind pe apa care se desface.

Gînduri multe aici am deslușit
Cîntece mii despre tine am îngînat.
De-aceea pe pămînt, negreșit
Sînt fericit că am trăit și am respirat.

Striveam florile, mă tăvăleam în frunzare
Sînt fericit că am sărutat femeii
Animalele, asemeni unui frate mai mare,
Nu le-am lovit nicicînd fără temei.

Știu că acolo nu răsar păduri
Secara cu gîtul de lebădă nu se instrună
De-aceea înaintea miilor de guri
Mă cuprinde o tristețe nebună.

Știu că țara aceea nu o asameni
Cu aste cîmpii ce-n piclă picotesc
Pentru asta mi-s scumpi acești oameni
Care pe pămînt viețuiesc.

1924

• •
•
„De ce sînt razele lunii atîta de pale
Și peste grădinile Horosanului se răsfăță?
Parcă mă plimb pe o rusească vale
Sub foșnitorul prag de ceață”.

Iubită Lala astfel am întreb
Chiparoșii noptatic vibrînd.
Dar răspuns oastea lor nu mi-a dat
Cu mîndrie capul spre cer ridicînd.

„De ce luna strălucește atîta de tristă?”
Am întreb
Și florile mi-au răspuns: „Persistă
Tristețea trandafirului foșnitor”.

Petalele trandafirul și-a răscolit,
Cu petalele tainice șoptea:
„Șahana ta cu altul s-a iubit
Șahana pe altul săruta”.

Spunea: „Rusul nu va observa dacă . . .
Inima-i cîntec, iar acesta-i vieții sortit”.

*De aceea luna strălucește opacă,
De aceea luna, mihnită, a îngălbenit.*

*A văzut prea multă trădare
Tuturora – lacrimi și chin,
Liliachia noapte de aceea pare
Al pământului tainic suspin.*

1924

• •
•
*A fi poet asemănător se arată
Cu a nu tulbura adevărul deloc
Ori a-ți flagela pielea delicată
Inimile mîngiind cu al singelui foc.*

*A fi poet înseamnă a cînta libertatea
Pentru a-ți fi ție asemănătoare.
Nu-și cîntă durerea privighetoarea
De aceea ea are o singură cîntare.*

*Canarul are voce neobișnuită, anume
Risului jalnic sunătoare, hazlie
Cuvîntul dorit este cîntat de lume
Pe propria limbă, chiar de broască să fie.*

*Mahomet a interzis în Coran
Să se bea băutură spirtoasă
Dar bea vin poetul mai avan
Atunci cînd durerea-l apasă.*

Atunci cînd poetul la iubită a venit
Iar ea doarme cu altul, poetul
De balsamul dătător de viață păzit
Nu va-ncerca să-i împlinte stiletul.

Dar arzînd la al geloziei curaj.
Va fluiera pînă acasă cu tărie:
„Că voi muri vagabond nu-i necaz
Pe pămînt și asta se știe”.

1924–1925

* *
Florile îmi spun rămas bun
Aplecîndu-și spre glie corolele
Nu voi zări chipul ținutului străbun
Nici cînd poate, numărate-mi sînt orele.

Ei, și ce-i cu asta, iubită,
Am văzut destule, pămîntul
Ca o mîngîiere reinnoită
Cum ocolea în tremur mormîntul,

Deoarece viața-mi întreagă
Am privit-o cu un suris îngăduitor
Pot să vorbesc despre clipa ce-aleargă
Împreună cu al lumii amurg trecător.

După mine, un altul își va încerca norocul
Mîhnirea de-a atinge înaltele cote,

Părăsit voi fi, un altul va ispiti locul
Intonind alte cîntece și alte note.

Iubita-mi, cu un altul va merge la braț
Dar cîntecu-mi ascultînd cu fervoare
Se va gîndi la mine cu nesaț
Ca la o irepetabilă floare.

1925

• •
•
Fluieră vîntul, vîntul argintiu
Cu foșnet de mătăasă și zăpadă
Asta să fi văzut altădată nu știu,
Ochilor nu le-a fost dat minunea s-o vadă.

Eu trist nu sînt, nu am ce regreta
Chiar dacă igrasia s-așterne pe fereastră,
Îndrăgostit sînt și astăzi de ea,
De această trudnică viață a noastră.

O surizătoare femeie de privesc pe furiș
(Ce umeri!) de emoții am parte
De zăresc troica zburînd peste grohotiș
O ajung, sar în ea și gonesc mai departe.

Fericirea este de glie legată
Nu de noroc ori de celebritate
Acela care pe pămînt plînge o dată
De noroc niciodată nu va avea parte.

*Ca ușor să-ți fie, simplu să trăiești
Acceptînd tot ce ți-i dat pe pămînt
Înnebunit, iată de ce în pădure zărești
Cum şuieră vîntul, argintiul vînt.*

1925

* * *

*Doarme păunița, scumpa cîmpie
În plumb toropită și în pelin.
Nici o altă țară în vecie
Nu-mi va dărui bucurie atît și chin.*

*Împărtășim se vede același destin
De-ntrebi pe oricine, pe nepusă masă,
Încîntat ori plin de venin
Îți va spune că mai bine-i acasă.*

*Lumina lunii tainică, prelungă,
Sălciile, foșnetul plopilor în vale,
Chemarea berzelor pe nimeni nu alungă
Sînt pline de iubire cîmpiile natale.*

*Eu însumi nu-mi drămuiesc soarta și viața
Poate de-aceea o nouă lumină mi se năzare
Împrejmuind cu tiv de aur dimineața
Căsuța de lemn a poetului dintre răzoare.*

*Noaptea de-mi pun perna la căpătii
Destul este: dușmani cu mii de fețe*

*Tinerețea etalindu-și mai întâi
Stăpînire pun pe țarini, pe finețe.*

*Imboldit de noul timp ce leagă
Inimi lingă inimi cu putere
Pot să cînt: „În patria cea dragă
Lăsați-mă să mor sfîelnic, în tăcere”.*

1925

* * *

*Nespus de verde s-a liniștit
Ținutul, după viscol și furtună
Iar sufletul, cîmp părăginit
Cu miros de miere se-nstrună.*

*M-am liniștit. Anii ce zburat-au în stepe
Nu-i mai condamn și nu-i blestem
Troica purtată de nărăvașe iepe
S-a rostogolit prin țară ca un ghem.*

*S-a ridicat colbul. Au lovit cu copitele.
Au pierit în șuierul fad . . .
În liniștea pădurii ascult clipele
Asemeni frunzelor cum cad.*

*Clopot e oare? Un ecou depărtat?
Liniștea absoarbe din piept vijelia;
Stai, suflete, noi împreună am colindat
Drumul știut, bănuim ce-i stihia.*

Să privim în față tot ce s-a făcut
În fața succeselor sufletul se-nclină,
Dar și aspre nedreptăți ne-au durut
Din vina noastră, ori din a altora vină.

Accept câte-au fost, rele și bune,
La treizeci de ani regrete n-oi cerne
Deși mi-am pierdut tinerețea prin lume
Îrosind-o în fum de taverne.

Dar sfiosul stejar nu-și scutură ghinda
Se îndoaie aidoma cu al cîmpiei ierbar
Ehei, tinerețe vijelioasă, vibrînda
De-un vis de aur, temerar.

1925

• •
•

Deasupra ferestrei – luna. Sub fereastră – vînt.
Argintul plop se apleacă pînă la pămînt.

Plînsul harmonicei, cîntarea-i tristă
Se aude-n surdină cum alta nu există.

Plînge și rîde voinicește un cîntec hoinar
Unde-mi ești, prietene, tei secular?

Cu harmonica, singuratic, în zori,
Alergam la iubită de sărbători.

Pentru iubită-mi acuma nimica nu-nseamnă
În zadar mă zbat uitînd să fiu demn.

1925

Evgheni Evtuşenko (n. 1933)

Lui Mark Bernes

Vor oare ruşii-un nou război?
Întrebaţi liniştea de pe la noi
De prin ponoare şi din stepe
Şi de mesteceni, şi-ţi pricepe.

Întrebaţi-i pe acei ce zac în gropi
Săpate sub mesteceni şi sub plopi
Pe fii vă rog să-i întrebaţi
Pe fiii celor îngropaţi.

Nu numai pentru ţară, curajos
Şi-au dat al jertfei lor prinos
Ci pentru acei ce pretutindeni
Visează un liniştit Armindeni.

Tu dormi – New-York, tu dormi – Paris
Şi-i liniştit al vostru vis
Sub foşnetul de mari afişe
Ruşii nutresc aceleaşi vise.

Da, sîntem noi buni luptători
Dar nu dorim ca mîine-n zori
Să cadă iar soldaţi în luptă
Cu jalea din pămînturi suptă.

*Întrebați mame și neveste
Veți înțelege dacă este
Dorința răzbunării-n noi
Și dacă rușii vor război.*

1961

INTERNAȚIONALĂ

*În umbrosul Trinidad
se frământă palmierii
a pătruns în orașel
pala adierii.*

*Întristat și harnic
parcă-i la paradă
catirul trage cotiga
filosof de stradă.*

*Fornăind de plăcere
în odaia îngustată
se bărbieră bărbierul
singur, fără plată.*

*Biserica-i liniștită.
semipicla aburea
iar în clopot păsărea
cuibul își clădea.*

*În această-mpărăție
cu trai tihnit
vuiă Venceremos
sub peretele scorojit.*

*Am ieșit de la subsol
în lumina orbitoare
portretul lui Gagarin
mulatra-l face oare?!*

*Îndreptîndu-i mina
cu gest ocrotitor
să scrie pe bunica
o-nvață un fecior.*

*În ulicioara-ngustă
stăteam nevăzut.
Sorbeam din ceșcuță
cafea fără năut.*

*Deodat' genunchi-văpaie
și păr încirligat,
vioaie fetișcană
în brațe c-un băiat.*

*Frățioru-atît de mic
– te cuprinde mirarea –
aproape un pitic
își molfăie visarea.*

*Suride duios
făptura diafană*

sora îl ocrotește
duioasă ca o mamă.

Încet ea legăna
cum este rînduiala
și fratelui cînta
„Internaționala”.

Poate că greșesc?!
Poate n-aud bine?!
Dar eu deslușesc
vorbele streine.

Da, sigur sînt de asta
cîntul bărbătesc
tandru, delicat
somnu-i ocrotesc.

O, tu, Cuba, Cuba!
Fetișcane-n blocuri
nu doresc păpuși,
nici băieții jocuri.

Toate-a tale bunuri
multele-ți cîntări
peste glas de tunuri
și peste ocările

Dușmanii puține
au în ei puteri
împotriva cîntecului
nu-s destule-averi.

1961

NOUA VARIANTĂ A LUI CEAPAEV

Iui B. Babocikin

Aburii se ridică spre versant
Uralule, tu nu ești zgomotos,
chiar Ceapaev e astăzi rezonant
cu vocea-n ton silențios.

Se agită la Moscova, la Madrid
privindu-ne de pe ecran
sabia fluturînd-o candid
el vrea să treacă și prin paravan.

De cîte ori pe riul cel măreț
Vasili Ivanici în ajutor veneai
deși la capătul puterilor, semeț
în față apăreai.

Demult puterile ți-ai istovit
dar pe ecrane lumea vede cu mirare
deși de-atîtea ori tu ai murit
că la sfîrșit ei nu pot să te-omoare.

Loveai tu aprig hidra de pe-afet
strigai și chiui ai amarnic.
Morți sînt cei care-au căzut încet
în rîu-nvolburat, dar tu ești falnic.

Traversez parcul, intru-n cinema . . .
Ani am mulți peste evl

Parcă mă-mboldește cineva
Să strig: „Ne înconjoară, Ceapaev!”.

Privim absorbiți lupta finală
rezerva-i încă dincolo de coline.
Spre riu dau ai noștri năvală
dușmanii însă o mulțime.

Iși termină mitraliera clănțănitul.
Să scape de-nconcuire nu pot.
Ucidem, dar și cădem cu nemiluita
dar nu pot să ne ucidă de tot.

Iar tu galopezi vesel, bezmetic
prin țară dar și prin Paris
tu, comunardule frenetic,
Vasili Ivanici cel neucis.

Din luptă cînd disperi încet
vijelios apare, fără pereche
al lui Ceapaev afet
și cușma căzăcească pe-o ureche.

Pielea să-mi apară rușine-mi este mie
și să tremur ca un șobolan.
Ridic arma azvîrlită-n prostie
Și reintru pe pod, în noian.

Se jeluie-n păduri parcă-i viu
ecoul luptei fără cruțare
acasă cusutu-mi chipiu
căciulă cazahă îmi pare.

1962

MOZARTII REVOLUȚIEI

Ascult

tumultul străzii
tomnatic.

Muzica Revoluției
e aidoma

muzicii oceanului.

Muzica își cunoaște
adevărații

compozitori.

Copiii cubani

sînt compozitori
ei sînt

Mozartii Revoluției.

Au și ei Salierii lor
la care însă

nu iau seama.

Beretele măslinii

păioasele sombrerouri

nu-s decor de operetă
ci sînt

oratoria epocii.

Muzica e pentru zbor
în ea totul

e sfînt.

De falsitatea cuiva
ea nu-i

vinovată.

Muzica Revoluției

pe mulți îi îngheață.

Undeva, peste mări
candelabrele freamătă
în holuri.
Nu suportați
să vă bubuie
peste căpățini?
Nu doresc aplauze
nici glorie trecătoare
pentru vecie vreau
pe dușmani
să-i țin în șah
cu cea mai grozavă muzică –
Muzica Revoluției.
Strănepoții vor spune cindva
că am crezut în ea,
că am fost Mozartul
și nu Salieriul ei.

1962

LIRICA INTIMĂ

Nu știu răspunde la-ntrebarea:
„Lirica intimă ce este?”.
Poate-s mestecenii ce umplu zarea
Ori peste umeri de femei – tempeste!?

Dar cind scriam despre fasciști
În Finlanda, în nopți neliniștite
Nu puteai fălcile să-ți miști
De-ncrincenare, de ispîte.

Nu-mi închideam ochii de smoolă
Ștergeam, scriam în neștire
La prima comandă socială
De care versu-mi dă de știre.

Să mă iertați – nouri și podețe,
Să mă iertați – copaci foșnind din ram,
Să mă iertați – flori răzlețe
Să mă iertați – cei despre care scriam.

Doar-doar încep să scriu acuma
Cu tandră voce și gingașă
Că iar mă cheamă-n dans furtuna
Războiului, tot mai abrașă.

Chiar dacă abandonez
Ale artei simțuri treze
Pentru adevăr șarjez –
Lirica-i pe metereze!

Urăsc pe acei ce tămiază
Și în minciună se complac
Ei leninismul întinează
Pe Lenin – prietenul din veac.

Cînd construim o nouă lume
Străină ni-i și patima flecară
Căci comunismul poart-un nume
Ce nu-l poți face de ocară.

El pentru mine e intimitate
Lirică intimă de calitate.

1962

La Playa Giron

există un cort
în care-o țărancă
trăiește.

În fiecare noapte

asemeni unei fantome
se duce spre marea
ce-albește.

De ce nu dormiți

signora Amalia?
Caraibele-n întuneric
se-nvăluie

De ce priviți departe

spre America
acoperită de nouri?

Ea îmi răspunde:

„Il chema Pablo
cînd tinăra eram
aici îl legănam

în leagănul atîrnat

de palmieri
cîntec de leagăn
ii cîntam parcă ieri”.

Bărbatul lua pruncul în brațe

și-mi zicea cu glas șoptit:
„Știi, Amalia, acest copil
decît noi va fi mai fericit”.

Asta era dorința lui

copilul ne-ncovoiat să trăiască
asemeni munților-statui.

Puternic și simplu

legat de viață
ca vrejul
de ananas.

Copilul creștea
 ca trestia-n vilcea
 mai tirziu
 pentru el se stingea

la Pinar del Rio
 contra tancurilor luptînd
 soțul meu,
 în curînd.

Iar Pablo creștea . . .
 La 17 ani mi-a spus:
 „Mama, gata,
 soldat mă fac
 ca și tata".

L-am înțeles
 și lacrimi n-am vărsat
 dar în curînd
 s-au arătat

venind dinspre mare
 cei ce tatăl i-au ucis
 fără de cruțare.

Aici a căzut
 Pablo al meu,
 Pablito,

aici lîngă marea
 pe care a iubit-o.

I-am păstrat briciul
 său ascuțit
 pe care niciodată
 nu l-a folosit.

L-am zărit cînd ochii
 i se întunecau
 iar în privirea-nsîngerată
 am văzut cum America
 i se arată.

Stau lîngă mormînt.
 Lacrimile-mi seacă.
 Lîngă stîncă de granit –
 o biată femeie săracă.

Știam că n-am să-l părăsesc
niciodată.

Aici trăiesc de peste un an.

Dormeam la-nceput pe maidan.

Acum dorm în cortul dăruit
de tovarășii de arme
care l-au iubit.

Trei sîntem! eu –
marea –
mormintul.

Nimic nu pot uita
iar marea
nesuferită-mi este!

Uite-o cum urlă
cum se istovește
dar durerea-mi
nimic n-o sleiește!

Marea îmi spune
că ucigașii
pot însă să vină”.

Ca o stană de piatră
țărâncă privește
puhoiul hohotitor

care-i stropește părul
de-un alb strălucitor.

Marea spumegă
hohotește
dar s-o atingă
nu îndrăznește...

Voi mame fericite ale Americii
zăriți voi oare
privirea acestei mame
muștrătoare?!

1962

DOUĂ MAME

Poezia mea a fost nutrită
de două mame:
 au legănat-o,
 au alăptat-o
 Rusia nativă
 și Cuba adoptivă.

Mamele amîndouă
 m-au învățat să disprețuiesc
 și clevetirea
 și lingușirea.
(Veșnic voi fi legănat
 de necruțătoare furtuni
 deasupra troienelor siberiene
 înălțat
 ca o petală sîngerie.

Dar și deasupra-ți
 pămîntule cuban
 de-un verde biruitor
 spre stația larnă
 veșnic călător.

1963

MONOLOGUL LUI TILL ULLENSPIEGEL

Sînt om și alte titluri n-am.
Legendă-s poate ori burghez.
Numele Till cîndva aveam,
azi am același nume, crez'.

Mergeam ades la catedrală
fără să cred ca un bezmetic.
N-am cunoscut astă sminteală
Eram, cu siguranță, eretic.

La nimeni nu m-am ploconit,
n-am suferit nicicind vreun jug.
Pentru libertate mă simțeam menit
și nu născut pentru rug.

Iubitei adesea îi șopteam
în ciripit de ciocîrlie:
„Cum poate Dumnezeu să stea în van
cînd ucigașii umblă pe cîmpie?!”

Îi căutam . . . Dar n-am rîvnit
lui Dumnezeu să-i iau vreodată locul.
Ca porumbelul blind eram, nesocotit
în cîntec îmi cercam norocul.

Multe nu-mi ieșeau la socoteală
vedeam adesea triumfînd doar derbedeii,
purtați eram parcă de-o boală
prin tirguri scuturîndu-mi clopoțelii.

La cazne-au vrut nesocotiții
pe mine să mă pună ca nomad
dar bîlzebuții asprei Inchiziției
în suc propriu se prăjesc în iad.

Pedepse-am suferit eu fel de fel
pe roată-ntins și fiert și miruit

dar rămîneau același menestrel
țanțoș pășind și strașnic spilcuit.

Dar mă prindeau gealații iar, degrabă.
Mă închideau în vaste catacombe
știau să-și facă bine a lor treabă
de osteneală mai ca să sucombe.

În lagăre inventate de bunul Dumnezeu
urlau cuptoarele nepotolite
cenușa-mi o-ntorcea vătraiul greu
fumul se risipea pe pajiști pirjolate.

Bătrîna curvă – moartea o răstorn
în iarbă într-o aprigă hîrjoană
harmonica și trompeta din lemn de corn
sînt cu cimpoiul într-o toană.

Clătinîndu-se prin fum și prin zgură
mă îngînau clopotele pe-nserate
dar mă refugiam de a lor ură
în alte timpuri, fără moarte.

Despre visurile mele ce-s de ani
călăii însă n-au habar
printre mesteceni și castani
îmi ciripesc păsărelele ca unui păsărar.

Dar eu simțeam o tainică poruncă.
Nu să zac în țîrină fără cuvînt.
Cît n-am inima scrumită încă
și cît ucigașii liberi încă sînt.

Primăveri și stele nu-mi produc durere
n-am să bat cu cîrja-n caldarim
pînă ce mai fi-vor la putere
cei care ucid, o să-i dărim.

Știu, nu-s azi tineri ucigașii
dar mai știu că pentru crimă nu-i
vreme potrivită ca atunci cînd lașii
de lacrimi și singe-s sătui.

Spiritul meu nu are hodină
el se tîrîie nostalgic pe asfalt
dar o boare dulce îl domină
și-l ridică iarăși în înalt.

Căutarea-i veșnică, nebună,
prin lumină, ori prin ceața deasă,
pînă cînd sirenele mai sună,
iară ucigașilor puțin le pasă.

Ridicați-vă din urna funerară
Învăluți-vă-n învechite straie
Femei, bătrini, scăpați ca de-o povară,
Răzbunați-i pe acei ce vă despoaie!

Din moarte ridicați-vă prunci.
Pentru omenire ucideți ca fiara
îmbrăcați robele judecății ca și atunci
ucideți-i pe călăii galbeni ca și ceara!

Fie iadul plin de arătări
niciodată fericit nu-ți pare.

*Cintecul îi aduce din depărtări
pe acei cu dor de răzbunare.*

*În numele Pământului și-al Galaxiei,
în numele mamelor văduve – acuz!
Cine sînt? Nu importă-n ceasul bătăliei.
Sînt rus. Polonez. Evreu. Franțuz.*

*Sînt viu – iată titlul pe care mizez.
Poate-s legendă, ori vreo amintire.
Till mă cheamă, dacă vrei să crezi,
același Till ce-l știi din povestire.*

*La mijlocul veacului douăzeci, vinovat
gemete aud și strigăte de ajutor,
cu cît mai mult să trăiesc îmi e dat,
cu atît mă simt mai răspunzător!*

1965

BALADA RÎNDUNICII

*Peste Lena aurora blind răsare
rumenește zarea boare de rășină
macaragistului totul trist îi pare
după chefu-ncins ieri la cantină.*

*Containere ridică în cabluri ferecate
pe șlepul ce purta numele lui Diogene
își simțea fălcile încleștate
în timp ce macaraua manevra alene.*

Ce umezeală fusese în pădure!
Sticle, capace, țințarii în roi,
roșcata pontatoare cu buze de mure
și degete albe, parcă de sloi.

Se învelea cu rochia din pichet
Sisoev o asculta enervat
în vreme ce-i îndepărta miinile, cochet
iar el din fire nu-i prea delicat.

Singe îndrăcit avea fetița!
Strașnic l-a pleznit peste obraz
delicată nu-i era minuța,
dar parcă el e mai breaz?

Avea Sisoev ochii parcă plînși
privea ca Hamlet, cam năuc,
macaraua manevra cu dinții strinși
pronunțînd cuvinte ce nu le reproduc . . .

Ridicînd blocul de andezit
care de săptămîni zăcea în port
deodată macaragistul a amuțit
simțînd pe frunte sudoare de mort.

Inima i s-a făcut atitica
văzînd cum peste cîrlig plutește
zbătîndu-se disperată – rîndunica
și jalea de mamă-și vestește.

Deasupra legăturii de andezit
Sisoev a văzut cum legăna încetișor

*în înălțimi de nor și-n ciripit
de pui, un cuib din puf ușor.*

*Eroul nostru-i om indiferent
dar i s-a făcut de rîndunică milă
devenind pe dată mai atent
la cuibul încropit în argilă.*

*Parc-ar fi fost porțelan ori trotil
înghițindu-și vorbele, plin de sudoare,
după legile tandrului cadril
cuibul a prins încet să-l coboare.*

*Jos îl urmărea cu privirea de gheață
ca o micuță vrăjitoare
cu fața arzînd de roșeață
molima, roșcata pontatoare.*

*Sisoev a făcut ordine-n cer
cu brațul macaralei unduitor,
gestul tandru, plin de mister
n-a scăpat ochiului iscoditor.*

*Pe macaragist îl aștepta o altă viață
cînd a ieșit cu pontatoarea pe poartă
vedea cum lîngă el se răsfață
de mîină îl prinde și-l iartă.*

*Îi șoptea: „— Scumpule!” drăgăstos
iar el, prostul, nu știa ce s-a întîmplat
să-i spui este acum de prisos
că rîndunica l-a ajutat.*

„...și luminile acelea false neliniștesc pescărușii prin insuflarea speranței înșelătoare”

(Baladă veche)

*Mirajele albastre ne-au insuflat
minciunile proorocilor-meteorologi,
minte compasul pe Dumnezeu
(pe noi, se pare,
ne-a salvat).*

*Faruri înșelătoare am văzut
câți bani de aramă cerșetorul,
sălbăticit de înjurături era vaporul,
ce-l conduceam spre acele lumini
blestemate.*

*Ele se sustrăgeau furtunii
iar vasul își freca fundul scrișnind
și cirma se-nroșea în mîinile
timonierului.*

*Pină la piept sintem înconjurați de ghețar
ne-ar trebui un golf pentru acostare,
ca s-ațipim o clipă.
Dar eram seduși de miraje
și făceam haotice viraje.
Strigă căpitanul: „— Ei, timonier?!
Ai orbit cu ochii la cer?
Nu vezi lumina de marcaj?”.
„— Aș de unde? E un miraj!”.*

SERATĂ IN VIETNAM

S-au posomorît instrumentişti
sprîncenele şi le-au vopsit.
Pe estradă, amatorii-s artiştii
pe estrada din pămînt roşu, bătătorit.
Fragili sînt munţii de furnir
şi treptele-s de-o frăgezime
că nu se rup, poţi să te miri,
sub a actorilor mulţime.
Actorii sînt soldaţi de bunăseamă
machiajul se desprinde de pe faţă
dar ei plutesc în plină dramă
pe aripile unor cîntece de viaţă.
Prind eroina şi iubitul-i într-o seară
un periculos spion, un trădător
iubirea mărturisindu-şi, a ei povară
s-o poarte mai departe nu-i uşor.
Nu se sărută. Gestul trivial
regizorul nu-l va permite niciodată.
Dragostea şi revoluţia pe-acelaşi piedestal
nu e, posibil ca să stea vreodată.
Conflictul-i urmărit cu sufletul la gură
şi avansează lent înspre final
pe fotoliile capitonate-n piele sură
conducerea ia loc în primul rînd din stal.
Artişti nu se lasă, şi-apropie duios
buzele tirîndu-se sub palmieri
fremătătoare nările miros
„Pall-Mall”-ul risipit de adieri.
Privesc dinspre margine cu fereală
dincolo de strapontină
şi văd cum se sărută cu-ndrăzneală
flăcăul cu micuţa eroină.
Ah, ce poticneli, ce moliciunel

El iese, face temenele
dar, trădătoare, inima îl spune
și-obrazu-i arde sub vopsele.
Al sălii copilăresc entuziasm
de o mie de ori mai mult îmi place
decît intriga ca de basm
ce nu tocmai bună reclamă le face.
Rid pînă și invitații de onoare
trecînd cu vederea inerente lacune:
normală-i asceza oare
față de săruturi și glume?
Nu, asta-i a regiei dilemă.
Regizoru-i conduce pe actori
și asta-i o serioasă problemă
cînd e vorba de amatori.
Asemeni profesionistelor cocote
războiul umblă prin lume-n derivă
răscolind ale bombelor grote
artistica ierbii inițiativă.
Inițiativa artistică a melcilor
o frunză verde are drept scenă.
Inițiativa artistică a surîsurilor
are grimasa în avanscenă.
Binecuvîntează omenirea veac de veac
inițiativa artistică a firii
avîndu-și pentru vecie leac
în artistica inițiativă a iubirii.

1972

Rasul Gamzatov (n. 1923)

• •
•
O, timpule, ce strîns mă înfăşori
Atît de clar îţi văd dispreţul
Mărturisiri de-i face, nu va fi uşor
Erorilor astfel le voi şti preţul.

Cînd rizi îţi joci tu oare rolul bine?
Chiar adevărul nu-i adesea efemer?
Erorile le-ai împărţit cu mine,
Cîstit să-mi spui, atît îţi cer!

• •
•
Acei a căror inimă n-o să mai bată
Într-un moment sau altul, se agită
Să facă multe lucruri deodată
Ca şi cum secolele i-ar duce în ispită.

În timp ce-n depărtări de linişti milenare
Munţii văd lumea colcăind ardentă
Şi stau impasibili şi trişti, în nemişcare
Ca şi cum viaţa le-ar fi doar clipa prezentă.

Viktor Iakovenko (1927)

• •
•
*Tot ce între noi a fost
inima o ține sub obroc.
Tot ce între noi a fost
a avut soroc.
Între răsărit și-apus
drumuri multe
s-au parcurs.*

*Între fulger și tunet se-mbrățișează
întunericul și lumina
între despărțire și-ntoarcerea acasă
vreme multă-i în urmă rămasă.
Între izvor și visare
calea e și netedă și pietroasă
între bucurie și tristețe
galbena frunză se veștejește.*

*Chiar de-i drămuț de soartă
credința n-o poți ocoli,
între mine și tine
nu există „a iubi” și „a nu iubi”.*

lui Egor Isaev

Să lauzi? Ei bine, da –
Tandru, dar și cu asprime,
Potolește-ți setea de-a lăuda
Și bunătatea în cuvinte puține.

Lauda nu-l apologie
Fățarnică și invidioasă
Nici mărunță arguție
Ori larmă răutăcioasă.

Vine, pare-se, o clipă
Cînd pe alții-i înțelegi
Cu a inimii risipă,
Poți mai lesne să-i dezlegi.

Dar ajungi de la o vreme
Și în alții să te-ncrezi
Mintea nu ți se mai teme,
Inima poți s-o urmezi.

Ard movili buruienoase
florile-s de galben-șofron
vinătorul se desparte liniștit
pierzîndu-se în cîrng.

*Zarea-i străpunsă de aburul dimineții.
O sirenă răsună hăt departe . . .
Ehei . . . Dar unde-s ortacii? . . .
Sufletul omului de la cîmpie
de acest plai niciodată
nu se desparte.*

*Ce tainică frumusețe celebrează miriștea
invăluită în farmecul semi-păgîn!
Consimte să te ierte,
să risipească vraja
deși de ea nu depinzi
întru totul căci tu
ai soarta pecetluită.*

*Biziie ca libelulele pe iaz
Frunzele ce cad arare
Peste riul de olmaz
Mai șoptesc frunzare.*

*Acest ademenitor răsunset
De rîu și mesteacăn împreunate
Nu-l poți asurzi nici c-un tunet
Nici cu viscolul asurzi nu se poate.*

*Iși va azvirli dolmanul frunzos
Veșmintul aurit în care-i ferecată
Pe malurile riului spumos
Pădurea de amurg nîmbată.*

Nimic nu poate însă atinge
Frăția veșnică, după cum vezi
Nici ploile nu o pot stinge
Și n-or înăbuși-o zăpezi.

Vîntul șoptește-n cîmpie
Peste antice stepe aruncat
Rusescul cînt din vecie
În care trecutu-i reînviat.

Mie îmi e de neînțeles
Rîul involburat ce-n surdînă
Vijelios se repede spre șes
Cu frumusețe de albă tulpină.

• •
•
Cimpia-i dogorită pînă-n rădăcină
dragă mi-i orice tufă, parcă-mi dă binețe
toamna-i năpădită de lumină
și la fel de năpădită-i de tristețe.

Pămîntul a ars pînă-n asfințit
a înflorit la soroc, a cîntat,
ceva totuși nu i-a reușit
și din rărunchi a oftat.

Pe țarini primul fulg de nea
e prevestitor de-nzăpeziri
aurora tainic îi șoptea:
„Să nu te miri, să nu te miri”...

Vera Inber (1890-1971)

PUȘKIN E VIU

*La suflul exploziei
s-au cutremurat căpriorii
în vreme ce un omuleț striga disperat:
„Veniți la mine, am cărți rare!”.
I se striga să părăsească grabnic casa
dar el ținea la piept un volumaș.
„Aici e Pușkin” a rostit transfigurat
cînd bombele cădeau peste oraș
iar casa-i s-a transformat în moloz.*

*Mult timp a stat fără puteri
într-un spital improvizat,
într-un tirziu și-a revenit în fire.
„Unde e Pușkin?” a întrebat cu glas pustiu.
„E viu, n-ai nici-o teamă, i s-a zis. E viu!”.*

1943

PRIMĂVARA

*Ale iernii fortărețe părăsite-s de acum
apa verde bate țărnul ca nebuna,
foșnesc cioburile peste lacul înghețat,
ploaia bubuie-ndirjită, strașnic vinturile bat.*

*Primăvara-n regrupare pentru ziua sorocită
iarna cînd o să cedeze, soarta fiindu-i pecetluită.
Primăvara neînvinsă i-a înfipt acum stiletul
iar zăpada se retrage, fulgii își topesc buchetul.*

*Luna mai cea triumfală implacabil se răsfătă
Peste-ntinderea pustie focul risipește viață.*

SALVELE VICTORIEI

*Străzi, îngrădiri, parapete. Mulțimi . . . Mulțimi . . .
Deasupra capului – săgețile Aurorei boreale,
Cerul Nevei e-nvăluit în lumini ireale.
Se-aude bubuit de tunuri, canonadă,
Nu oricui îi e dat asta să vadă.
Slavă eroilor care au luptat pentru Leningrad
Pe chipurile voastre lacrimile încă ard.
Slavă ție, oraș-erou, biruitor
Și vouă, oameni, un surîs alinător.*

*Ați rezistat. Ați luptat. Ați invins.
Focul inimii voastre arde nestins.*

1944

MERIDIANUL PULKOVO

(fragment)

Cap. III. Focul

E ger . . . Mărețul Frig rusesc
Aliatul nostru devotat
Il mușcă pe dușman ca o insectă
Il cosește, îl culcă la pământ
Și trece-apoi triumfător
Peste corpurile-nghețate
Asemeni unui tanc de gheață.

Ca din baladă, cu coif de piele
Privește dintr-un turn
Un cap cărunt cu fața-mbujorată.
Depart de coloana de tancuri
Viscoalele pășesc asemeni
Unor țipari întroieniți de zăpadă.
Primăvara nu-i încă vizibilă.

Pădurea troznește! Armura de olmaz
Sau de smarald sclipește, de rubin,
Crepusculul se sprijină-n toiagul ruginiu.
Fuge dușmanu,-n gaură de șarpe se ascunde
Palida rachetă pare-un sfiriac
În zăpada nesfirșită.

Nici foșnet, nici sunet, nici mișcare.
Luna nu-și părăsește avanpostul.
Pălește doar sub strălucirea stelară.
Tunurile bubuie. Orizontul se-nviorează . . .

Ziua de ieri am petrecut-o în pădure
Printre bateriile cu tragere lungă.
Mai degrabă propriu-mi nume voi uita
Decît această zi. În tainișele inimii
O voi purta. Acolo niciodată
Înghețul nu pătrunde.
Luptătorii au cîtit ordinul de zi,
L-au citit spre amiază și apoi cînd apusul
Avea deja o nuanță sîngerie asemeni cartușului,
L-au recitat în bordeiul acoperit cu pămînt,
Apoi la focul de tabără, sub bradul secular
Avînd deasupra capului Calea Lactee.

Cu arme de toate calibrele a fost sărbătorit.
Doar cercetașul căruia pînă și respirația
În spatele inamicului îi este de prisos
E lipsit pînă și de asta.
Zicea unul: „În gheață, însuși de gheață devii,
Un Moș Crăciun încălzit doar de ura
Pentru dușman și de dorința de a-ți duce
Misiunea la bun sfîrșit”.

Are dreptate cercetașul. Cărăruia neumblată
Dintre punctul de foc și viforniță
Unde coloanele de pămînt întrec palmierii,
Pinii și stejarii-n înălțime,
Pretutindeni, pe față ori în secret,
Focul înghețat pe dușman îl arde.
Incendiul iscat de acest foc
Pirjolește invadatorii încătușați

*În armura zilei, biciul dușmanilor,
Gerul rusesc.*

*Foc! În cinstea leningrădenilor
Cinci fulgere izbesc cerul.
Cineva a și început socoteala:
„Pentru uzina noastră”,
„Pentru sovhozul nostru
Ce n-are asemănare-n raion”,
„Pentru fecior” al treilea a murmurat,
„Pentru fiică! Unde ești, draga mea?”.
„Pentru nepot” am îngăimat
Pentru nepotul pe care nu l-am pierdut
În război, deoarece nu-i luptător,
Abia ar fi urmat în primăvară să pășească,
L-au dus încotoșmăntat la subțioară . . .
La cimitir l-au dus în iarna asta.*

*În sus pe Volga a plecat, evacuat
Cu alți copii de-o seamă. Un vagon.
E drumul lung dar trebuie urmat
Așa cum căprioara-și duce puiul
Sperînd să-l scape de al morții chin
Cîtă vreme ugerul de lapte-i plin.
Ori asemeni mugurelui de mesteacăn
Renăscut în căldura bordeiului,
Crescut în zid ca în poiană.
Nu pentru multă vreme, șubrezit
De lovituri de tun, a și murit . . .*

*Rănit mortal, doar la atingere
Universul amintirilor explodează . . .
Mă tem de el, de noaptea insomniacă
Și totuși înfrunt focul nemilos
Trecînd ca peste barajele de mine*

Nu degeaba penița mi-am hrănit-o
Cu sînge. Această roș-aprinsă cerneală
Redă vieții nu culoarea trădării
Ci a speranței. Lesne poți scrie
Drept urmare cu propriile-ți răni.

.

REVĂRSAREA

Neva curgea ca metalul topit
Fațada Palatului de Iarnă ia foc.
În purpuria văpaie învăluit
Licărește „Aurora” lingă doc.

Anul șaptesprezece. Zi de cuptor.
În gară, lume pestriță, forfotă mare
În mulțime – un obscur călător,
Om ca toți oamenii după-nfățișare.

La arsenal lucrează muncitorul proscris
Ivanov Constantin i se zice pe nume
După poza lipită pe permis
Face parte din figurile comune.

Își mîngîie-n răstimp mustața, cocheta
Capul e ras ca la rădașcă,
Paltonul ponosit, la fel cascheta
Albi is doar nasturii de la rubașcă.

Un fluierat. Lumina semaforului verde.
Trenul pornește din localitate.
Detectivul urma i-o pierde,
Totul a mers ca pe roate . . .

Vagonul e plin, tescuit
In el a țării chintesență:
Și marinarul pe bancă ținuit,
Și funcționarul cu falsă decentă.

Pe cîrje în vagon intrase
Un soldat bătrîn, reformat.
Citea pe coridor extrase
Din Blok, un ins mai cultivat.

Un prunc bolnav și agitat
Doarme alături de maica-i obosită
Ce noaptea toată a vegheat,
Căci soțu-i ars de iperită.

Pe mujic îl trec toate urdorii
– Palavragiu-i stă alături ca un scai:
„– Constantinopolul . . . Ne trebuie strimtorile” . . .
„– Tu nu apă, ci pămînt să ne dai!”.

Căruntul palavragiu tot mișcă din umăr
Iar cuvintele ca de la robinet răsar.
Muncitorul scoate recentul număr
Al „Pravdei”, comunistul ziar.

Lume pestriță. Nimic nu poți face
Ca să deosebești albinele din roi;

Zice soldatul aducînd vorba despre pace:
„– Ne-am săturat de război!”.

„– E timpul” oftează văduva de soldat.
„– E timpul” zice muncitorul sărac.
Zice țăranul: „– Nimeni nu duce trai de soi.
Țarul a uitat cu totul de noi”.
Zise cu vocea-i dură, scrișnitoare.
Ivanov coborî la stația „Revărsare”.

Asigurîndu-se că asta nu e dificil
Și-a scos cascheta, peruca și-a dezlipit,
Aerul l-a-nvăluit febril
Fruntea înaltă i-a răcorit.

Noapțile-s aici pline de febre,
Crepusculul te-nvăluie-n răcoare
La jumătatea lui Septembrie
Is parcă gerurile polare.

Ca și cum soarele nostru cel scump
Luminînd baltice ape cu molcom curs
Cu razele-i ce-n alte ținuturi irump
În emisfera noastră s-au scurs.

Uite-n clipa asta, neasemuit de frumoasă
Nordica noapte se stinge, repaos.
Doar rugul troznește lîngă casă
Cu fața-mbujorată de haos.

Zace lacul în strălucire de-oglinzi
În crîng privighetoarea e musafir de aur

Țesut e cîntecu-i ca paingul pe grinzi
Iar primăvara irumpe pe coclaur.

Triluie, ciripește cîntarea tristă
Cu inima înstrunindu-și aleanul
Ilici oftă: „Nu avem timp de tine, artistă,
Deși nu-ți faci de rușine clanul”.

Timp nu avea. Cernită cu argint
E zarea parcă de mărgăritar.
Pentru Lenin nu exista alint.
El era al Revoluției țar.

Probleme multe gîndurile-l scurmă:
Marele Octombrie îl ajungea din urmă.

Egor Isaev (1926)

IAT-O, GRANIȚA . . .

Aici e stepă, stepă . . .
Aici ecoul e adînc
Ca în fîntînă
Se-aud pînă departe.
Spui: Moscova
Și ți se va răspunde
Multiplicîndu-ți gîndul –
Moscova.
Moscova . . .
Moscova . . .
Se topește sunetul
Dar buzele beau
Din izvoarele Donului
Sensul profund
Adîncă despîcătură
A veacurilor.
Moscova . . .
O tină ră oftează la porțiță
Intră în izbă
Și acolo, singurică
Își azvirle pe umeri
Șalul moscovit
Surizînd se admiră-n oglindă.
Moscova . . . Moscova . . .
Un drum era pierdut în zare
și-un flăcăiaș privind în depărtare . . .
Deodată, tatăl îi șoptește:
„– Vrei Moscova să-ți arăt? Grăiește!”
Iar tu: „– Bineînțeles că vreau!”
Expiri pe dată

Cu ochii dilatați
Pierduți în zare.
„– Vreaul Vreaul”.
„– Taci, fiule, despre asta
Nu-i spune mamei. Iar acum, rabdă!
Rabdă, fiule!”
De urechi mă ridică:
„– Crești, fiule!”
Intinde-te să-ți ajungi urechile
Străduiește-te și tu puțin!”.

Tu te-ntinzi, conform înțelegerii,
Tu te-ntinzi –
Fără asta nu se poate –
Pină la lacrima lucitoare
După care
Ca un miracol
Apar verzile păduri
Și pasărea de foc! . . .
E-aproape de soroc
Și tot mai cald! . . .
În aceeași clipă, flăcăule,
O lacrimă-ți ștergi și strigi
Și strigi:
„– Tată, vād!”

Dar ce vedea – tăticul nu întreba.
„– Moscova? Ce credeai?!”
Știu eu că e mare . . .”
Își aduce aminte bunicul
– Neam de vîntură-lume –
Care toate regiunile le reducea
Ca pe un stog, la nimic,
Netezind harta
Și centrul arătîndu-i:
„– Iată, Capitala, ea stă
În centrul trebilor statului”.

Și dacă vine vorba, spre pildă,
Despre graniță,
Ea trece și acolo,
Aproape de Vitebsk.
Și aici, aproape-aproape,
Privește-o ce mare este
Inima,
Timpul.
„— Hasan, iată unde-i sonda lui Usur”
Iar cicatricea de deasupra sprincenei
Arde, arde
După zarea purpurie
Dind veste
Vigilentă
Că nu există
Enorm-enorm
Pământ părintesc
Nepătat,
Fie părticică,
Fie colțișor,
Fie locșor
Fără spicul
De pe stemă.

Răul să piară
Ținuturile de margine,
Nu mărginașe
Pomenește tocmai izba
În care a locuit bunicul
Unde chiar și tu
Te-ai născut
Ca să devii țăran
Ai și purtat un timp
Mănușa părintească.
Încălzită de mîna măicuței.
Cîntecel de dragoste ai fost
Și de tristețe.

Ai fost o scărifică
De la cer la pământ.
Și doar după aceea
Asemenea verzei să zicem,
Pe tine mai mare decât mănăstirea
Te-au găsit.
Pe timpul acela tropăiai
Pe cuptor . . .
Parcă ai fi fost țarevici
Încă din pruncie
Te-ai bucurat de spațiul
Direct sau indirect,
Doar pentru tine,
Doar pentru tine
A crescut aurora . . .

Ah, de ce mă chemi, mamă,
Așteaptă-mă, am să vin!
Depărtarea mă cheamă
Acasă!

Damba Jalsaraev (n. 1925)

CÎNTECUL CEDRULUI SIBERIAN

*Rădăcinile și le-a înfipt în pământ
În inima trunchiului secular
Torsul e îndoit, plin de avînt
Înălțat spre cerul solitar.*

*Cu virful sîlidează eterul
Atinge cu creștetul norii
Pe el se sprijină cerul
Frunza-i respiră prin toți porii.*

*Ramurile-i ca niște antene
Se ivesc în naturalul decor
Asemeni unor sofisticate sisteme
Încorporate într-un corp pulsator.*

*Nu i-au produs vreo vătămare
Vînturi galactice învinse de om
Căci tulpinile-i seculare
Au tărie de fier-beton.*

*Imnu-acesta nu pentru mine l-am compus
Ci pentru ținutul străbun ce ca o oază
Mi-a sporit rădăcinile-n sus
Spre cerul rotund în amiază.*

CÎNTECUL SCĂRIȚELOR

*Scărițele din oțel zăngănitor
Incadrează șaua de fiecare parte
Ca niște aripi în zbor
Credincioase zboară departe.*

*Pe șleahuri, vânturi în turbare
Intră în veșnică dispută
Dar noi le vom da dezlegare,
Noi sintem nădejdea lor mută.*

*Cei ce aleargă, scară la scară,
Drumurile gloduroase neocolind,
Suflet lingă suflet, spre seară
Se unesc iubitori în colind.*

*Dar cel ce întâmpină inserarea
Gonind nu înainte, ci înapoi,
Pe alții o să-i agațe cu scara,
Un obicei nu tocmai de soi.*

*Destul să ajungi la scară
Ca om să te numească fiecare,
Orice cusur o să-ți dispară
În furtunoasa alergare.*

*Nu-ți pierde scărița, nepoate,
Ea-i ca și onoarea adeseori,
Fără ea să călărești nu se poate,
Nici să urci, nici să cobori . . .*

*Scărițele din oțel zăngănitor
Incadrează șaua-n fiecare parte
Ca niște aripi în zbor
Credincioase zboară departe.*

CINTECUL PICĂTURILOR DE ROUĂ

*Noi sîntem neglijatele picături de rouă
și sub noi, pînă în zori
dormitează frunzele și scoarța,
ierburile, florile,
picla argintoasă.*

*Noi sîntem veselele picături de rouă,
adunăm de pe drumuri
prospețimea stelară în căușuri
din fiecare creangă, în căni minuscule
să le oferim celor îndurerați.*

*Noi sîntem fermecatele picături de rouă
și în scurtele clipe
ale fermecatei noastre frumuseți
prefacem totu-n lăcrimioare, în înrourate
picături de curcubeu.*

*Noi sîntem cereștile picături de rouă,
spre nori zburăm în zile toride,
anunțăm parastasul vîntului
ca și al stelelor dimineții.*

Noi – nenumăratele, miriadele de picături de rouă
sîntem cele care protejăm tăcerea
pădurilor, cîmpiilor, cărărilor pietroase
și o prefacem în lacrimă de bucurie.

CINTECUL SĂGEȚII

Țîșnind la strigătul de luptă
Al îndepărtatului vostru străbun
Fără să tremur spre țintă
Îmi alegeam locul cel bun.

Am în urmă veacuri nu puține
Mîini puternice am cunoscut
Ce, întinzînd arcul bine,
Peste haturi m-au abătut.

Ascuțită eram, tainic vibrînd
Sub ciocan de adevăr și de onoare,
Ori viclenia pătrundea otrăvînd
Ființa-mi răzbunătoare.

Pe toate vocile vibram, bizar
Ele sunau neliniștit, în silă
Cinstiți ori necinstiți în zadar
Cerșeau îndurare ori milă.

Ce a fost, dus-a hăul
Noul cîntec nu are nimic
De-a face cu răul,
Nu-ți atinge nici degetul mic.

Fie să mă trimită în zbor
Ostașul dreptății-iată povața!
Cine va ucide cîntecu-mi sonor,
Nu-și merită viața.

Silva Kaputikian (n. 1919)

• •
•
Nu ştiu: te iubesc eu oare?
Poate da, ori poate nu.
Mi-i la fel de drag sub soare
De eşti tu, de nu eşti tu.

Bine e pe lume să trăieşti,
De mă vezi să ți se pară mult
Și să ştiu că încă mă iubeşti
În liniştea nopţii, în al ei tumult.

Oriunde mă pierd în mulţime,
Dacă din săli zgomotoase-am ieşit
Vocea-mi aproape îţi vine,
Tu mă vei vedea negreşit.

Mă urmăreşti, o ştiu, din depărtare
Cînd trec, însingurată lumină,
Strada noastră de-aceea îmi paro
Cu privirile tale că-i plină.

În vîratice seri, uneori
Deşi nu privim bolta albastră
Stelele — îndepărtate ninsori
Le simţim cu inima noastră.

• •
•
Aceasta-i o seară calmă, liniștită
Cum altădată împreună am visat.
De ce atunci ca doi străini
Hoinărim c-un aer vinovat?
Aceasta-i o seară calmă, liniștită.

Aerul scînteiază prefăcut în zăpadă
Fulgii se ating tandru, dar cu ferveare
De ce sfișie tainița inimii
Tristețea ca o grindină nesimțitoare?
Aerul scînteiază prefăcut în zăpadă.

Totu-i aici menit fericirii:
Alba zăpadă, pămîntul și cerul
Care-i atunci misterul
Ce preface splendoarea-n minie
Cînd totu-i aici menit fericirii?

Rimma Kazakova (n. 1932)

PRIMĂVARATICE

Goi sînt arborii-n livezi
Zăpada trunchiurile împresoară.
Zile de aprilie. Veghezi
Noii pași spre noua primăvară.

Aurora-i fantomatică floare,
Iernatica pădure s-a rărit.
Și atîtea întrebări neclare!
Și atîtea treburi de-implinit! . . .

• •
•

Nu totul se va scrie, în anale
Nu doar mausolee s-au înveșnicit.
Iată: riul sparge gheața moale,
Iată: viața-n colivie-a năvălit.

Iși rade mustățile un frate
Privind spre oglindă radios
Vechiul ornic orele bate
La fel de tacticos.

Curtea școlii mai mică îmi pare
Lumea s-a redus la jumătate,
În uniformă de maior apare
Vechiul prieten, pe înserate . . .

Ploaia-i cu pavajul în ton
Noi ne țîrim sub cerul jos
Ce umed este al meu palton
Iar sufletul — ce radios!

Adoarme orașul natal
Îngîndurat, pe îndelete,
În liniște, fără scandal,
Își va dezvălui, apoi, secrete.

Felinarele le simți pe aproape
Plutind ca insulele-n derivă
Toate-s vechi și nouă toate
Doar viața e parșivă.

Semion Kirsanov (1906-1972)

• •
•

*Nu peste mult timp piraiele vor clipoci,
Nu peste mult cîmpiile vor incolți-n întunecime.
Spre cioara din mîini în veci n-oi năzui
Ci doar spre vulturul luntrind în înălțime.*

DEASUPRA NOASTRA

*Fără perechi de aripi
(Vai miel Vai miel)
Corabia s-a îndepărtat
Spre orizont, la chindie.*

*Umbra-i pe cîmpie
S-a alungit, s-a alungit
Asemeni e zgomotul cîrmei
Cu al cocorului tînguit.*

*În cer există, firește
Steaguri și-un debarcader
Furtuni, tempeste,
Istmuri există în cer.*

*Fericită Cale Lactee
Lipsită de stihiei
Dăruită-mi va fi
Și mie și miel*

PESTE TREI SUTE...

*Am văzut corabia cum plutea
Fără cîrmă, la-ntîmplare,
Dar și aeroplanul plana
Fără aripi în zare.*

*Obişnuiesc să privesc indiferent
Ale Lunii apariții tulburătoare,
Dar urmăresc nostalgic, atent
Pămîntenele mașini zburătoare.*

*Beau vin din esență aromată
Fără mireasmă de butuc,
Gust grîu ce n-a crescut niciodată,
Sinteze ale minții ce te lasă năuc.*

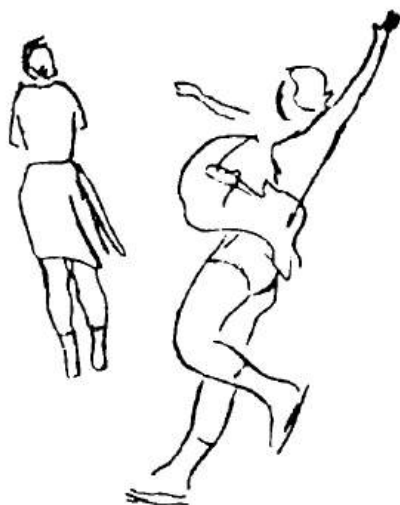
*Curat ca și cerul e pămîntul cel nou
Pe care clădită din sticlă e casa,
Dar nu regăsesc cunoscutul ecou,
Ci pe tine, singură-n lume rămasa.*

*Fiecare avem ani trei sute
Dar nu ne gîndim la sfîrșit*

*Pe fața mea nu sînt cute
Și n-o să descoperi vreun rid.*

*Rachetele alunecă pînă dincolo de nori
Conduse de creierii electronici, cuminte . . .
Nu-i așa că ai dori să te-ntorci uneori
În secolul XX în care-am trăit mai'nainte?*

*Acolo-i nevoie pămîntul să-l deștălenești
Sub bombe în bordeie să rezști,
Să spargi lemne, pîinea s-o prețuiești,
Nu-i așa că acolo ai dori să exiști, să exiști?!*

Lina Kostenko (1930)

COBZARULUI

I.

Cobzarule, la tine iarăși de departe vin,
Căci tu-mi ești lege sfântă, conștiință nepătată,
Și iartă-mă că somnu-ți veșnic și de vise plin
Îți tulbur cu nimicurile mele câteodată.

Dar, poate, toate astea nu-s nimicuri. Nu-s deloc!
Tu vezi și singur cum se schimbă vremea, se complică.
Tradiții brusc se frâng. Și multe lucruri sar din loc.
Se regîndește frumusețea. Și murim de frică.

Se mișcă veșnic totu-n lume și în Univers.
Și doar mormintele nu se clintesc din loc. Anume!
Și veacul nostru-ncorsetat, precum un clasic vers,
Ce multe suflete fără nădejdi lăsase-n lumel

Dar azi nimic nu ne mai miră. Globul s-a-nvîrtit
Prin fum, prin foc, prin beznă și prin ceață-nsîngerată.
Dar cineva de rău de mare s-a îmbolnăvit
Și tot se clatină pe-o punte în pămînt tăiată.

Slăbit și pustiit și legănat fără răgaz
Și-nfricoșat că-n artă buzna dă ades năpasta,
El caută forme nemaiauzite pînă azi,
El caută forme nemaîntîlnite-n lumea asta.

*În artă loc își fac – și cei ce joacă jocuri de noroc
Și gloatele de sceptici mari și hoți de drumul mare.
Toți caută forme pentru conținutul cel ce loc
În sufletele lor strîmtate niciodată n-are.*

*Dar bucurați-vă, străbunilor măcar acum!
Ce veste minunată a uimit întreg pămîntul!
În istorii și abstracțiuni se deformează cum-necum
Și conținutul cel mai sfînt – ideea și cuvîntul.*

*Și cîte unul se admiră parcă-ar fi Narcis
Cînd vede frumusețea în a artei agonie . . .
Cobzarule, poeziile tu cum ți-ai scris?
– Eu nu le-am scris. Ci doar am ris și plîns o veșnicie . . .*

*Eu tot am ris cu poftă. Și amarnic tot am plîns.
Am blestemat, blagoslovit și am cîntat într-una.
Și, drept să spun, eu poezii am scris dar dinadîns
Nu am iubit-o într-un fel aparte pe nici una.*

II.

*Cobzarule, tu știi, epoca asta-i foarte grea.
Și veacul XX a cel mai straniu dintre veacuri.
Zurbații – cîte vrei. Și liniște – nici pe-o măseal
Și lanț se țin cutremurele. Bolile n-au leacuri.*

*Ce fel de cutremur, normal sau unul special,
Li trebuie acestei omeniri din pepeni scoasă,
Cînd gravitația pămîntului, la modul ideal,
A fost învinsă de un om ce încă n-are casă?!*

*În scurtă vreme vor zbura în spațiul azuriu
Acei ce miine vor fi oamenii cei mai de văză.
Dar oare nu cîntăm noi viața ca un ageamiu
Și totul ni se pare mai perfect decît o rază?!*

*În cosmos, ca în mare, nimeni nu se va-neca?
Și măreția noii frumuseți vom înțelege?
Dar chipul lui Șevcenko-ncepe a se-ntuneca:
– Voi dregeți-vă vocile și urma va alege . . .*

*Cu vorbe goale, gînduri, precum morile de vînt,
Lozinci deșarte, țipete stridente, osanale,
Nimica bun voi nu veți face pe acest pămînt
Și vă va duce-n hău pe gît băgata cale!*

*Și spusa-mi învățați-o pe de rost:
De cînd e lumea plină ochi de voci,
O epocă pentru poeți n-a fost,
Ci doar au fost poeți pentru epoci!*

CINTECEL CU VARIAȚIUNI

*Pe lume totul trebuie trăit cum se cuvine.
Și fiecare finis trebuie luat drept start.
Și să ghicim ce-n viață ne așteaptă nu e bine.
Și să bocim nu merită după trecutul spart.*

*Deci, oameni, veseliți-vă prin cîrciumi și prin case.
Și moara macine tot pînă nu s-o flecui.
În piept, precum o schijă, inima mi se-nfundase.
Dar nu-l nimic, pe toate moartea le va lecui.*

Să fie tot văzut ce am văzut de prea departe.
Să fie-n lume tot iertat ce merită iertat.
Și să trăim doar după poftă nu cum scrie-n carte.
Dar, din păcate, vremea dreptul ăsta ne-a luat.

Dar de trăit mai trebuie. Și-așa cum se cuvine.
Aceasta se numește probă, rezistență, start.
Dar să ghicim ce-n viață ne așteaptă nu-i prea bine.
Și să bocim nu merită după trecutul spart.

Așa-i acum. Dar pot veni și vremuri mult mai grele.
Și totul poate fi aici din ce în ce mai rău.
Dar pînă minții nu i s-a urit de-atîtea rele,
Tu rîde cum a rîs Rabelais și nu-ți fi robul tău!

Deci, oameni, veseliți-vă prin circiumi și prin case.
Și moara macine tot pînă nu s-o flecui.
În piept, precum o schijă, inima mi se-înfundase.
Dar nu-i nimic, pe toate moartea le va lecui.

Să fie tot văzut ce am văzut de prea departe.
Să fie-n lume tot iertat ce merită iertat.
Și să trăim doar după poftă nu cum scrie-n carte.
Dar dreptul de-a decide singuri soarta ne-a luat.

*Singurătate, bună dimineața!
Iar frigul frigului, tăcerea marilor tăceri învîrt misterul.
Cu ochiu-i de ciclop atîns de-albeață
Parisu-ntreg, orașul veșnicii lumini, privește cerul.*

*Nu te plimba pe marginea prăpastiei, chinule sortit doar mie.
Doar ieri am fost eu regele atîtor regi!
Iar azi cenușa arderilor mele, spulberată de vecie,
Se-așază peste flacăra culorilor ca niște munți întregi.*

*Culorilor, voi sînteți toate moarte.
Și mîinile celor ce știu să chinuie cruciș se strîng.
Pe țevile atîtor puști e lumea răstignită și se-mparte,
Iar chiparoșii ard înalt și fruntea cerului ating.*

*Dar ceru-i scund și-arată ca un uger plin de groază.
Ogarii marelui penel pe cineva prin lumi gonesc.
Cutremurarea neagră a unui paleozoic – părăsită oază –
Vertebrele atîtor munți și astăzi mai strivesc.*

*Ca riul curge bolta vieții mele-n zare.
Eu sînt păstor. Și pasc copacii de furtuni învinși.
În buzunarele sortitei mele zile, peticită cu răbdare,
Voi ține pumnii, pînă voi închide ochii, strînși.*

*Sînt liniștit sau furios, ca muza-mi mofturoasă . . .
Cezánne, Gauguin și nici Manet nu sînt.
Dar ce pot face cînd de mine-s plin și greul vieții mă apasă?!*

Se spune: „Van Gogh e nebun! Și-i chiar nebunul cel mai mare
de pe-acest pământ!”

• • • • •
Și cine poate fi cînd el sînt eu?

O, Doamne sînt nebună . . .

O, Doamne, eu sînt liberă, precum un curcubeu.

O, Libertate, noapte bună!

• •
•
Tu iarăși ai venit la mine, tristă muză.

Dar nu te teme, nu mă-ndrept spre țințirim.

Inoată toamna peste noi, ca o meduză,

Și cade frunza jilavă pe caldarim.

Tu ai venit la mine în sandale-ușoare,

Pe umeri paltonașu-ți șade ca pe ghimpi.

Și cum de-ai cutezat în toiul nopții oare

De una singură prin lume să te plimbi?!

Tu, muză, te-ai plimbat prin Univers? Prin Sparta?

Și căror secoli duși lumină-ai dăruit?

Și-arată-mi unde, uite ți-am întins și harta,

Poeți adevărați ai mai descoperit?

Tu le dictezi ursita. Versuri — niciodată!

Ți-i fruntea astru. Gîndul ți-i cu geniu dres.

În sufletul poezilor stă lumea toată.

Și-ți mulțumesc că pentru asta m-ai ales!

BREUGEL: „CĂDEREA LUI ICAR”

*În poala nopții soarele căzu ca o cireășă coaptă.
Zbura, precum un puf de lebădă, pe cer un galeș nor.
Albina zumzăia. Plugarul plugu-și descînta în șoaptă.
Și lumea sa-și propti-n toiagul veșniciei un păstor.
Pe mare o corabie trecea cu pînzele umflate.
Pescarul un biban frumos a scos din mare ca din riu.
În mare orizontul se scălda ca în eternitate.
O oaie s-a desprins de turmă și-a intrat în lanul nesfîrșit de griu.
Pe umeri valurile malurile-și bat cu măturica.
Și undeva ceva în apă, ca o taină, a căzut.
Păstorul a privit în jur. Și totuși n-a zărit nimica.
Plugarul, cum îl știm, de treabă mai departe și-a văzut.*

• •
•

*Ieri, pe ploaie, Blok la mine a venit.
Capu-i strălucea ca noaptea luna plină.
Palid de necaz, de gînduri liniștit,
Semăna cu o icoană bizantină.
N-a vorbit deloc și prea puțin a stat.
Mi-au zimbit doar ochii-i cu priviri mirate,
Cînd o noapte peste umeri i-a curbat
Două aripi mari de Vrubel* desenate.*

* Vrubel – mare pictor rus.

• •
•
Poeți n-au fost nicicînd un milion.
Nemuritori puțini au mai rămas.
Un răzvrătit a fost François Villon,
Iar Goethe – împărat peste Parnas.

Și printre ei au fost damnați destui,
Colerici ori sangvinici posedați
Și diplomați neghiobi și lorzi tehui,
Lunatici și venerici netratați.

Gramaticilor declarau război
Și fiecare se credea profet . . .
Cu toții-n felul lor erau eroi, –
Jigodie n-a fost nici un poet!

• •
•
Beție mare, o beție-nebunie!
Iertați-mă, cuvinte, ce pe buze vă mai am!
De-atingi odată absolutul, poezie,
Și sufletu-mi se va deschide doar cînd spui: „Sesam”.
Nu știu de-n suflet mi-s comorile-ngropate.
Și nici nu știu de inimii-i mai place vreun gin.
Dar cred: comorile-s morminte profanate
Și-ascunse sub rugina lămpilor lui Aladin.
Și totuși, îndoielile ni-s evidente.
Dar inima mi s-a deschis la primul tău „Sesam”,
Iar mîinile-ți sînt gingașe și-atît de-atente
Și vorba ta-i mai bună ca și cel mai bun balsam.

• •
•
Prin lumea-ți de mirări voi trece astăzi cît mai iute.
La ruga-ți dulce, află, că din drum nu mă opresc.
Tu după sufletelel meu veniseși, Belzebute,
Dar nu ți-am dat chiar de-i crăpa. Și, iată-mă, trăiesc
Ce flăcări albe izvorau din buzele-ți ca ceara
Și tot pe buze ca un sloi de gheață înghețau . . .
Tu-ai fost înalt, precum și soarele-n amiază-i vara,
Dar îndoielile într-una umbra îți scurtau.
Și ai rămas așa. Iar eu pe-o vreme mohorîtă
M-oi închina copacilor tăiați sau ruți de vînt.
Nu-mi plac nefericiții. Eu sînt foarte fericită.
Și libertatea-mi port în virful limbii . . . Pe cuvînt!

• •
•
Noi unul pentru altul, află, nu mai însemnăm nimica.
Prin mari grădini se rup atîtea crengi de roate încărcate.
Și numai noaptea cîntă la vioara ta, singurătate,
Și urlă lupul nebuniei, unde stăpînește frica.
Durerea spintecă, precum cușitul, inimile bune.
Se spovedesc ulcioarele-nghețate ale lumii noastre.
Și urlă iarăși lupul. Străzile-s străine și nebune,
Dar colții își înfig rînjind în troiene mari și sihastre.
Și urlă lupul, unicul solist al nopții vieții mele.
Din dinți scrișnește frigul. Și doar țurțurii cei mari minîncă.
Din umbră lupul liniște cu coada face-n toate cele . . .
Mai prinde pește el în Constelația Crabului încă.
Tu, lupule, așază-te puțin pe pragul casei mele
Și povestește-mi totul despre viața ta și despre tine.
Dezbracă-ți pieile de oi. Nêvoie ai de sentinele?

Mal bine urlă cît te țin bojocii. Mie îmi convine.
Acea încălzește-ți, prada mea de noapte, trupul negru,
Chiar de-ale noastre vîrste nu s-au răsucit într-o poveste,
Măcar pînă cînd ziua își va scoate dominoul negru,
Căci vor juca cu noi luminile ferestrelor celeste.
Și pînă soarele va pîrjoli tot cerul fără milă,
Iar streășina-i în beznă vor preface ale ploii flinte,
O piele de oaie a vînturilor traiu-și duce-n silă
Și scheaună pe pragul casei mele Cîinele Cuminte.

Kaisin Kuliev (n. 1917)

• •
•
*Tinerii, din cărțile dificile nu se înfruptă,
Se îndepărtează de ele cu teamă –
În viață, spre adevăr, căutați calea abruptă.
Tinerii, din cărțile dificile nu se înfruptă.*

*Teamă nu vă fie de cărțile-amare,
Feriți-vă de cărțile lipsite de probleme,
Dar de calea spre adevăr nu te teme.
Teamă nu vă fie de cărțile-amare.*

VORBESC CU MINE ÎNSUMI

*Obosind pieptul, vorbirea de demult
zgîndăre-n cuvinte o rană veche
mărșăluind cu al apei tumult
trăind ca meșterii fără pereche.*

*Nu silui cuvintele, lasă-le strălucirea,
nu le obosi. Luncile-s în revărsare,
renul puternic începă-și plutirea
prin iarbă, spre izvoare.*

*Iubirea obosită din somn se adapă,
bate în inimă ca riul insomnorat.
Povîrnişul e ca un bazin de apă
iar pe buze cuvintele s-au întomnat.*

*Obosit, satură-te de-ale vorbelor efluvii,
nu logodi cuvintele cu obscuritatea,
ele sînt asemeni marilor fluvii,
asemeni căpriorului căutîndu-şi libertatea.*

• •
•

*Sînt om între oameni de-o samă
cu soarta-mi, vezi bine, mă-împac;
în nenorocire, omenirii dai vamă,
dar tot ea e şi mană şi leac.*

*Împreună durerea şi teama o-mpărtăşim
în zile însorite, ori pe înserat,
fie că la ospeţe cîntece şoptim,
fie că apărăm străbunul veleat.*

*Chiar şi piatra ce cu trudă
singur nici nu o poţi clinti,
alături de altul ce lingă tine-asudă
negreşit că o vei pune la temelii.*

*Noi sîntem poporul, suferinţa trează,
unul de-o să cadă, altu-i ţine locul
iară-n cîmp aratul pînă se-nserează
isprăvit va fi cum e şi sorocul.*

Strămoșeasca vină ți-a produs durere
parcă nedreptatea te-a-ncercat anume,
fără semeni, fără a lor putere
nu e cu puțință trecerea prin lume.

Fără ei — nici iarba nu ar fi crescut,
fără ei — nici griul nu răsărea-n cîmpie
chiar aceste vorbe nu s-ar fi născut,
ar pieri, și lumea ar rămînea pustie.

• •
•
Poeții preamăresc privighetoriile
însetați de cîntec,
ei slăvesc curajul vulturilor,
libertatea zborului.

Mie aidoma mi-s dragi
și vulturul și privighetoarea,
la fel prețuiesc cîntecul
și zborul în libertate,
dar în anii din urmă
îmi e tot mai milă
de mica vrăbiuță atîta de fragilă
care deși este numai atîtica
a răbdat geruri cu nemiluita.

• •
•
Pe pământ se-ntimplă întotdeauna așa:
fără cuib nu poate mica păsărea,

nici copacul fără bolta cerească,
omul fără casa părintească,

chipul ei și numele i-l scurmă
ca să-l pomenească-n ceasul de pe urmă.

Ca să înflorească pomul peste zări
și să găzduiască păsări din alte țări,

poetului îi este drag drumul în amiază
patria și casa ce mereu visează.

• •
•
Dacă morarul adoarme, deodată
sămînța o va sfărîma a morii roată
ea nu s-o istovi în ăst chin.

De s-o prăvăli copacu-n stihie
steaua tot va lumina pe vecie,
doar că va străluci mai puțin.

*Acela ce veșnic nu-i adormit, nici plecat
e vîntul proaspăt, bun de măcinat,
e copilăria și jocul de arșice.*

*Dacă vreunul din noi o să moară
aripile vieții nimeni nu i le doboară
fiule, în asta crede și trăi-vei ferice!*

• •
•

*— Copacule, umbra și fructele mereu
mi le-ai dăruit. Nu-i părere
liniștea-ți. Iar în ceasul greu
severitatea-ți e darnică miere.*

*Asta aș dori pentru vecie.
Dar tu de la mine ce-ai dori?
— Adinc înfipte rădăcinile-ți fie,
Să-nveți în picioare-a muril . . .*

David Kugultinov (1922)

• •
•
Aminte mi-aduc de anii grei
fericit eram socotit atunci,
mi-aduc aminte de frigul acelor ani,
fericit era cel îmbrăcat.
Iar acum, privește-ne:
bine îmbrăcați, fericiți, indestulați.
Cine rîvnește la pîinea cea de toate zilele?
Poate cerul fericirea ne-o vestește?
Pe om în albastrul înălțimilor
îl duce acum poteca galactică.

In curînd, pe Marte va hălădui.
Oare acolo fericirea-și va găsi?

• •
•
Bolborosea împătimit: „Scumpa mea, te iubesc!”
Aplecat deasupra telefonului gîngurea
ore întregi, cu glas nelumesc.
Se agita, îmbătrînit deodată,
de obraz febrilitatea-i trădată.
Dar receptorul – tăcea.
El parcă-l îngîna
de gelozie orbit

*dar iubita-i de el inventată.
Totul e de el scornit.*

*Astfel și noi citeodată
cu viața am pălăvrăgit.*

PRINTRE VEACURI

I.

*În vara trecută arheologii au descoperit
un schelet și carul mortuar, alături de
virfurile unor săgeți de bronz.*

*„Se pare că drumul tău
n-a fost prea lung, războinicule,
de vreme ce-ai putrezit!”,
a spus tânărul arheolog.*

*Verigile imaginației se leagă,
în timp ce săgeata și-a risipit penajul
iar carul zboară în negură.*

*Vor spune, poate, studiind era noastră:
„Eh, ați scrintit-o de astă-dată
săgeata dacă ați azvîrlit!”.*

III.

*Treptele știrbite ale veacurilor
de pe culmile zilei de azi
mă duceau spre abis!
În viețile multelor generații
multiplicate ca-n sala oglinzilor
nu-mi recunosc calea.*

Pe băătoritele, pe roasele trepte
ale veacului în care-am descoperit atomul
bucuros sînt să mărturisesc că am descoperit
antidotul oricărei otrăvi: OMUL

III.

Lumina umple pînă la saturație aerul,
soarele adastă-n frunzișul des,
în îmbălsămatul ciorchine
al puietului de salcîm înflorit.
O fată cară apă de la fîntină,
sub povară – tresaltă umerii tineri.
Poate – mama ei zace bolnavă,
poate – nu are mamă . . . Nu știu.
Dar de soare deloc nu-mi pasă!

cuget la viața
mă e totuși dincolo
mă e totuși dincolo . . .
dăruie pînă la urmă
mă e totuși dincolo . . .
mă e totuși dincolo . . .
mă e totuși dincolo . . .
mă e totuși dincolo . . .

Vladimir Lugovskoi (1901-1957)

CINTEC DESPRE VINT

Voi începe să cînt despre vînt.
Despre vîntul încălțat în jambiere,
despre jambierele ce mărșăluiesc
pe drumurile războiului, despre războaiele
care n-au nevoie de versuri.
Cîntecul înainta în ritm de baionete
pe șleahurile Rusiei chiar dacă
cehă, rusă, poloneză-i vorbirea
răsunînd peste Volga, peste Don,
pînă dincolo de Urali.

În cehă dezmiardă, în polonă se lamentează
ca fluierul cazacilor
prin stepă galopează.
Ca o fîntînă țîșnește din pragul Moscovei
pînă-n taiga, pînă la țărnul brit.
Taigaua vorbește. Conducătorii vorbesc.
Tînăra armată
se află în rezervă. Așteaptă.
Bat ciocanele. Adunarea!
Noaptea-i frumoasă.
Spații largi. Cenușii. Verzi.
Viră cartușele în bandulieră!
Ca un comisar
Luna cercetează gărzile
la o jumătate de verstă
de calea ferată.
Șinele îi sint răsucite.
În curmeziș – zace un pin.

Patrulele-s în vizuini
iar legătura e departe.
Omul sau lynxul se tîrăște?
Freamătă, bubuie, foșnește
cătarea puștii, fără să rănească.
La revedere, pe curînd.
Coastele mi-s ferite.
Nu te jelui.
De nimeni să n-ai milă
privește totul cu silă.
Pe albi lingă pini să-i așterni
cu țacănitul mitralierei.
Locomotiva pufăie, vagoanele scrișnesc
înjurînd epoleții lui Kolceak
– ataman curajos, haidamac –
care pășește șanțos, luminat
de felinarele medaliilor.

Pe locomotivă o chinuie măruntaiele
deraierea e pregătită
să-i vină de hac.
Locotenenții beau bere,
soldații cîntă
și beau basamac:
„Ei, tu, Rusie,
plugul te-a arat, grapa te-a grăpat,
un, doi, un, doi, mîhnirea nu-i minie,
la dreapta-i nerozie,
la stînga e prostie" . . .

O, tu, drum siberian, subțire
vreau băieții să respire
fiică de cățea, locomotivă-n goană,
unde-ți vei opri mișcarea vană?
De ce gonești în noaptea blestemată?
De ce mi-ai pierdut fecioria – armată?

La nenorocire nu-mi găsesc leac:
de ce-l mai slujesc pe Kolceak?
Ei, un, doi, un, doi,
nu-i cale înapoi,
la dreapta-i nerozie,
la stînga-i prostie . . .

Se transmite la Radio: „ . . . în 8 ianuarie
Armata a cincea a luat Krasnoiarskul” . . .
Auziți strigarea tărăgănată.
Rusia, sovietele, denikiniștii
Ziua este albă, necuprinsă,
în ger îmbrăcată,
în roșii drapele
înfășurată.

Siberia e cuprinsă în brațe.
Baionetele tac.
Cu cușma-i de iepure
palid e Kolceak.
Lupii cei tineri
l-au învins pe Kolceak,
i-au venit de hac.
Ei, partizani și muntenii
Ridicați pe săteni!
Rănile să-și lingă
Kolceak nu mai poate.
Telegraful bate: țac-țac-țac
punct—linie—punct.
Ah, Angara, fiica lui Kolceak!
Pe zăpada cenușie
e a lupilor momeală,
cinci la o cutie
ofîțerească tocmeală.

Ah, șareta mea, americană,
vagabondă fetișcană!
Stai pe loc!
Cine-i acolo?
Năruit e totul. Foc!

1926

STEAUA

Stea iubită, stea înghețată
chipu-ți tot mai jos s-arată.

Te vei pierde mâine-n zori
printre cetele de nori.

Lumea ta-i o vijelie
ce atomii ți-i subție.

Tu privești cu ochi de ceață
praf stelar ce se răsfată.

Poate c-ai trăit o clipă
că ființa-ți e risipă,

poate bijbii ca un orb
găuri negre te mai sorb.

Poate duci viață făr' de moarte
fir de colb e viața-mi față de-a ta soarte.

Poate că ființa-ți e demult apusă
eu îți sint stăpînul, tu îmi ești supusă.

1956

RUGURI

Indură-te de mine
 Voința-mi întărește
Căci visez în ruguri
 Cîmpia că foșnește.
Caii infocați
 Fornăiesc ușor
Cîntec de bărbați
 Adunați în cor.
Macul singurează
 Ca la Perekop
Caii galopează
 Luna-i un potop.
Răsare nebuna
 'n tătărescul cer
Ea este stăpîna
 Strălucind – hanger.
Peste herghelie
 Verdele-i stăpîn
Buzele umflate
 Amare rămin.
Voința întărește
 Căruntul pelin
Inima – nebunește
 Ție ți-o închin.

Eu am fost visat
 În amurgul serii
Cuțit însingerat
 De vipia verii.
Durgălită-n drum
 Hăt peste cîmpie
Droșca lui ce-i scrum
 E a lui Mahno solie
Și văd negreșit
 Cai ce sub copite
Deși-au dispărut
 Ape bat cumplite.
Nu știu de ce oare
 Vise vechi visez
Cîmpii, ruguri, care,
 Eu în toate crez'.
Steaua înghețată
 Peste lungi tranșei
Viața-ndepărtată
 A anilor acei
Cu miros de sare
 Cu cai fornăind,
Cu umbre ușoare
 Ce brațele-ntind,
Cu o murmurare
 De cîntec șoptind.
În rășfrînt de ruguri
 Pină hăt departe
Plutind spre-alte cruguri
 Dincolo de moarte,
Amintind de-acea
 Ce-au scris pe drapel
Legămint de moarte
 Și-au crezut în el.
Iată că drapelul
 Frunze-l înminează
Pentru regimente
 El e ca o rază,

Marea îl mîngîie
În brațe îl strînge
Fețele-ostășești
Pline sînt de sînge.
O rană închisă
Pare și apusul
Flacără aprinsă
Este-acuma rusul.
Ard la malul mării
Înverzite lanuri
Inima-mi e macul
Ce-mi știe aleanul.
Țară iubitoare
Îți sărut eu norul
Pentru totdeauna
Îți voi duce dorul.
Tinără e luna
Cîmpeneasca boare
Macul mă răsfăță
Sîngerîndă floare.
Cîmpul înflorește
Nu mai simți nici chinul
Umeda căldură
Dulce-i ca pelinul.
Zorile și rugul
Zilei s-a deschis
Arde răsăritul
Purpuriu-închis.
Poate-i bătrînețea,
Primăvara-i poate,
Zaporojene cîmpuri
Ce păreau uitate?
O, sînt toate-acestea
Dar e și mai mult
În vise, adesea
Nemurire-ascult.

1957

Mihail Lukonin (1918-1976)

DORMIȚI, OAMENI

Dormiți, oameni, dormiți.
Obosiți sînteți.
Vă odihniți.
După dragoste și după zbucium.
Plină de tufe de stele
e Calea Lactee.
Ferestrele tinjesc
după flori.
Muncite vă sînt mîinile.
Muncite, obosite.
De mult privit
ochii s-au cernit.
Inima vă e sleită de bucurie,
de durere.
Orice zgomot, atenția
vi-o cere.
Nu vă temeți,
ziua se va trezi
și voi odată cu ea.
Dormiți, oameni.
E o noapte –
minune curată.
Odihniți-vă. Întindeți-vă
picioarele, ca niște crengi.
Umblu pe vîrfuri –
fericirea mă inundă.
Îmi amintesc
ce liniștit
doarme Parisul,

Marsilia prin port
 își poartă visul.
De tine, Praga,
 mi-amintesc,
 de somnu-ți dulce.
Da nopțile din Delhi mi-amintesc
 și de-a Rangoon-ului
 torpoare.
Cu capul spre palmieri
 doarme Hanoiul
 și Pnom-Penh-ul
sleit
 de arșița solară.
Dorm pe patul
 frumuseții pămîntești.
In Thailanda,
 liniștit doarme Siamul.
Bazarele dorm.
 Noaptea-i sub baldachin.
„— Liniște, liniștel — șopteam —
 Păstrați, oameni, strania
 frumusețel!” . . .
In Helsinki dormeam
 ștergîndu-mi zăpada
 de pe tălpi.
Ca renul umblam de ușor.
 Liniște. Îmi amintesc
 cum în Pekin
nu m-am odihnit
 tocmai bine.
Și tu, Moscova, ai adormit.
Dormi, iubită, cu palma pe obraz.
 Sînt transfigurat de frumusețe,
 de bunătate.
Iertați-mi neliniștea.
 E Volga survolată de stele.
La fermă e timp berechet
 de dormit.

Anastasia, fiica mea,
 visează.
 N-o voi deștepta
 pînă în zori.
 Dormiți, oameni, învăluiți
 de-a somnului rază.
 Odihniți-vă după muncă.
 Pentru muncă odihniți-vă.
 Pentru joc.
 Legați rachetele cu ață
 asemeni baloanelor
 verzi ale pruncilor.
 Copiii să crească precum spicul.
 Să se deștepte la lumina zilei
 și nu în întuneric.
 Dormiți, oameni. Odihniți-vă.
 Lăsați prieten lingă prieten
 să trăiască
 alături, pe pămînt.

Vladimir Maiakovski (1893-1930)

MARȘUL DE STINGA

Matroșilor

Desfășurați-vă-n marș!
De vorbe nu-i vreme.
Mai încet, oratorii
Cuvîntul vostru
e tovarăș
cu revolverul.
E destul că trăim
potrivit datinilor
de la Adam și Eva.
Gloaba istoriei
s-o strivim.
Stîng!
Stîng!
Stîngul!

Voi, în uniformel
Uniți-vă!
Peste oceanel
Sau tociți cîrmele
crucișătoarelor
din radă?!
N-are decît
coama să-și zburlească
leul brit.
Comuna
e invincibilă.
Stîng!
Stîng!
Stîngul!

Acolo, după munți împătimiți
e ne-nțeleasa țară însorită.
Pentru înfometați,
pentru cei condamnați,
pașii milioanelor tipărește-l
Rusia
nu se va supune Antantel
Sting!
Sting!
Stingul!

Privirea se-ncețoșează?
Se-mpăienjenește privind
trecutul?
Stringe
pe gîtul lumii vechi
degetele proletare!
Cu pieptul bombat!
Cu steagu-n vînt desfășurat!
Cine pășește cu dreptul?
Sting!
Sting!
Stingul!

RĂMAS BUN

In taximetru –
schimb ultimul franc.
– In cîte ceasuri vom fi
la Marsilia? –

În urmă,
Parisul aleargă
inițiindu-mă
în splendoarea-i.

Năvălesc
în ochi
lacrimile despărțirii,
inima
mi s-a înmuiat
de sentimentalism!

Aș fi vrut
să trăiesc și să mor
în Paris,
dacă nu ar fi existat
un pământ numit –
Moscova.

Osip Mandelștam (1891-1939)

• •
•
Din sticlă curgea mierea în aurit pocal
Atît de dens, atît de lent, la nesfîrșit:
„În astă Tauridă tristă, de scandal,
Dușmanii-i ignorăm” . . . Hagița privea liniștit.

Bacchus e stăpînul a toate, nu pot să existe
Decît paznici și ciini pînă hăt la orizont . . .
Ca grelele butoaie rulează zilele triste
Vocile-s ale zării-ndepărtat afront.

Am ieșit să-mi sorb ceaiul în grădina vastă
Storurile-s lăsate ca genele pe pleoape.
Între coloane, ghirlande de struguri adastă
Munții se derulau languroși peste poate.

Am zis: „— Vița de vie duce o antică luptă nomadă
Cu cavaleri avînd vizierele trase,
În Taurida pietroasă, dar și în artista Eladă
Pogoane aurite se-ntind pe nobile terase”.

Aici, în odaie, liniștea e ca o rotiță
Se simte mirosul vopselei și-a vinului zarvă.
Ți-amintești, în Grecia era o iubită fetiță —
Elena, desigur — care broda calmă, fără zăbavă?

Lină de aur unde ești, unde-ți porți pasul?
Marile flote au bubuit lung răstimp;
Tirziu Ulisse și-a părăsit pe mări străine vasul
Și s-a reîntors printre-ai săi plin de spațiu și timp.

* *
*

Altor, eu însumi, la fel
Doresc să le fiu fidel,
Gelos, adesea-ți șoptesc,
Vorbe care rănesc.

Cuvintele-s nepereche
Nu-ți potolesc setea veche.
Depart de tine-s inert
Chiar aeru-mi pare deșert.

Nu, gelozia nu va apare
Deși te doresc cu ardoare.
Singur vir capul în laț
Călăului ce-l iubesc cu nesaț.

Asta nu-i bucurie și nici durere
Doar iubirea-mi care te cere.
Sîngele meu cel apatic
L-am schimbat cu unul sălbatic.

Iubită, cu mireasmă de mosc
Peste o clipă o să recunosc:
Fericirea-n a ta ființă
N-am găsit, ci suferință.

Obsesiv mă atrage, criminală
Ființa ta ireală;
Buzele-ți – cireșe coapte,
Le-am mușcat eu într-o noapte.

Revino, te rog să revii
Fără tine mi-e greu a trăi.
Nu te-am dorit nicidecum
Altădată ca și acum.

Visele, dorințele-mi nebune
Îmi par cele mai reale din lume.
Nu, nu mai sînt gelos,
Revino, te rog frumos.

Justinas Marcinkevicius (n. 1930)

VEDENIA

Ah, nu adeseori, vai, rareori
cu nespusă tandrețe
disting în pragul izbei
grădină plină de miresme.

În cerdac,
mama-și respiră pletele
înginind încet
poate un cintec, poate o rugăciune:
„Ciocîrliei – părul cenușiu,
părul negru – cocostîrcului,
iar galbena cosiță,
în leagăn – pruncului”.

Resfiră apoi șuvițele căzute
(din palme vîntul i le fură)
păsările, pe tăcute,
cuib să-și facă.

În fundal – abisul mormîntal,
ușa vîrîște, tînda scundă,
dar femeia se ridică
și-n abis se tot afundă . . .

*În spatele izbei – tristă e livada,
în negru primăvara se-nveșmintă
din ce oare cuibul își vor face
păsările, asta mă frământă? . . .*

DESEN DE COPIL

*Pe cîmpul proaspăt arat și semănat
Se văd ale picioarelor amprente
Aventuros e totul și e minunat
Seninul și el atîta de lent e.*

*Sălciile și trestiile dau de știre
Frunzișului, că se cască al nopții hău
Ademenindu-te ca o sperietoare subțire
Iscată de crengi în spatele tău.*

*Terifiantă te atrage, misterioasă,
Te ademenește febril.
Schelălăie ciinele lingă casă.
Cărăruia șerpuiește tiptil.*

*M-am decis. Urmăresc pocitania pas cu pas,
Dar albastrul ceresc se opune.
Și astfel, după hambar, a rămas
Necercetat un capăt de lume.*

TUFIȘUL INCANDESCENT

*Incandescentul arbust îl prohibise Moise cel înțelept.
Toamnă. Frunzele ca niște limbi de foc se-nalță.
Inima-mi e slabă, nu poate ține firul drept,
Bagheta-i va face izvorul să sară din piept.*

*Trebuie să crezi. E important în ceva să crezi
Mana o să-ți cadă la cel mai simplu gest
Chiar dacă fiecă minune o plătim, cum vezi
Cu dragostea, cu viața, cu-al inimii protest.*

*Interoghez trecutul ca pe un vechi oracol
Și-ndată vine ziua modestă (ce minune!)
Oare viața nu-i marele spectacol
Chiar de-i atât de simplă ca orișice pe lume?*

*Am înțeles. Mina mi-o prinde tufișul ca în nadă.
Flăcări țîșnesc din mine, se risipesc în jur . . .
Mană cerească – prima zăpadă începe să cadă
Și pentru mine asta-i miracol, vă jur . . .*

Leonid Martinov (1905-1980)

* *
*
*Delfinii vorbesc englezește
și alte dialecte, firește.*

*Oamenii-n schimb au în cap alte himere:
să dreseze haita cuvintelor – pantere,*

*astfel ca ele să nu latre, să nu muște
din carnea stăpînilor, vai, să nu guște,*

*să nu se-arunce înspre ei cu tot avîntul
ori asupra vecinilor, ferească Sfîntul!*

1968

* *
*
*Vela mea e ruptă din foaie de cort
dar cu siguranță va ține pînă-n port.
Te iubesc. Bătrînețea este de vină
Că eu te iubesc, adorata mea regină.*

Poate-ătit ne-a mai rămas la amindoi,
doar atita mîngiere-i pentru noi.
Te iubesc pentru ca marea inspumată
să se tulbure citeodată.

Norii trec. Voi, scîrîitoare parime
Corăbiei doar voi sinteți stăpîne.
Nimic rău în asta, ba e foarte bine
Că nespus eu te iubesc pe tine.

1967

NOAPTEA PREISTORICĂ

Răzbind la țarm ca prin minune
din a zărilor genune
zăpușeala gitul stringe,
valul de țarm se tot frînge.

Iese luna-n noaptea asta la iveală
peste tot sint umbre care dau năvală.
Respirăm aerul stelar – eterul,
Necuprinsa noapte-i ca și cerul.

Dimineața lumina-va iarăși soare
Din amfibii deveni-vom ființe muritoare.

1968

PLOAIĂ DE IERI

Fără veste
Soarele a încetat
să strălucească.
În pomi încă fremăta
căldura altei zile.

Dimineața, cerul
era acoperit de nori
dar ceața
încet
se pogora.

Po ramurile înnegrite
ale arborilor
ploaia de ieri
mai spînzura.

Miasmele
putregaiului de mai an
uneau acestea toate
laolaltă:
pe ieri cu azi
și cu alaltăieri,
pe mîine
cu altădată.

1968

PLICUL

*Scriam versuri. În nopți de restriște
Plin de elan, cu infrigurare.
Deodată, vintul le-a risipit
în jurul Pământului . . .
Le-am uitat . . . An după an a trecut
Dar într-un amurg poștășița
Mi-a pus un plic în mină.
Era plin cu titluri din ziare.
Iată: din nou țin în miini
Rodul muncii din miez de noapte
Îmbrăcat în veșmintele altor limbi
Chiar dacă, uneori, prea strimte.*

1970

CĂRȚILE

*„Cărțile tac elocvent
Între coperti ferecate
Astfel ca pină la nepoți
Negreșit să ajungă.
Ediții minunate destăinuind
Tot ce autorul trecuse sub tăcere
Străfulgeră ca o rază
Abisul memoriei.*

1970

Buchetul. Zăcea în mijlocul mesei.
Pe o floare am zărit o albină de seară.
Nebănuind nimic, ușor se tira
Ca să-i soarbă ultimul nectar,
Îndeplinindu-și grijulie cotidiană trudă,
Înviind via realitate.

1970

Vechea luminare pilpiie
Cu ceara-i se scurg noile lacrimi.
Iarăși latră bătrînul ciine.
Anticul disc al lunii este cuprins
De-o nouă strălucire.
E tină ră și nu întoarce spatele
Înnoirilor romantice,
Amușinînd un aer vetust.
Ciinele latră adevetele noii mode.
Acum ca și la început.
O nouă luminare arde.
Odată cu ceară se scurg
Învechitele cuvinte.

1970

PUIUL DE VULPE

*Părea un copilaș ori un drăcușor
Din hățiș cînd mi-a ieșit în cale
Dar nu era decît micuțul pui de vulpe
De mine nu-i e frică dumisale.*

*El știe că nu-i voi face rău
Pentru nimic în lume
Doar fiindcă e micuț și nătărău
El știe toate-acestea de minune.*

*Și mă privea într-un anume fel
Precum privesc copiii-un cîine mare
Lăsîndu-se pe vine, chinciți lingă el.
Dar vulpea l-a chemat dinspre cărare.*

*Și dispăru. Ceva trozni-n pădure
Maica-n birlog îi da o lecție drastică
El asculta fără să murmure
Îngrozitoarea disertație scolastică.*

1970

ASPECTELE VIEȚII

*Veneam
Pe drumul meu
Adîncit
În păienjeniș de gînduri.*

Deasupra lunii
Spinzură
Nori de funingine.
„Cruzimea vieții – meditam –
Orice izvor al ei
A putrezit”.
Dar văd, deodată, cum pe cărăruie
Spre mine cobilița suie
Purtată de o tinără țărancă.
Făcută-i cobilița de topor
Ca apa vie să o poarte.
Doi ochi cu privirile arse,
Doi ochi, două coapse,
De asemenea și două fețe
Una privind sălbatic, fără teamă,
Cealaltă – blindă, fără de prihană.
Una – sălbatică, tăioasă;
Cealaltă – blindă și miloasă.

1970

NEPUTINȚA BĂTRINILOR

Da, asta-i fără-ndoială –
Neputință!
Dar, dracul s-o ia,
Deloc nu-i rău
Să cazi neputincios,
Sedus de inactivitate,
În praful rece să te-mprăștii,
Să nu iei nimic din cornul abundenței,
Roadele pământului să le pierzi
Fără urmă,

*Neputincios să-ți lași elitrele
Să fluture în preajma altor fluturi,
Să nimerești în eternul bold . . .
Să urlî a neputință, să nu-ți arăți colții
Ca lupii bătrîni la cei mai tineri.*

*Forța de a rămîne neputincios
Iată puternica slăbiciune
A bătrînilor!*

1970

CINE SÎNTEȚI VOI?

*Cine sînteți voi, înstrăinaților
Dacă nu auziți șuierul vîntului
Prin cîmpul înzăpezit
Mirosind ca un colac de griu?
Oare v-ați înstrăinat de pămînt
De vreme ce uitați în zilele de zăduf
Pădurea înzăpezită în care
Se ascunde zibelina?
Aparțineți oare unei alte secte
De nu vă tulburați simțînd
Parfumul realității, cu mult mai voluptuos
Atunci cînd se simte mușcătura tristeții?*

1973

În medicina tibetană sînt cunoscute
Patru sute patru boli.
O sută una – medicamentele le tratează.
O sută una – medicii și descîntecele.
O sută una – singure se vindecă.
O sută una – sînt nevindecabile.
Bocitoarele stirnesc minia bolnavului
Împotriva medicilor și medicamentelor;
Prin urmare, de vrei să te vindec,
Trebuie să ai arta răbdării,
Ascetic să suporti pe medici,
Medicamentele și rubedeniile.
Chiar dacă lucrurile astea nu-s noi
Ele constituie temelia medicinei tibetane.

1974

• •
•
Poeziile se succed și se pare
Nu sînt mai rele unele decît altele.
Fără veșminte una-ți apare,
Alta-i în haine de sărbătoare.

Subțiri și înalte-s unele ca plopul
Altele-s gigantice ruguri,
Altele spuzesc ca potopul,
Se năruie celelalte ca pufoșii muguri.

*Unele-s ca încornoratul elan
Cu măreție strivind pinul și zada,
Se-ncurcă celelalte-n picioarele
Vinătorilor, sperându-le prada.*

*Bine-i și-așa: elanul cu trufie gonește
Și nici o capcană nu i se menește.*

1974

CINTĂREȚUL

*Întrecîndu-se pe sine. Ilustrîndu-se.
Astfel cum doar omului îi e cu puțință.
De pasăre deosebindu-se cu iscusință.
El – artistul.
El – cîntărețul.
El – autorul.
Pe sine intrupîndu-se cu iscusință.
El – Născocitorul.*

1976

Eduard Mieželaitis (n. 1919)

NOAPTEA

Zorile ca o lebădă s-au răsucit.
Dorm. Ziua somnambulă-i încă prin neguri,
Seara doarme sub matinalul gîngurit
Ocrotește pămîntu-n priveghiuri.

Lustruiește stelele. Lucrează avan
Depune bibanii – crepusculare linii
Pe verdele ciob de porțelan,
Pe tava spartă a lunii.

Iată cum se odihnește. Greierii cîntarea
Și-o revarsă, lunga tristețe și-o scad;
Rustica poetesă, privighetoarea,
Țese rimele pe războiul din brad.

Cîntecul il țese . . . În el e chinul iubirii
Și enigma și pasiunea și extazul durut
Pe pămînt se așterne prietena firii
Cu negre coșițe, după războiul de țesut.

Degetele nopții cu indeminare și spornic
Deasupra războiului de brad planează,
Privighetoarea conduce aria, statornic,
Continuă la unison motivul, delirează.

Cine-i cel spre care sufletul ți-e deschis? .
Noaptea de la pasăre a întrebat.
Trilu-i răspunde: „Iurghis, Iurghicas, Iurghitis,
El duce caii la împiedecat”.

„De ce n-ai găsit pe altul, învins
Să-ți prindă în căpăstru dorul,
Să-ți ogoaie jarul iubirii, nestins,
Să-ți aline din suflet fiorul?”.

Astfel, banal și sentimental, în discrete
Arii continuându-și trilurile vestesc
Ale inimii fierbinți, incendiare secrete,
Despre capriciile dragostei şușotesc.

Cocoșul din toată puterea a cîntat,
Goarna curge în sunet de alamă,
Noaptea pornește ca lebăda spre pat
Plătind norilor obșteasca-i vamă.

Sumețindu-și neagra, smolita cosiță
Străbate cărarea cu trunchi pletosi,
În clipa în care cu voce de aramă trimbiță
În fața ei, pe pămînt, milionul de cocoși.

(din ciclul *Aquamarin*)

... PE MALUL BALTIC

Sînt baltic . . . Păzesc sacra flăcără
A strămoșilor, pe țărnu de piatră
Al Balticei, cum aș topi chihlimbarul
În colibă, pe o jertfelnică vatră.

Soarele asfinte. Pătratul ferestrei singeriu
Luminează roșu-incendiar tifonul.
Copilul l-am strîns la piept ca și cum
Canonada curînd și-ar începe canonul.

Nu de mult de-a lungul acestor dune
Zorile își rostogoleau singeriul puls
Cum stejarul smuls cu rădăcini de băștinaș . . .
Nu . . . El nu e din ăștia . . . Nu a fost smuls.

Ne cățărăm . . . Soarele a răsărit . . . Marea caravelă
Îi fluturăm mîna fără a scoate un sunet
Și pasărea zveltă cum e flamingo
Se pogoară fulger, neliniște, tunet.

Amușină nările miros de țipar,
Valurile jucăușe și calcanii.
Oala soarelui pentru logodnă
Eu am încălzit pe vatra-mi cu anii.

Se apără de războaie, de foame.
Mina-mi aspră încet o cobor . . .
Miroase a nectar – sînt albinele, aurul
Mi-l dăruiesc prin ácele pinilor.

Ca Madona lituaniană din lemn
E Mama Egle ce focul a aprins
Ca pe o roșie stea . . . Clipește mai sus
Prin funingine, deasupra vetrei prelins.

Fierbe oala. Copilul se zbenguie, aproape
E noaptea. Pe aceste dune albe, astrală
Cugetare mă face să compar
Focul străbunilor și vatra-mi natală.

*S-au copt vișinile roșii în livezi.
De ce plingi? Nu-i destulă feerie?
Aici e fericirea, o să vezi
Cum colora-va toamna aurie.*

*Frasinii tinjesc la margini de drum,
Mălinii cu lacrimi s-au udat
Singuratic, cîntecul trist oare cum
Mă va însoți pe drumul îndepărtat?*

*Voi începe cîntecul cînd depărtările plîng
Iar ca romanița Soarele va începe să scadă
În tonul vioarei vîntului. Păsările în crîng
Vor amuți, însingerate vor fi livezile de roadă.*

*În orașul alb voi intra ca un copil
Desculț în amurg părăsi-voi al vostru prag
Stringîndu-ți albele mîini, docil
Vei șede tu, lui Ibsen cel mai drag.*

*În vilvătaia Sodomei și Gomorei
Îmi voi alege cu răbdare cravata
Munți de versuri voi risipi în liniștea orei
De nenumărate ori cartea-ți voi citi, minunata.*

*Tristețea nu o dată obrazu-mi va atinge
Suferința mă va însoți
Pînă cînd soarele s-o stinge
Voi reveni cu doritul Peer-Gynt.*

Cîmpiile-s galbene. Condu-mă spre vișin
Aceeși să rămînem ca munții-ndepărtați
Toamna splendid îi colorează cînd vin,
Mălinii bocesc de-a lungul drumului înșirați.

S-au copt demult vișinile sîngerii.
Nu-ți ajunge fericirea? Ea însă plinge.
Aici va fi fericirea, vor fi aici bucurii,
Toamna în aur le va incinge.

Boris Oliinek (1935)

DESPRE POETI

Oameni, pe poeți iertați-i
Și iubiții-i chiar de stinți nu sînt,
Căci se nasc din an în paște
Și-s flori rare pe acest pămînt!

Toți poeții lumii-nșiră
Numai slovele ce scapără
Chiar de unii n-au norocul
Să găsească nodu-n papură.

Timpul veșnic li-i potrivit.
Niciodată parte n-au de sorți.
Mulți dintre poeți – ce soartă! –
Chiar de-s vii în ochii lumii-s morți.

Însă cine le cunoaște
Drumul, chinul supraomesc,
Înțelege de ce alții
Chiar și după moartea lor trăiesc.

Orășenii îi sfidează
Ori îi ocolesc ca pe ciumați
Și afirmă sus și tare
Că-s bețivi, nebuni și-afemeiați.

Cred savanții de duzină
Că misterul poeziilor
De minune -nlocui-va
Combustibilul rachetelor.

Nu zimbiți, mascate fețe,
Cînd poeții lumea iau la ochi
Și încearcă s-o descinte
De cel mai îngrozitor deochi.

Nu rămîne-o urmă -n urma
Celor ce lumea pe dos întorc,
Dar poeții firul vieții
Chiar și dincolo de moarte-și torc.

Oamenii vor să colinde
Și prin alte lumi, – doar multe sînt! –
Dar poeții -ntotdeauna
Vor rămîne numai pe pămînt.

SECOLUL XX ȘI HAMLET

Soarele murea, roșindu-se intruna . . .
Și cînd ultima lui rază-n hău s-a prăpădit
Craniul lui Yorik, ca luna, răsărise
Și deasupra gîndurilor mele s-a oprit.

Din adîncul beznei se ivise Hamlet
Calm ca sfîntul și ca regele de -ngîndurat
Și, precum un semn de întrebare negru,
O răchită-n fața lui coroana și-a plecat.

90

Și, ca adevărul în coran, prezența-i
Într-o taină-a tainei veșnice sta-nvăluit.
Poate la-ntrebarea cea mai blestemată
Vei răspunde chiar tu singur, prințule iubit?!

Prințul tace. Gîndurile-l încovoae.
Ochii lui albaștri tac. Și tot se -ntunecă.
Și, precum paltonul, veșnica-i tristețe
De pe umerii lui albi mereu alunecă . . .

Prințe, eu voi fi alături de tine.
Crede-mă cum crezi în Duhu-n rugăciuni ascuns.
Veșnicul și negrul semn de întrebare
Și pe mine ca o baionetă m-a străpuns.

Umbra și lumina. Zborul și căderea
Încă pînă azi schimbări deloc n-au suferit .
Și, precum un porumbel, pe sinii fetei
Tremură o mină de băiat îndrăgostit . . .

Va fi nuntă. Se vor naște prunci o droaie.
Fericirea pe pămînt nu va mai fi un vis.
Dar trădare-ncet, precum o cobră rece,
La lumina zilei iese dintr-un paradis . . .

Tu te legeni, ca un inocent, întruna-n
Leagănul cîndva din „A fi sau nu fi” făcut,
Iar în spatele-ți rinjește cobra rece .
Și pîndește clipa să-ți dea ultimu-i sărut . . .

Încă-o clipă . . . Și cădea-vei pradă morții . . .
Secolii mereu curat fac pe pămînt și-n cer . . .
Și a prințului sentimentală mină
Se așază peste-al spadei aurit miner . . .

VALS

Tăcute, resemnate, florile castanilor s-au stins.
S-au stins-dar nu s-au ofilit —, precum luminile-n cetate.
Și cu uitare, ca-n romanța veche, peste tot a nins,
Doar pe pianul mut mai tremură garoafele uitate.

Lăsați-mă. Vreau liniște. Și muzica s-ascult din stal.
Logodna noastră-i veac de veac și neam de neam tot aminată.
Și nici NATAȘA cu BOLKONSKI nu vor mai veni la bal,
Precum veneau, valsînd ca două lebede pe lac și altădată.

Dar . . . Pentru ce o mină și un șal cu zîmbete brodat
Pe noaptea marmurei de liniști, ard ca două flăcări albe?
S-au dus acele vremuri . . . A rămas doar riul tulburat
Și . . . ochii-n ochii amintirii mele două salbe.

Din flăcările florilor castanii firul vieții-și torc
Și vintu-și potolește setea sărutîndu-le pe rouă.
Și toate dorurile în romanța veche se întorc
Și printre amintiri plutim ca printre nouri luna nouă.

CERCUL

Mă aflu-n centrul cercului descris de soare.
Pămîntul eu îl scormonesc din cînd în cînd.
Și-aștept surparea bolții cerului albastru
Să-mi spele ploile păcatele din gînd.

Eu mai aștept . . . Izvoarele-și descintă dorul . . .
Eu mai aștept . . . În inimi vrerile se coc . . .
În fiecare zi țărîna tot mă cheamă,
Iar lacrimile-mi fură florile de soc.

În cifre nimeni nu mă poate descompune . . .
Pe mine timpul strașnic s-a înfuriat.
Și-atîta vreme cît m-oi bucura de viață,
Voi crește după pofta mea, neprogramat.

Cîndva, la lume, voi striga în gura mare:
Păstrați-vă doar graiul neamului iubit!
Iar eu rămîne-voi răchita legendară
Din care prima roată s-a rostogolit.

ECOUL

Dacă s-ar putea
ascunde ecoul într-un plic (. . . plicuri . . .)
Noi am afla atîtea minuni
De care habar n-avem (. . . au . . .)
Dar așa, înțelegeți, ultima împușcătură
Pune punct la toate (. . . și șterge cu buretele . . .)
Șuieră un cartuș . . . Și cineva a căzut
Fără a mai crîni.
Dar ecoul dispăruse.
— Cîte trei gloanțe de fiecare viață!
Comandă sec automatul.
Iar cartușiera satisfăcut zîmbește
De sub centură (. . . ură . . .)
Ultimul atac. Ultima țigară.

Și cenușa (viața-i strinsă cu ușa . . .)
 – Cine va rămîne în viață va trebui să dea socoteală
 În fața plutonului de execuție (. . . ce instituție! . . .)
 – Dar ce ați ajuns la chiștoace? Adio, lume . . .
 Lume, iartă-ne!
 Nimeni nu s-a mai întors
 Și în asta a constatat tot adevărul (. . . și dreptul . . .)
 Ecoul s-a rătăcit pentru vecie
 Prin catacombe surde.
 A rămas doar apusul soarelui
 Ca un steag ce-i plîngi de milă (. . . silă . . .)
 Și care tremură deasupra unui morman de cenușă.
 Și de ce oamenii au ajuns cenușă
 Cînd trebuiau sfîrtecați de bombe?!
 O bombă îi mulțumea pe toți
 Și tuturor le reteza picioarele.
 S-a bucurat – ba bine că nu!
 Minia aruncă blesteme din pămînt . . .
 Și totul. Și nimic.
 A murit ecoul. Și mai mult nimic.
 Dar cum nimic
 Cînd în acea clipă a țipat o femeie
 Și te-ai născut tu?!
 Tu ești ecoul cu ochi cenușii . . .
 (Printre ei unul avea ochi cenușii . . . Avea ochi cenușii . . .
 Cenușii . . .)

Boris Pasternak (1890-1960)

AȘA E LA EI

Neînsuflețita riului adorată,
Obrazul azurului deasupra-i arde.
Se ridică și se mișcă, deodată
Sînt asurzîți. Nu aud. Sînt departe.

Snopii ochilor sînt grei, acoperișului
Parcă-s cărbuni ce scînteiază în vatră.
Arde obrazul aurorei? Deasupra trupului
Neînsuflețitei prietene cu obrazul de piatră.

Iar vîntul deasupra înălțimilor și-a lăsat
Duiosul sărut și peste lucernă trece
Ori o prințesă a smîrcurilor l-a ospătat
De mîngîie ierburile cu răsufletu-i rece.

Trce peste obrazul riului să-l înfioare,
Se rătăcește prin stuf și se îmbată.
Tresar ale bibanului aripioare?
Măreață și purpurie ziua se-arată.

Mîinile nu le ridică, nu le scoate la iveală.
În plumb negru e tabla încrustată . . .
Arde obrazul azurului, matinală
E neînsuflețita riului adorată.

1917

MARGARETA

Tușișurile se-nlănțuie febril
Învinețite de buzele Margaretei,
Mai strălucitor ca albul ochilor ei
Este al privighetorilor tril.

Miresmele aproape să te-mbete.
Ca ploile spinzurate de mălin.
Cu plumbul lor strivindu-te puțin,
De gură atirând, dar și în plete.

Pe ochi i-am pus o mină cu uimire
Pe ochii-i ispiți de-argint
În ramuri, coif de hiacint
Pe-al amazoanei chip subțire.

Și mina-n mina mea abandonată,
Cealaltă e sub cap, ca o proptea,
Umbrosu-i coif pe ramuri adăsta
Parcă-i un lanț privirea-ncercănată.

1919

MORILE

Zvîcnesc roțile în sat,
Scîrțîie spicele, curg șiroit.
În depărtări, pe alt veleat,
Urlă ciinele, răgușit.

Satul în pulberea argintie
Arde cu albeața caselor, stins
Latră ciinele, luna să sfișie
Cu toaca lingă lațul întins.

Vișinile clipec, boii dorm, e liniște,
Iazul somnoros se profilează afund
Iar tulpinile din porumbiște
În riu rădăcinile-și ascund.

Sub furnicarul acestei bunăstări,
Aplecați sub a belșugului fecunditate
Palețele morii spre cele patru zări
Înalță, bodogănind, ziduri de cetate.

În risipitul județ Harkov
Leneșe pieptănături de rusalcă
Sînt luminările stelelor fără istov,
Gardul și alba foșnire de salcă.

Ca buzele – șoptesc, ca miinile-mpletesc,
Ca oftatul – neclare, cu palmele-vlăguite,
Cine va ști ce lucrare vestesc
Și faptele cui vor fi povestite!?

Cine va îndrăzni, cine va să cuteze
Degetul măcar să-l scoată afară?
Somnoroase, morile de vînt, ca niște metereze
S-au osificat la spovedania lunară.

Vîntul le-a fost hărăzit ca stelelor licărirea
În schimb, asemeni vaselor de pămînt,

*În văzduh nimic nu e, ele sînt izbăvirea,
Cu zestrea lor de aer trăiesc morile de vînt.*

*Carenele păsării răsleşindu-şi aripile
Planează velele pe picioroangele stepei în zare
Şi se aruncă pe butuci, tremură gheburile
Cămăşii din scoarţă, ale morii hambare.*

*Firimiturile ademenesc găinile, toată lumea vede
Praful cum se înalţă ca fumul albăstriu
Picăturile cad în roiuri ca micile monede
Şi inundă noaptea drapată-n lînţoliu fumuriu.*

*Condurul toamnei furtuna îl atîngea
Ca balonul umflînd pînza pantalonilor
În vreme ce plopul ochii-şi mîjea
La invazia zăpezii – orbirea zărilor!*

*Se trezesc atunci umbrele morii,
Ca pietrele îşi agită gîndurile
Şi ele sînt enorme ca geniile cugetării
Şi-s incomparabile cum le sînt drepturile.*

*Înainte lor, iată, grînele ucise,
Ascund tainele din stepa amară
Pe care arşiţa o răscolise
Cum macină gîndurile piatra de moară.*

*Zăresc în depărtare locomotive şuierătoare
Care străbat acest terci răbufnînd
Din cazanele izvodind beznă clocotitoare
Aburii din întunericul măruntaielor azvîrlînd.*

*Alături de grânele complet măcinate
Se-neacă în clisa potcoavelor mari
Apropiind drumul, prăfuit de glezne
Galeriile zidite sub pământ de iştari.*

*Mările obosite dăruie în depărtări
Valurile nenorocirii zilelor şase
Destinul şi inimile-n albe surpări
Drămuite întinderilor cretoase.*

*Ele surpă imperiile înghiţite şi, udă
Rotindu-şi privirea peste nouri, profund,
Niciunde nu îşi vor croi feudă
Pentru creşterii lor fără fund.*

*Morile însă calvarul nu-şi plîng
Vişind viitorul, putrezind în trecuta arsură
Asemeni unor zei necunoscuţi se strîng,
Suprasaturaţi de lumină şi de căldură.*

1928

VISCOLUL

I.

*În tirguşorul, în demoniacul ţinut
Pe unde n-a trecut nici un muritor
Dorm zăpezile asemenea celor ucişi.
În tirguşorul unde n-a călcat vreun picior*

Decît al vrăjitoarelor şi al viforului
O ploaie jucăuşă ferestrele a biciuit.
Era întuneric beznă în acest tirguşor
Poate în mahalaua moscovită ivit.

În noaptea tirzie, călătorul rătăcit
S-a ferit brusc de mine . . .
Ascultă: în tirguşorul ori poate în mahalaua
În care de multă vreme nimeni nu vine

Decît asasinii mesagerului tău ce-au rămas
Ca frunzele tremurătorului plop, vezi-i,
Năluci nemernice, fără de glas
Zvircolindu-se, fantome ale zăpezii!

Bătînd în toate porţile înfrigurate,
Privind nedumeriţi virtejul caldarimului,
Nu, nu e acesta oraşul, nici miezul de noapte
Acelaşi, rătăciturile mesager al viforului!

Dar tu, mesager, ceva mi-ai şoptit
În mahalaua pe unde nimeni nu trecea,
Eu de asemeni calea am greşit
Oraşul nu-i acelaşi dar bezna mă ascundea.

Ca-n noaptea lui Bartolomeu uşile erau crucificate
Vîntul îşi înteeza asaltul în rafale ca iadul
Astupă obloanele cu ramele grele-ngheţate
În care copilăria se desfată cu bradul.

Se frămîntă desfrunzitele bulevardului descîntece
Ce s-au juruit omenirea s-o distrugă prin forţă.

*La locul de adunare! Lovește orașul în pîntece
Viforul alergînd cu fantomele-i albe ca torță!*

*Nechemați cad pe mîini bănuți de ninsoare
Pustietatea furtunii s-a descătușat.
Fulgii de zăpadă sînt ale nopții felinare.
Sînteți recunoscuți! Trecătorule, ești demascat!*

*Pironule de gheață am aflat adresa ta!
Ochiul apei sticlește în al furtunii acord.
Cruce pe cruce, baltagele strigătelor,
Sînteți recunoscuți, doritorilor de confort!*

*Furtunile au ridicat în picioare
Drojdia creației, urmaș după urmaș
Se vor îndrepta spre marea sărbătoare,
Noaptea lui Bartolomeu. După oraș, după oraș!*

1928

MARBURG

*Tresăream. Mă aprindeam. Mă stingeam. Tremuram.
Să mă însor făcui azi o tentativă . . .
Dar e tîrziu, mai fericit decît un sfînt eram
Ce milă mi-e de ea! Am navigat în derivă.*

*Am ieșit pe terasă. Mă ispitea nimicul,
Dar nu sosise clipa regenerării, ora
În care să faci gestul ce ar părea ridicul
Așa că-n cinstea ei voi ridica ancora.*

*Fruntea străzii se înnegrea, trotuarul înroșind,
Pe sub sprîncene admira cu nesaț cerul,
Piatra de pavaj și vîntul printre tei luntrind
Îmi relevau toate-acestea misterul.*

*Oricum evitam compătimirea privirilor
Mă făceam că nu observ salutul binevoitor
Nu cedam deloc ademenirilor
Îmi smulgeam masca grotescă din zbor.*

*Instinctul, atavicul bătrîn libidinos
Îmi era insuportabil. Se strecura indolent
Și murmura: „Primelor iubiri, norocos
De le sîntem, trebuie să le privim insolent”.*

*„Să încerci încă o dată” îmi repeta pe furiș
Instinctul, și mă conducea ca un scolastic bătrîn
Prin virginalul, neîntrecutul stufăriș
Al piticilor arbori, al liliacului, al dorului păgîn.*

*„Vei învăța mersul încet, mișcarea cochetă”
Îmi repeta în noul soare aflat la zenit
Băștinașul planetei, spre noua planetă
Privea cum îl învață mersul zorit.*

*Li orbeau toate-acestea pe unii. Altora însă
A-ți scoate ochii li se părea întunecime,
Ora ticăia în greieri prelinsă
Cînd scormoneau puii-n desișuri de verbine.*

*Țiglele inotau, iar miezul zilei privea
Fără a clipi, acoperișurile. Din mulțime*

*In Marburg unul fluierînd se înarma,
Altul se pregătea de iarmarocul de Sfînta Treime.*

*Îngălbeniții nori erau devorați de nisip,
Preludiul ploii, sprîncenele tufișului strînge-le,
Cerul se topea prăvălindu-se ca prin șip
Pe bucata hemostatică, oprindu-i sîngele.*

*De la piepten la picioare te admiram pe de rost
Cum tragedianul drama lui Shakespeare te știam
Mă însoțeai pretutîndeni cînd, fără nici un rost
Hoinăream pe străzile orașului și meditam.*

*Cînd înaintea-ți, fără cuvînt, m-am prăbușit,
Statuia ta de gheață îmbrățișînd, învins.
Cît ești de frumoasă! E viforul înăbușit!
Despre ce vorbeam? Revino-ți în fire! Respins . . .*

*Aici au trăit frații Grimm, acolo Martin Luther,
Acoperișuri cu gheare-ascuțite. Plăci de morminte.
Totul e viu. Și toate-s în ochi ca praful stingher
Acoperindu-i, sînt vii toate acestea în minte.*

*Nu, eu nu mă voi duce acolo. Refuzul e clar.
Sîntem chit. Despărțirea nu-i voi lăsa-o drept gaj.
Forfoteala străzii nici nu mă atinge măcar,
Ce va fi cu mine, plăcilor vechi de pavaj?*

*Pretutîndeni se vor împrăști pături de ceață
Cîte o lună se va așterne pe al ferestrei toc,
De tomuri plictiseala călătoriei se agață
Dar cu cartea pe divan își va găsi, desigur, loc.*

*Insomnia o cunosc. Între noi e un blestem
De ce mi-e frică? Căci eu, ca în gramatici,
De apariția obișnuitelor gânduri mă tem
De ce oare ca de o invazie de lunatici?*

*Noaptea se pun să joace cu mine șah, proscrise,
Pe luminata de lună podea de parchet.
Miroase a salcâm, ferestrele-s deschise
Iar patima, ca o martoră, încărunește discret.*

*Și regele plop. Cu insomnia-mi mă joc,
Întunericul învinge, se dau la o parte figurine,
Mă-ntind spre privighetoare, și atunci recunosc
Chipul nopții albe îndreptat spre mine.*

1916 (1945)

• •
•

*Un veac și ceva nu-i ca ieri
Iar forța ispitei e vană,
Să crezi în bine, în glorie să sperî,
Privește totul fără teamă.*

*Disprețuind pe superficialul filfizon
Cu existența-i ternă, efemeră,
Fii cu munca în același ton
Dedică-te ei, căci nu e himeră.*

*Să nu te-nspăiminte impasul
Confruntării cu lenea cerebrală*

*Măsoară cărțile cu compasul
Și-a epocilor buimăceală.*

*Vremile de glorie să le confrunți
Fără prejudecăți sau sterile discuții
Dacă vremea lui Petru spre noi azvirle punți
Nu uita: au fost și atunci revolte, execuții.*

*Înaintează prudent, dar fără teamă,
Mingiie-te cu paralelisme,
Dacă vei trăi fără prihană
Nu te vor uita catehismele.*

1931

*Grea cruce să iubești pe unii
Frumoasă ești, fără cusur,
Secretul farmecului unic
Demult eu vieții-am vrut să-l fur.*

*În primăveri, e-un foșnet de visare
Și-un zvon de adevăr din steiuri;
Ca aerul te dăruie, cu mirare,
Tu ești din stirpea marilor temeiuri.*

*Ușor îți e să te deștepți, vederea
Recăpătînd, mizeria din inimă să-ți scuturi
Și să-ți păstrezi și rangul și averea,
De-acest talent se pare că te bucuri.*

1931

IN AMINTIREA MARINEI ȚVETAEVA

Aducea mohorîte puhoai
Ziua vitregită și posacă
În prag – prelinse șiroaie
Spre fereastra deschisă oleacă.

Inundă parcul comunal,
Gardul și marginea de drum
Tolăniți ca în stal
Norii zac trîndavi – duium.

Cartea despre frumos și țărîină
Mie îmi apare înainte.
Pe pagina de gardă cu o mîină
Desenez un peisaj cuminte.

O, Marina al timpului crug
Risipește osemintele-ți, acasă
E vremea să se-ntoarcă din Elobug
Și asta nu-i treabă anevoioasă.

De anul trecut proiectam
A reînhumării sărbătore
Cînd șalupa gheții urmăream
Peste imperiul de ninsoare.

Îmi e și-acuma o povară
Să mi te-nchipui în eternitate
Ca pe o străină latifundiară
Printre surate-nfometate.

Să te alin nu găsesc cale
Nici tu nu-mi faci de-acolo semn,
Văd în tăcerea plecării tale
Un reproș și mut și demn.

Totdeauna-i despărțirea enigmatică
Sterile-ntrebări nu-și au răspuns
Moartea are o fizionomie apatică
La nici un capăt cu ea n-ai ajuns.

Toate-s cuvinte din umbră,
Scăpări și iluzii deșarte
Pină și credința e sumbră
Cu semnele-i de dincolo de moarte.

Iarna-i ca o fastuoasă pomană,
Te-alungă din obștescul lăcaș
Amestecă scorțișoara cu vinul din cană
Iată coliva amurgului peste imaș.

Orașul acoperit de zăpadă e iar
În fața casei – troiene de nea,
Enorm e monumentul tău funerar,
Enorm și mai an îmi părea.

Cu fața-ntoarsă spre veșnicie
Te-ntinzi spre Dumnezeu pe sub glie.
Al vieții tale bilanț, mi se pare
Nu se va face decît în vremi viitoare.

1943

NOAPTEA ALBĂ

*Timpul a rămas în urmă
În Petersburg alături scurs.
Tu — o mică boieroaică,
Studentă chipeșă din Kursk.*

*Ai mulți adoratori, vezi bine,
Dar în această noapte sîntem doi,
Zgribuliți sub pervaz tu cu mine,
Privim abisul de sub noi.*

*Felinarele-s fluturi de gaz,
Dimineața-i cuprinsă de tremur,
Ceea ce-ți șoptesc în extaz
E molcom cutremur.*

*Timidă la-nceput, cu teamă,
Cuprinsă apoi ca de-o ispită
Privești petersburgheza panoramă
Dincolo de Neva nesfîrșită.*

*Acolo departe, prin păduri și finețe
În primăvărată noapte ușure
Privighetorile-și înalță ghiersul mărețe
Izvodind alean îndepărtat de pădure.*

*Ciripit uluitor se prăvale
Al micii făpturi lenevoase,
Larmă stîrnind și uimire în cale
Prin hățîșul pădurilor umbroase.*

*Îmi stăruie mereu în auz vuitoare
Prin împrejmuite și stranii livezi
Ramuri de vișin și de măr în floare
Imbrăcate în mantie albă le crezi.*

*Iar pomii, cu alba găteală,
Se revarsă grămadă pe drum
Semne de adio făcînd cu fereală
Albei nopți, ce văzuse atîtea de-acum.*

1953

AUGUST

*Soarele s-a ținut de cuvînt
Pătrunzînd ca o fișie de șofran
Dis-de-diminează, acaparînd
Spațiul dintre perdea și divan.*

*Cernute-s cu ocru pădurea uimită
Din preajma caselor stinghere,
Patul, perna umezită,
O parte din etajere.*

*Mi-am amintit acum în ce are izvod
A pernei mele umezeală:
Visasem propriul prohod
În a pădurii mahnureală.*

*Mergeam de unul singur sau perechi
Un oarecine, n-am de știre,
Zise că astăzi, după stilul vechi,
E Schimbarea la Față, zi de pomenire.*

*Atunci o palidă lumină
A pogorit de pe Tabor;
Toamna — prapură sublimă —
Atrăgea privirea tuturor.*

*Treceam prin păduricea rară,
Prin arinișul transparent și mut,
Ardea zăvoiul cimitirului de țară
În roș de purpură-nvăscut.*

*Înveșmintate în tăceri coline
Solemne ca și cerul de aramă
Țipătul cocoșilor vă aparține,
Clamarea lor profundă vă aclamă.*

*Și iată moartea adăstînd la lizieră
Maiestuoasă ca un inginer hotarnic,
Privindu-te sever — vivandieră
Ce sapă groapa cu surîs slugarnic.*

*Simțită-i de toți făptura de gheață
Vocea liniștită e prinosul sorții
Pare lipsită acum de viață
În palida ceață a morții.*

*„Adio, tu, Schimbare aurită,
Tu, aurita mea reinviere,
Amaru-acestei de pe urmă clipă
Alin-o cu-a femeii mîngiere.*

Rămîneți cu bine, ani ce n-or să steie,
Ne despărțim – abis de înjosiri haine.
Îți arunc mînușa – femeiei
Dacă fost-am cîmp de luptă pentru tine!

Adio, al aripei larg avînt,
Tu, zbor năvalnic spre genuni,
Credința e-n Schimbarea prin cuvînt
Și în creația de izvodire de minuni.

1953

Dmetro Pavleciko (1929)

PĂMINTUL MEU

*Pământul meu a fost întreg și tare ca betonul
Cînd a pohtit din el să taie-o halcă teutonul.*

*Pământul meu a fost milos și bun ca turta dulce
Cînd tatăl meu a coborît la sinu-i să se culce.*

*Pământul meu a fost sticlos și lunecos ca gheața
Cînd alții-l măsurau și-l învățau ce-nseamnă viața.*

*Pământul meu a fost ușor ca zvicnetul de-aripă
Cînd mama se-ntorcea din cîmp acasă-n mare pripă.*

*Pământul meu a fost neprimitor ca niște cruste
Cînd moartea și-au găsit în el nori negri de lăcuste.*

*Pământul meu a fost ca un covor de frunze moi
Cînd fratele-mi murise, apărîndu-l în război.*

*Sînt tinăr, dar spre fericire vin din vremi apuse
Și tot ce mi-am dorit la timp pământul îmi dăduse.*

*Pământul meu a fost amestecat ca, nicăieri
Cu primăveri de vorbe mari și toamne de dureri.*

*Sintem uniți ca adevărul și frumosu-n artă
Și nici un tunet, chiar atomic, n-o să ne despartă.*

*Pămîntul mi-a fost leagăn. Și mormînt el o să-mi fie,
Iar duhul meu va nemuri iubirea-i veșnic vie.*

RUBAIATE

1

*De la Khaiam ce-i rubaiatul știu.
Și-mi place forma-i, laconismu-i viu.
Dar mantii pentru gîndurile mele
Oricînd să cos în stare o să fiu?*

2

*Un drum îi viața. Și rămîne drum.
La capătul-i nici umbra-mi n-o s-ajungă.
Dar moartea-i punte peste vînt și fum,
Ce-abia mai stă și frica își alungă.*

3

*Pămîntu-i tot pămînt și apele-s tot apă,
Iar vîntul la izvorul cerului s-adapă.
Scînteia ce în mine-o port de cînd mă știu
S-ajungă frumusețea duhului nu-mi scapă.*

4

In lume bătrînețe nu mai e.
Doar primăvara -n suflet dăinuie
De oamenii mai mor și -n floarea vîrstei
De vină-i moartea care bîntuie.

5

„Fă numai bine, – mama îmi zisese –
Și conștiință din minciuni nu-ți țese . . .”
Și testamentul binecuvîntat
In sufletu-mi icoană rămăsese.

6

Eu aş putea trăi chiar de minune
De mi s-ar împlini și o minune:
Să -mpac eu inima-mi cu mintea – sau
Să aflu cine adevărul spune.

7

O barză mă lăsase -ntr-o grădină.
Și tot ea după mine o să vină
Ca să mă ducă, – unde de urît
O bibliotecă -ntreagă o să-mi țină.

8

Eu sînt la vîrsta ceea tocmai cînd
Mă-ncumet vremea-n loc s-opresc cîntînd,
Dar ea ascultă numai de copiii
Ce vor să mă întreacă rînd pe rînd.

Cînd tu ridici în brațe un copil
 Se -nseninează gîndu-mi cel umil,
 Madona lui Rafael spune c-arta
 E veșnică, iar viața-i un cadril.

10

Cu două fețe eu nu pot să fiu.
 Ce-i sufletul curat – deloc nu știu.
 De soare am nevoie și chibrituri...
 Ca -n beznă poezii să nu mai scriu.

11

Trecutul? Nici-o iotă nu dispare...
 Dar viitorul? Muncă multă și răbdare...
 Și zboară clipa ce le-a despărțit,
 Într-o rachetă, spre tării stelare.

12

Dar încotro merg plopilor la plimbare?
 Și -ncotro-și duc gîndurile-amare?
 Se duc ei la prietenii lor buni, –
 Stejarilor tolăniți pe-un dîmb de zare.

13

Un drum al vieții orice om îl are
 Și-i stă în cale piscul mic sau mare,
 Iar geniile-s ca soarele pe cer;
 Apare în zenitu-i fiecare.

14

Lumina-umbra-i răul-binele.
 Pe oameni nu-i orbesc doar beznele,

*Ci și lumina prea strălucitoare,
Iar sufletele -nghiț tenebrele.*

15

*Eu veșnicia n-o cunosc prea bine,
Dar unde moartea m-o găsi pe mine
Un bulgăr de pământ ucrainean
Din inima-mi jertfită va rămîne.*

16

*O viață fără carte-i casă fără geam.
O țară -nchisă-i cimitirul unui neam.
Prin geamul cărților lumina intră
Și se zărește viitorul ce-l mai am.*

17

*Pământu-i tot. Și totul crește din pământ.
Și crengile se oglindesc în cerul sfânt.
Dar eu și după moarte voi avea nevoie
De soare, apă, oameni buni, pahar și cînt.*

18

*Eu cred în ceea ce pe lume are-un rost
Și-n fericirea care musafir mi-a fost.
Curînd vor strînge fructele de aur alții
De pe copacii ce -nfloresc și-n negrul post.*

19

*Tu în fîntîna bătrîneții nu privi
Și cum vei arăta deloc nu te gîndi.
De veșnic tînăr ca să fii nu ești în stare,
Atuncia nici să-mbătrînești nu te grăbi.*

Omar Khaiam ne -nvață: „Prindeți clipa! Beți!”
 Dar tilcu-i nu-i de nasul vostru, măi băieți.
 Muncii! Cunoașteți inspirația divină!
 Și-ai libertății fiți martiri, nu doar poeți!

PARABOLA LACRIMILOR

*Două fete plîng cu lacrimi mari și-amare.
 Două dintre lacrimi se-ntîlniră-n mare.*

*Prima dispăru, precum în crîng o mîerlă,
 Și căzu pe fundul mării ca o perlă.*

*Iar a doua licărise, precum steaua,
 Peste sinii apei reci și albi ca neaua.*

*Două fete plîng. Și fiecare fată
 Tot așteaptă ca ursitu-n geam să-i bată.*

*Primul în război ca un erou murise,
 Celălalt se-ntoarse dîldora de vise.*

*In zori tristețea-n mare aş dori s-arunc,
Dar marea doarme şi visează ca un prunc.
Din somn ca s-o trezesc mi-ar fi nespus de greu . . .
Şi las tristețea să rămână-n pieptul meu.*

*La mare, pe-ndelete, m-am întors la prinz.
Ea ride ca un prunc şi zburdă ca un mînz.
In pace să n-o las mi-ar fi destul de greu . . .
Şi las tristețea să rămână-n pieptul meu.*

*In toiul nopții iar la mare am venit,
Dar ea scîncind sub ochii mei a adormit.
Din somn ca s-o trezesc mi-ar fi atît de greu . . .
Şi las tristețea să rămână-n pieptul meu.*

Aleksandr Prokofiev (1900-1971)

AL TREILEA CÎNTEC DESPRE LADOGA

Am împodobit cu coadă și coamă
Încălzita alamă.
Ne-nvinsă nu poate să fie
Furtuna, pe vecie!

Pe Ladoga, pe Kama
Și pe alte riuri rusești
Noi ridicăm vama
Baricadelor muncitorești.

Noi, flăcăiandrii, cu tărie
De mesteacăn, unduioasă,
Fringeam în Armata Roșie
Viața-ne curajoasă.

Înțelepciunea jurămintului
Ascunzînd sub chipuri
Am cucerit Murmanskul
Și-ale Caspicei nisipuri.

E timpul să ne fierbem hrana.
Veșnic vom adăsta
Asemeni Soarelui în vrană
Căruia ne-om adăpa.

*Pentru ăst soare flăcăii
Cu ale mestecănelui vreji
Duceau în roşia armie
Viaţă de viteji.*

UNDE-S ÎNCEPUTURILE RUSIEI?

*Unde-s începuturile Rusiei?
Pe păşune şi în ţarina nearată.
Cu ce se spală Rusia iubită?
Cu apa Ladogăi, curată.*

*Cum înfloreşte Rusia mea?
Trecînd prin furtuni imaculată.
Prin ce Rusia clocotea?
Prin lacrima noastră sărată.*

*Care-i frumuseţea Rusiei?
Cucerirea a tot ce-i frumos.
Ce simţea-n toiul bătăliei?
Că năboiesc vrăjmaşii de prisos.*

*Unde-şi are Rusia hotarele?
Pe mal de ape şi coline.
Cum Rusia-şi înveselea popoarele?
Cu plîsul armiiilor streine.*

Robert Rojdestvenski (1932)

• •
•
Miracolul cotidian – nu-i miracol.
Nu-i suferință chinul de fiecare zi.
Adevărata suferință e o altă problemă
dar nu doresc acum
să vorbesc despre ea.

Bîguiala cotidiană e indiferentă.
Povara zilei deloc nu te-apasă.
Nu alarmează. Nu supără.
Cotidienele vorbe deșarte,
cotidienele gemete pițigăiate,
suspinele cotidiene-s artificiale.
Cearta zilnică nu e ceartă,
jurămintele zilnice n-au valoare.

Dar, ap!ecat peste bobul de rouă
fiecare zi ne răvășește,
ne surprinde cu cotidianul răsărit
al Soarelui.

Poemele cu vocea-mi răgușită implor:
„Cotidianul să fie iubireal”
Să fie pîinea
cea de toate zilele”.

Pe un Pământ
 nemilos de mic
 trăia
 un oarecare omuleț.
 El avea
 un mic locșor
 o foarte mică
 funcție.
 El primea
 un mic
 salariu.
 Dar iată că
 într-o frumoasă dimineață
 a venit să-i bată la geam
 un război nu prea mare
 (credea el) . . .
 I s-a dat o mică mitralieră,
 cizme mititele,
 o caschetă din oțel
 și o mantie ușoară.
 Când a căzut pe partea stângă
 cu gura strimbată
 de strigătul atacului
 toată statuia
 marmoreeană a Pământului
 nu putea atinge
 măreția lui . . .

O, afacerile poetice
Alba hirtie
suportă totul.
Între linii,
în italicele . . .
Mulțumit e cititorul
și călit.
El poate
pisălog să fie
ori bilbiit.
În cochilie
să se închidă.
Greu să prinzi asta.
Să fii sincer.
Să nu trișezi.
În jocul
bucăților ritmate.
Poți, dacă vrei,
extravagant să fii,
ori idiot.
Năucind critica.
Epatînd.
Rigoarea cum să ți-o păstrezi?
Fără să bat,
ușile
deschideți-mi.
Fără să trișez
lăsați-mă să pătrund
în inimile voastre.

MONOLOG DE PRIMĂVARĂ

Pe prag –
 uluitoare mulțime.
Cu alții alături
 am cumpărat bilet.
Noaptea, sub fereastră
 cineva cînta.
Vagabond, probabil.
 Sau poet . . .
Buimăcitul fulg
 ciocănea în geam arar.
Burlanul era mort de beat.
Azurul
 își risipea odihna
 pămîntului avar.
În lume e pace. Copleșitoare.
Dar astăzi
 lumea
 e neîncăpătoare.
Fulgii
 sînt
 fără crușare.
Măiestrite orchestre
 unde hoinăriți?
Chiar și-n aceste zile
 dansați
 prin piețe?!

Toată primăvara
 vă insinuați revărsindu-vă
 pe trotuare.

Toată primăvara
 bulevardele-s reci
 iar vîntul noptatic
 suflă prin iarbă.

E o eroare

curentul acesta.

Blindețea lui

ascunde tempesta.

Eu nu cred în

zăpezile albastre.

Pentru că sub zăpezi

colonii vinăm

și dezastre.

Soarele luminează fereastra.

Piriul

asemeni tinărului Enisei

naște Oceanul

Șuvoaiele-i clipocesc,

grăbindu-se,

ocolindu-se.

Se unesc.

Stau alături.

Ca oamenii . . .

Uniți așa cum se cuvine.

Paul Eerik Rummo (n. 1942)

JOCUL

Un ștregar pe-un alt ștregar
din joacă
l-a împușcat
băiatu-și ține mina
peste rană
ca la cinema
se agită cade mort
sau în adevăr e mort
căci în joc este soldat
vine-n goană ștregărița
ea în joc este mamița
plînge plînge plînge
cu lacrimi de singe
în lacrimi se-neacă
deși e o joacă
și ele curg și ele curg
peste-obrajii trandafirii
fiecare-i o lentilă reflectoare
a puștilor adevărată teroare
din toate războaiele adevărate
pentru toți soldații
pentru împușcații împușcații
împușcații
oh, moarte oarbă sălbăticită
mirșăvie a războiului pustietor
ce grădina răvășește
mazărea cu boabele ca lacrimile
o vîrtejește
și atît a plîns fetița cea bondoacă
încît nici copiii nu știau
de-i de-adevăratelea
ori de-i o joacă

Stepan Scipaciov (1899-1979)

• •
•
Ropot de ploaie toamnătică. Tînjea după vară
Livada. Apele inundă via aman.
Îmi șoptea carnetul cu roșu-i de pară
Că aveam nouăsprezece ani.

În mahala, lângă fabrica de săpun,
Se strecura atamanul Kolceak.
În ziua aceea am intrat în partid.
În tranșee se ițea o floare de liliac.

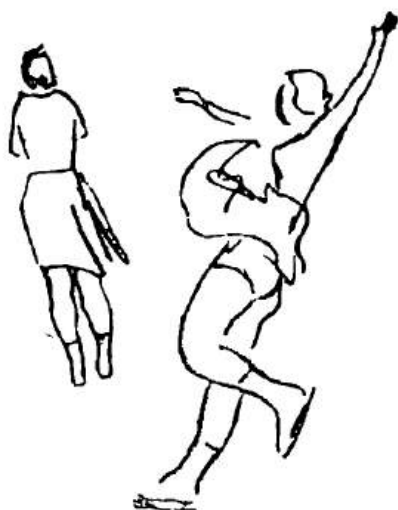
• •
•
Ai împlinit treizecișiopt, drăguță.
Deși la vedere e veselă doamna
Gîndește cu tristețe: s-apropie toamna,
Iar apoi iarna albă-albuță.

Poate nici nu se gîndește la asta,
Poate alte griji o apasă.
Să-ți dea Domnul o lungă vară luminoasă
Și-o toamnă la fel cu aceasta.

• •
•
*O nouă lume construim. Nobilă, fără hotare.
Vremuri noi înfăptuim. Simplu este oare?*

*Credem în nemurire ca într-un vis frumos,
Timpurilor noi le dăm neostoit prinos.*

*Dragostea și puritatea vintului din ramuri
Veșnic însoți-vor marile elanuri.*

Ilia Selvinski (1899-1968)

*Teama de moarte-i a somnului vamă
De ea doar trupul se-ncovoie,
Vieții de ea nu-i e teamă,
Sufletul cu ea se ogoie.*

*Chinurile morții mistuitoare
Le-am simțit adeseori.
Deși murim, nemuritoare
E viața fremătindă prin pori.*

*Te-ntrebi despre moarte într-una
Cu ea fiind adesea în ton
Ținindu-i adesea cununa
Lingă împărătescul tron.*

*În materie ne vom preface odată
Realcătuindu-ne atom cu atom,
De-aceea entuziast se arată
Artistul față de zeul Electron.*

• •
•
Ce-i pentru om fericirea?
Geologul la ea nu rîvnește,
Străină-i de el pervertirea
Chiar și ea-l ocolește.

Orăcăie broaștele în răstoace.
Fericirea-i moleșeala din oase?
Oftînd se agită încolo și-ncoace
Să-și facă zilele mai frumoase.

Alături de tine, zeiță, rîvnind
La fericire chiar sub canonadă
Feriți eram murii cetății zidind
Dar soarele fericirea ne-o pradă.

• •
•
Fericirea-i suprimarea durerii?
E puțin? Este oare destul?
Nu-i drămuît calvarul poverii
Pierdut în rîvnitul cumûl.

Neînțelegeri, despărțiri, întristări,
Aceasta-i a bucuriei avere!
Tristă-i viața fără astfel de stări,
Ce tristă-i viața fără durere!

Boris Sluțki (1919-1986)

• •
•
Eu am transcris versuri despre Ilici.
În Taurida, după gratii, poetul le-a scris.
Iar mai tirziu, din prostie, ori din multă ardoare
Judecătorul le-a inserat
În lapidaru-i verdict.
Era ca și cum mi-aș fi scos din gură
Călușul înfipt de temnicheri.
S-a ridicat într-o rină ucisul
Și, deodată, a început să vorbească.
Ca și cum i-aș fi șters buzele
Punindu-l pe picioare.
Epuizat a răzbit din spatele obloanelor
Astfel cum răzbește jarul din cenușă.
Are febră, trăiește. Galben și mut,
Cînd l-am luat în brațe, doar cuvîntul „Lenin”
L-am deslușit.

• •
•
Investit părea cu o funcție mare
Statura ca a lui Petru I pare
Podurile se clătinau cînd pășea
Înveșmîntat în subțirica manta.

Din tranșeea pe care harnic o săpa
Capul tot timpul i se ițea.
Bucătarul nu-i fura din ciorbă
Dar rația să-i ajungă, nici vorbă.

Nici conservele de mazăre nu-i ajungeau
Să plătească pe acei care epistolele-i scriau.
Către cunoscuți și către rubedenii
De toți sfinții și de utrenii.

Voia să salveze popoarele lumii întregi
Vrînd să-ncropească table de legi.
Minele pe care pe cîmp le-a plantat
Cu propriile-i miini le-a dezamorsat.

Iar drumurile toate de el străbătute
Cu camionul oftau după el neștiute.
La 1 Mai el foarte devreme s-a sculat
Decorațiile și medaliile și le-a-nșurubat,

Le-a prins cu acul, le-a strîns cu putere
După care s-a dus să cumpere bere.
Ani, depărtări . . . Își amintește prea bine
De luptele purtate pe coclauri străine.

Știind în război cum se învinge
Toate-nțelesurile lumii le distinge.

Iaroslav Smeliakov (1913-1972)

NAZIM

Nu un an, ci peste zece
Posomorit sau vesel poet
În Rusia, petrece
Turcul Nazım Hikmet.

Îi fusese hărăzit
O locuință oarecare
Căreia-i era merit
Cît lumea să fie de mare.

Sînt aicea interzise
Băuturile și narghileaua
E doar foșnet de manuscrise
Cînd se mișcă perdeaua.

Nu doar piinea și sarea
Ci și farmec de idile,
Tristețea, disperarea
Împărțeam în acele zile.

Cel mai mult dorea din lume
Ca acasă să-l strigăm
Spunindu-i simplu pe nume
De lingoare să-l salvăm.

*Ca să schimbe-al lumii macaz
Cu o patimă plină de visare
Mărșăluia în extaz
Spre lumea fără hotare.*

*Microfonul prindea viață
Fie congres ori festival
Cînd se răsfața în piață
Glasul său baritonal.*

*Degaja fermitate, tinerețe
Din toată ființa lui
Plină de robustețe
De cetățean al Universului,*

*Un neasemuit viitor
Părea că va scoate
Cu o mîină de vrăjitor
Pentru țările toate.*

*Și după stih, și după minte,
Prin toată făptura lui,
Prin credința-i fierbinte
El aparținea viitorului.*

*Dar în noaptea de catran
Scufundat în întuneric
Ochii lui scrutau prin geam
Plaiul Turciei, himeric.*

*Privea liniștita zare
Colțul acela binecuvîntat
Și mult iubit, dar în care
În afara legii a fost declarat.*

FLORI DE CIMP

Zvonul sirenelor te-a atras,
Neliniştea ți-ai şters-o de pe faţă
De pe cerdac luindu-ți bun rămas
Ai părăsit satul într-o dimineaţă.

Te-a urmărit pînă departe pridvorul
Şi casa ce-n urmă-ți ai lăsat
Plecat este de-acuma feciorul
Iată-l deja în oraş instalat.

O, aceasta nu-i deloc trădare
Ori fugă lipsită de glorie
Neasemuit, fără de hotare
Ți-a rămas cătunul în memorie.

Nu-ți vei mai încăpea în piele
În obișnuita vînzoleală din piaţă
Cînd vei zări în coşul de nuiiele
Cum cîmpeneştile flori se răsfaţă.

De acolo, dintre pajişti și pîraie
Cu copilăresc și tandru alean
Florile-au venit să-ți înmoaie
Simțirea, -nvechitule orășean.

Poartă-le cu tine în tramvai,
Strînge-le la piept induioșat
Și vei simți sub ofilitul strai
Miresmele cătunului uitat.

Florile acestea-ți povestesc
Cu cîmpeneasca lor sinceritate
Locurile natale cum vuiesc
Cu-amintirea ținuturilor toate.

Îți șoptesc cum cerul drag
Te privește prin uluce
De pe orișice meleag
Și acasă te aduce.

Dragostea pămîntului e vie
Ea străbate lumea-n lung și-n lat
E durere, dar și bucurie
Ispășire-i fără de păcat.

Țara ia sub unica-i aripă
Și croiește unitar făgaș
Tuturor celor ce-și infiripă
Viața, fie-n sat, fie-n oraș.

Volodimir Solouhin (n. 1924)

INSUL CU FLORI ÎN MÎNĂ

*Îngusta cărăruie din pădure
O urma o fetișcană
Răsucea mereu căpșorul
Pesemne îi este teamă.*

*Ispititor coroana-și agită
Brazii, ca-n poveștile vechi
Larma păsărilor o imită,
Strașnic îi țiuie-n urechi.*

*Nerisipiți îi sînt anii
Nu s-au pierdut chiar de tot.
„Fii atentă, te prind huliganii,
Rochia-ți s-o rupă ei pot”.*

*În pădure-i zăpușeala toptan
În ciripit de păsări strălucește
Acum o să vină bărbosul țăran
Și-ndată te răpește.*

*Dintr-un tufiș, ca un reproș
Vocea lui, într-adevăr, se-aude.
Într-o mină ține un coș,
În cealaltă, mănunchi de flori ude.*

*Strălucirea verii-n matostat
S-a poleit și-n gălbuie beteală*

*Dar oricit ar părea de ciudat
Fetița nu are pic de sfială.*

*Ea a simțit în pădurea bătrină
Cu hăjișul întunecat ca un hău
Că insul cu florile-n mină
Nu poate să-i facă vreun rău.*

FETIȘCANA IMBUFNATĂ

*Am văzut de pe colina
Care plaiul domina
Cum prin pajiștea inundată
De un soare blînd, de mai,
Copilandrii se-ndreptau
Înspre școală. Mai la vale –
O fetiță cu un șorț imaculat
Parcă e o romaniță
În galbenul dominant.
Copilandrii-au supărat-o negreșit
Căci rochița i-au stropit.
Plînsu-i de gîtlej oprit,
Lacrimi grele o îneacă.
Zarvă păsările fac, soarele străluce,
Pămîntul adie căldura din zori.
Spre casă fetița se duce.
N-aude cîntecul din nori.*

*O, răutate omenească, uneori îmi vine
În duel să mă răfuiesc cu tine!
Să-ți macin rădăcinile, semințele,
Să te nimicesc, să te desfid.
Vai, asemenea dorințe
Anevoie pot să le ucid!
Putreziciunea voastră e răsplată
Soarelui, și singura lui pată!*

Volodimir Sosiura (1898-1965)

* *
*
*Cîntă păsări în dumbrava minunată,
Vijiile secara dată-n pîrg.
Aurita floare a soarelui, mirată
Își rotește fața cu mult sirg.*

*Peste creștet suie cerul de Armindenii
Învăluind totu-n corola-i de raze.
Alături de tine voi fi pretutindenii
Ispitind cu privirea extaze.*

* *
*
*Aurora cîntă argintia promoroacă
Cîntec de mărgăritar. Tăcere.
Înverzite elanuri ne provoacă
Inoculînd primăvărată putere.*

*Supărat de-a bolții profunzime.
De raze și de cîntec torturat
Tot ce visam eu despre tine
Împreună era visat.*

• •
•
Maică-Țară te iubesc
Munți și cîmpii, părtași de frumusețe,
Sufletul la voi deștelenesc,
Ierburilor voastre eu le dau binețe.

Sunetul fluierului, melodios,
Țiriitul greierului în fapt de seară
Vouă vi le închin, ceremonios,
Și ție, Maică-Țară!

Fericită și-nverzită zare,
Țărîm de azurie risipă,
Primește a inimii binecuvîntare
Prinosul cîntecului ce se înfiripă.

• •
•
Ce frumoasă-i toamna în Carpați!
Amintirea haiducilor e încă vie
Parcă și copacii-s tulburați
Sub hlamida galben-purpurie.

În mîini, baltagul sfarmă pietre
Frunzele adastă-n cald culcuș
Depart, sub spuză, ard în vetre
Amintiri despre-un haiduc, Dovbuș.

Fum cețos mai pilpiie în cale
Se prelinge-n albe cărării
A pornit eroul către vale
Baltagul străluce în mîinile lui.

* *
*

Vîntul spulberă gherghine
În suflet, spaimă și lingoare
Cu zumzet parcă de albine
Pe cer trec stoluri de cocoare.

Șuieră vîntul în miriște
Și prin livezi cu mult alean
Că frunzele-ncep să se miște
De parcă s-ar strivi de ram.

Mireasma primăverii te reține
Chiar dacă gîndu-ți zboară teleleu.
Au plecat cocorii? De pe ruine
A ajuns cîntecul la apogeu.

* *
*

Vîntul domol a trecut prin livezi
Întirziatu-i ghimpe ițind prin ostrețe.
Toamnă de aur, încet te-ndepărtezi
Nespus iubesc a ta tristețe!

*Nici zăpușeala, nici gerul, nici vrajba,
Nimic iubirea-mi n-o învie.
În dialogul vîntului cu iarba
Doar dalia străluce, purpurie.*

*Iubesc a livezilor sineală
Înima, -nrourată cu înghețați fiori,
Cosița-ți cu aurie beteală,
Împrejmută cu flori.*

O, NU ZADARNIC

*O, nu zadarnic răscoliră cîmpul tunuri grele
Și sîngele fraților se închea în plete.
O, nu zadarnic măicuța-n zilele acele
Aduna monede, cruciulițe, amulete . . .*

*Neșovăielnici pașii . . . peste pavaj . . .
Veselă ceată sporovăiește cu spor.
Asemeni odihnitorului somn din abataj
Este al tirnăcopului cîntec sonor . . .*

*Trec bătrîne, femeii, puștimea zgomotoasă
Aruncînd împrejur însuflețite ocheade . . .
Și scîncește noaptea, potaie flocoasă,
Umezită de solarele spade . . .*

*O, nu zadarnic răscoliră cîmpul tunuri grele
Și sîngele fraților se închea în plete.
O, nu zadarnic măicuța-n zilele acele
Aduna monede, cruciulițe, amulete . . .*

Galaktion Tabidzé (1891-1957)

PATRIA

*Cum să cred că patria există-n esență
Dacă nu merg desculț prin rouă, dimineața?
Strămoșii ne-au abandonat, mulțimea-n demență
Pretutindeni se luptă cu viața.*

*Sub briză, se-nchină petalele florilor, dalb,
Și – viziune-ncântătoare – printre struguri, tichia
Bătrînului meu tată cu părul alb:
În grădină, abia zărindu-se, curăță via.*

*Știu că sămînța și mugurele sempitern
Aminte-mi vor aduce cît voi trăi pe pămînt
De înveșnicitul în raze acoperiș patern
Venerat asemeni unui lucru sfînt.*

INSCRIȚIE PE VOLUMUL „MANON LESCAUT”

*Sînt înconjurat de înnegritul etern abis
Unde somnul nu-i cu visul în ton
Ca-n romanul despre amorul proscris
Dintre Des Grieux și Manon.*

Zboară secolele cu iuțeală
Capodopera n-are epilog, ci vignete,
Ritm neliniștit, pariziană amețeală
Traversată de drumuri discrete.

Birje, escroci, pariori din umbră,
Dueluri, perfidii, temnițe medievale . . .
Asta-i teologia cu logica-i sumbră
Prin care anevoie-ți croiești cale.

Pricina nenorocirilor e ea – imaculată!
Celor ce distrug amorul, morala le ține ison.
Ce lege dură! O istorie veche o constată
În romanul lui Des Grieux și Manon.

Frig de toamnă. Simt cum, puțin cite puțin,
Rătăcitorii prin al cîmpiei belșug
Își închipuie că nu departe-i Piața Grèvin
Cu mulțimea adunată lingă odiosul rug.

Pare-mi-se că bat poteci interzise
Nodul gordian al intrigilor a fost tăiat,
Săgeata dragostei ca o rază vie pornise
Rapidă, fulgerătoare, de neîndurat . . .

Dar, vai, ce eroare! Îl fac de ocară
Pe Dumnezeu pe care abatele cu glas monoton
Îl roagă să uite istoria solitară
A cavalerului Des Grieux și a doamnei Manon.

Titian Tabidzé (1895-1937)

• •
•
Nu scriu versuri. Ca-n poveste
Ele doar mă scriu pe mine.
Ce-i Poezia? Avalanșă. Este
Suflul vieții ce te ține.

Sub averse de petale m-am născut într-un april
Pomii toți erau în floare,
Ploaia albă de petale era lacrimi de copil,
Lacrimile mele, ademenitoare.

Deja moartea mea e scrisă.
Versurile mele trec sub ochi infirmi,
Pledoaria-i compromisă,
Ești poet — poți să confirmi.

Zice-se că pe la noi a trecut un ins sărac
Venea de pe țarmuri pline de lumină,
Doar versuri purtînd în sac
Nu ca alții pesmeți și slănină.

De mine nu-ți fie milă
Timpului doar te închină
Alinare dă-mi, copilă,
Ca să isc mirabila lumină.

Părăsit de toți îmi văd de drum
Liniștit sînt foarte, de nimic nu-mi pasă,
Calea-mi voi urma-o ca și pînă acum
Vorbe nențelese plăsmuind la masă.

Nikolai Tihonov (1896-1979)

* * *

Sărbătoresc și candid e misterul
Dar miturile să se nască nu se-ndură
Văd prea bine că pământul și nu cerul
Merită cîntat peste măsură.

Cu pământul să te logodești
Să amesteci focul cu argila
Dorințele atunci o să le îplinești
Nu va arde degeaba feștila.

Dar cînd simțurile-ți fi-vor istovite
Iar sufletul va năzui sub ierbi să adaste
Să privești cerul cu goale orbite
Și să invoci avocații zilelor faste.

Ei să descopere-n legiuirile lor
Printre paragrafele de ani istovite
Al vieții mele curs strivitor
Al zilelor hoarde sălbăticate.

* *
•
...
Secolul va amuți. Arhivele întunecoase
Vor da secretele la iveală,
Tainicele istorii dubioase
Vor arăta a lumii decădere și fală.

Se va întuneca atunci obrazul zeilor, semeț,
Se vor vădi ticăloșiile de orișice fel;
Dar ceea ce a fost cu adevărat măreț
Va rămâne întotdeauna la fel.

COPILII LUMII

Ce tot zburdă umbra jucăușă
Oare de durere a orbit?
Hiroșima plînge, norii de cenușă
Chipul i-au acoperit.

A cui e vocea sfișietoare
Ce s-aude dinspre pălălaie?
Nagasaki plînge oare
Cu lacrimi – văpaie?

În plîns nu-i disperare
Cei căzuți nu-s moaște
Știe fiecare
Că totul va renaște.

Pină și copiii știu că nu e roză
Viața pe planetă pină sînt parăzi:
Moartea și sfidarea vor – apoteoză
Nucleara noapte patrulind pe străzi.

* *

De-oi pleca s-o girbovi măicuța dragă
Nici să mai vorbească n-o să poată
La bătrînețe-i va fi greu să înțeleagă
Că despre fiu vorbește lumea toată.

Va scăpa din mîini lunecosul ac, apoi
Pe obraji pete îi vor apărea
Căci acela ce nu va mai veni înapoi,
Cîndva la picioare-i se juca.

* *

Inima mi-a făurit-o fierarul cu foalele
În apa rece ca gheața o călea.
– Dă-mi mîna – muntele m-a atins cu poalele –
Oriunde vrei, cu tine voi pleca!

Razele solare îmi dădeau binețe
Zilele-s strivite de neliniști rebele.
Mi se înclinau la picioare podețe
Cerșindu-mi să trec peste ele.

Pădurile strigau: „-Te-așteptăm olecuță,
Credincioase sîntem, toporului fi-vom zălog!”.

Văile și poienele cu ploaie călduță
Imi încălzeau tăinuitul birlog.

Beat fost-am și fost-am un pirlit
Mai singeros decit risul eram,
La soarele pietrei tălpile mi-am pirjolit
Însă de la cîntece buzele-mi aprindeam.

Mihailo Tkaci (1932)

POEZIA

Tata, pe-ndelete, într-o zi m-a întrebat:
„Poezia-i, fiule, minunea-ntruchipată?”
Să-i răspund voiam: „E lucru mare, un mister nedezlegat . . .”
Dar în pieptu-mi inima țipase disperată . . .
Și atunci puțin am dres-o: „Poezia-i frumusețea frumuseții.
E grădina noastră, – raiul tuturor privighetorilor –
Roua proaspătă și colorată-a dimineții
Și albastrul cel întins deasupra codrilor.
Și mai este-n palma dumitale-un bulgăraș angelic de pământ
Cu sudoarea frunții, pe caniculă, cu dragoste udat
Și un spic de griu o vară ars de soare, legănat de vînt,
Dar care mirosea a piine înainte de-a fi treierat.
Totuși poezia nu-i doar frumusețe sfîntă miraculoasă
Ce vrăjește inimile și la viață le trezește.
Ea-i minia dumitale, ascuțită bine ca o coasă,
Care-ntr-una de la rădăcină spinii rătăcirilor cosește.
Simțurile-n versurile ei pulsează, precum sîngele în vene,
La chemarea unui mare adevăr uman,
Cînd cu viața dumitale aperi viața de atitea hiene,
Poezia, chiar ducîndu-te la moarte, te preface în titan . . .”
Și plecîndu-și capul, luminat și-ncărunțit,
Tata mai întîi m-a ascultat, apoi îngîndurat mi-a zis:
„Iată și minunea! Am trăit o viață . . . Sînt în asfințit . . .
Totuși n-am știut ce-i poezia nici măcar în vis . . .”

Cărările se impletesc, se-adună.
 Aici cîndva a fost o vatră. Și un puț.
 Potcoava de argint pierdută de căluț
 Pe pragul știrb căzuse semilună.
 Cu un coltuc de piine dat de mama
 Trecusem pragul și-am plecat cum mi-a fost scris.
 Și poartă după poartă-n lume s-a deschis,
 Iar soarta ceas de ceas mi-a zis: „la seama!”
 În doi cu soarta am arat paragini
 Și prin zăpezi tot Polul Nord am străbătut.
 Prieteni am găsit. Prieteni am pierdut.
 Și pragul drag mi-a scris atîtea pagini.
 Și am înscris în inima-mi cu sînge
 Nescrisele de nimeni dreptele lui legi:
 Să-l treacă numai cel ce nopți și zile-ntregi
 În suflet, precum roua, cinstea strînge.
 În viață nu știu cîte căi răzlețe
 Mai trebuie să bat și cîte să întind,
 Dar știu că de atîtea praguri mai depind
 Și foarte multe sînt cu două fețe . . .

* * *

Pe un ogor mănos și într-un an bogat
 Se întimplă ca pe un pai subțirel
 Să mai crească și cîte un spic
 Destul de mic
 Și nu prea arătos.
 Spicul mai puțin norocos

Și-a pus în gînd
Să crească mai înalt decît
Toate spicele la un loc.
De aceea într-una-l bate gîndul:
„Iată, cresc!”
Dar țăranul vede în el
Sărăcia și pustiul.

* *
*

Citesc într-o scrisoare: „Și bunicii mor . . .”
Îngheață lacrimile în gitlej cu rîndul . . .
Și apă bînd din al bunicilor ulcior
Mă duce în lumea copilăriei gîndul.

Pe sobă s-a ascuns copilăria mea
Și pînă ce mai arde mukul lumînării
Din țările exotice se-ntorc la ea
Toți fenikșii poveștilor date uitării.

Cînd somnul cuib își face și un vis frumos
Mă pune-n el ca-n raiul fără grija fricii,
Și cucii cîntă într-un cor cu glas duios:
„Copilăria crede că nu mor bunicii . . .”

Bunicii sînt adevărați vrăjitori:
Adorm cu-atîtea griji pe cap în miez de noapte
Și se trezesc la revărsatul zorilor
Și săvîrșesc, ca nimenea, atîtea fapte.

Scrutînd din pragul casei cerul înstelat
Bunicii află mersul vremii mai de vreme
Și dau nepoților mereu același sfat:
„Să nu vă lepădați de neam ca de blesteme . . .”

Și de aceea eu tresar adeseori
Cînd tata-mi scrie – vesel sau mai trist pe-alcure:
„În satul nostru rînd pe rînd bunicii mor
Și-n țintirim se mai găsesc puține locuri . . .”

Și eu asemenea atitor bravi feciori
Vin la bunici copil cu plete bucălate
Și pe mormintele lor pun cununi de flori
Și numele le pomenesc cu pietate.

IN NOAPTEA NAȘTERII MELE

Și iată, încă un răzor sluțit
Îți taie iarăși calea vieții tale.
Se-nfîșe-n anii tăi ca un cuțit
Un dor neliniștit cuprins de jale.
Dorm toți. Dar nu doarme nici un gînd.
Se plimbă ochii mei prin noaptea rece.
Tu intră în singurătate-oricînd,
Dar n-arăta ce-acolo se petrece.
Pe cer vreau să răsără-aceeași stea
Ce la născare mă blagoslovise,
Să văd de pot să ard și eu ca ea
Sau strălucirea mea se risipise.
Ascultă, noapte, ce-ți voi spune-acum:
Pe-un vîrf de munte ieri mă cățarasem
Și neputința vîrstei cum-necum

La luptă singeroasă provocasem.
În mine tot singele clocotea,
Pământul îmi fugea de sub picioare
Și-o dragoste, leită ca o stea,
Îmi descînta, precum o vrăjitoare.
„Tu nu mai ești ce-ai fost . . . Și nu fugi!
Drumeagul tău coboară, doar, amice . . .
Și în zadar nu te mai amăgi
Că iar se va întoarce Beatrice . . .”
Tu, noapte, mă auzi? Îmi zise ea dogit
De parcă sare mi-a turnat pe rană –
Și soarele pâlise ca un ban tocit,
Pierzîndu-se în noaptea diafană.
I-am spus deschis, precum era firesc:
„Nu-mi place să mă pierd în chițibușuri . . .
Eu de iubesc – din drum nu mă opresc!
Și chiar căderile-mi vor fi urcușuri!”

TREI SURORI

Cînd casei părintești „LA REVEDERE”-am spus
Și am plecat să-mi caut fericirea
Pe toate drumurile lumii m-au condus:
NADEJDEA ȘI CREDINȚA ȘI IUBIREA.
Și prima soră-a spus: „Eu la necaz îți sînt
Și sfetnic bun și mama și salvarea.
Tu fără mine vei fi nimeni pe pămînt
Și-n brațe te va ține disperarea.”
A doua zise: „Sînt fîntînă. Și-apa mea
Pe arșiță te va scăpa de moarte.
Tu fără mine, află, că nu vei putea
S-ajungi pe culmi și nici în altă parte.”

Și-a treia zise: „Fericire și noroc
Nu pot fără iubire-n veci să fie.
O inimă îndrăgostită-i — ca o pasăre de foc
Închisă cu de-a sila-n colivie . . .”
Cînd eu sub greul vieții mă mai poticneam
Și îmi pierdeam pe vreo cărare firea,
Întotdeauna-n ajutorul meu chemam
NĂDEJDEA ȘI CREDINȚA ȘI IUBIREA.

CINTĂ COCOȘII

Cîntă-n zori cocoșii . . .
Și țărani spun:
Va fi vreme bună . . .
Va fi anul bun . . .
Cînd cocoșii cîntă
pe al casei prag
Mama zice: vine
musafirul drag.
Cînd cocoșii cîntă
mama socotește
Că din somnu-i toată
lumea se trezește,
Pleacă stelele din case
la plimbare
Și deschide cite-o poartă
fiecare.
Cîntă-n zori cocoșii . . .
Și nu cer măcar un ban
Pentru cîntecele lor cîntate
an de an . . .
Cîntă-n zori cocoșii . . . Parcă
vor să spună:
Va fi iarăși ziuă . . .
Va fi vreme bună . . .

Aleksandr Tvardovski (1910-1971)

• •
•

*Eu știu că nu-s cu nimic vinovat
Că doar unii din război s-au înapoiat,
În vreme ce alții tineri, bătrâni
Au rămas pe sub țarini stăpîni
Nici să gîndesc nu citez
Că nimic n-am făcut să-i păstrez
Deși poate c-aș fi putut
Să-i salvez, să-i salvez de-aș fi vrut.*

CUVINTE DESPRE CUVINTE

*Cînd motive serioase
Stau să-ți spargă pieptul
Să renunți la introducere
Și s-o iei de-a dreptul.*

*Pentru orice subiect
Ce îți vine-n minte
Și din viață-i inspirat
Există cuvinte.*

Sînt cuvînte ce ca focul
Luminează zarea
Ele nu îşi schimbă locul
Nu cunosc trădarea.

Iată de ce, drag meleag
Deşi aş dori
N-o să dau în vileag
Vorbele-mi, s-o ştii.

Cu dragoste de fiu, năimite
Nici cînd n-o să-nvelesc
În cuvînte poleite
Ce simţirile păzesc.

Neliniştea în zadar
Mă încearcă oare
Cînd eu ştiu că vorbele
Sînt dăunătoare?

Căci oricît de minunate
Faptele-ţi vor fi,
Vorba-ntreabă şi socoate
Pe cei plecaţi, ca şi pe vii.

Fermecat, edulcorat
Vorba fum şi vînt tot este
Buzele au transformat
Realitatea în poveste.

Pîinea mea de orice zi
Deşi e cuvîntul

*Am jurat să limitez
Vorbelor avintul.*

*Singele să le hrănească
Inima, le-nstrune
Ca să nu se risipească
Averea lor în lume.*

*Ca să nu se împreune
Sămînța cu otava
Vorbele, în schimb adune
Valutei – otrava.*

*Cuvintul nu-i osificant
Un model anume
Nu, el este important
Lenin chiar o spune.*

*Prin secol trec, singur în Univers
Ca privighetoarea risipind în ierboase
Coclauri vers după vers
Sonore rime și fastuoase.*

*Despre pajiști cu miros de iarbă,
Despre păstori și despre recolte,
Despre pădurarii cu stufoasă barbă
Adumbrind ale izvoarelor revolte.*

Să trăiești și să cînți acest rai
Departe de șleahuri umblate, streine
De pașnicul și tihnitul trai
Iată fericirea. Dar nu pentru mine.

Inima parcă nu-ți aparține cu totul
Parcă-ți este sortit din născare
De lucru să fii absorbit, ca netotul
Să te vîri în afaceri murdare.

Să ajungi de atita jale și-obidă
Cu neliniște să privești, cu răceală
Fericirea-ți să desfidă
Nu trecuta zi, ci cea actuală . . .

Da! Dar vă zic: fără astă firavă cărare
Ce taie al pădurii neînrouat orizont
– Duioasă amintire a unei copilării amare –
Să trăiesc și să cînt? E-un afront . . .

Nu pentru că, în altă ordine de idei,
Îmi petrec aici zilele ca un pribeag
Ci, mai simplu, iubesc ce aparține semenilor mei
Și-mi place să cînt doar ce mi-i drag.

Marina Tsvetaeva (1892-1941)

* * *

Iertați-mă – munții mei!
Iertați-mă – râurile mele!
Iartă-mă, cîmpule, de vrei!
Iertați-mă – ierburi rebele!

Mama-și binecuvîntă soldatul,
Fiul ce-o părăsește pe veci . . .
Sărmana, abia-și mai reține oftatul:
„Iertați-mă, riuri, de lacrimi seci! . . .”

* * *

1934, Praga

Nostalgie! Un fals rău
Demistificat de orișicine! . . .
Mi-e totuna unde trăiesc, zău,
Chiar singură nu mi-e rușine.

Peste pietrele din prag
Îmi roteam privirile-n alarmă
Asta îmi e casa, ori un alt meleag
Sau într-adevăr e o cazarmă.

Ori e un spital, puțin îmi pasă
Cine mă va face prizonieră,

Cine mă va ține-nchisă-n casă
Ori de m-o ucide, -o hahaleră.

Prea străină de simțirea adevărată.
Sînt precum un urs lipsit de adăpost,
Vegetez în sine-mi ruinată
Și mă înjosec fără de rost.

Chiar de limba-mi mă feresc
Să mă leg, ades.
Ce contează cum vorbesc,
Trecutu-i de neînțeles.

(Cititor de tone de maculatură,
Mare amator de bagatele . . .)
Este veacul nostru fără de măsură
Dar eu sînt dinaintea erelor rebele!

Trunchiului asemeni sînt, pietrificată
Între ființe-s o sărmană epavă
Toate-mi sînt egale, e anihilată
Voința-mi și dorința bravă

De a iubi ce am iubit odată.
Toate care-n viață au lăsat o urmă,
Toate-acele zile însemnînd o dată
Să renunț la suflet dorința mă scurmă.

Țara mea m-a alungat, stingheră
Sufletul de-atunci nu mi-l port demn
N-ar putea să-l vadă cîinele, himeră
Este din născare tănuitul semn!

Se insinuează vidul pe furiș
Dar de-acuma totul ți-i egal
Cine te pîndește din tufiș
Nu-i decît scorușu, -n parcul comunal . . .

• •
•
Ieri încă mă privea în față
Iar azi privirea-i mă evită!
Ieri noapte-n brațe-mi se răsfată
Azi ciocirlia corbul il imită!

Da, proastă sînt, nesimțitoare,
Iar tu ești viu, deloc nu-ți plac.
O, voi, femei rătăcitoare:
„— Fie-vă milă, ce să fac?”

Lacrimile mele-s apă și sînge,
Lacrîmi și sînge, plîngere umilă!
Iubirea ca o mașteră te strînge
Neindurătoare, fără de milă.

Pe iahturile lumii-s amanți o mulțime
Fiecare căutîndu-și alinare și leac . . .
Un strigăt răsună-n profunzime:
„— Fie-ți milă, cum să te împac?”

Doar ieri — lungit la picioarele mele!
Mă comparai cu străvechiul Chitai!

*Brațele-mi cădeau ca niște aripi grele
Cînd anticele monede mi le arătai.*

*La tribunal stau ca o infanticidă,
Străină sînt, cu soarta-mi nu mă-mpac.
Îți strig cu voce de aspidă:
„— Ca să mă ierți, ce trebuie să fac?!“*

*Interoghez fotoliul, crivatul:
„Oare de ce sufăr atît de profund?“
„Că s-au sfîrșit îmbrățișările, vinovatul
E el și doar el“ îmi răspund.*

*La focul strălucind ca-n trecut
Stau pătrunsă de frig, solitară!
„Iată, prietene, ce mi-ai făcut!
Niciodată rău n-o să-ți pară?“*

*Vai, știu, răspunsul nu mă ocolește!
Iubirea-i o amantă perfidă!
Cînd pasul ea-și încetinește
Moartea înaintează, lividă.*

*Nu scutura ramura, o, nu o scutura!
Fructul va cădea din copac . . .
Iartă-mă, de vrei, dragostea mea,
Pentru tot ce-s silită să fac!*

Ojārs Vācietis (1933-1983)

IN ZORI

Te-ai trezit, planeta mea,
azi ca în ziua creației,
iar cu tine mă trezesc și eu.
Pământule, știu că ești ateu,
de-aceea ruga mi-o îndrept
către zorii tăi.

Aburul alb al gurii mele
și al apelor tale respiră viață
împletindu-se cu tine.
Timpul infinit ne leagă
ca pe mamă de fiu ne unește
toamna, vara, primăvara.

Secretă vecinătate a aerului cu apa
atomii sensibili ne unesc
în ger ori în căldură.
Cum să te părăsesc atita vreme
cît viața-mi e zămislită de tine
și cu tine trebuie s-o împart?

Unde voi merge, știu, îmi vei oferi
unda izvoarelor tale, spălîndu-mi
ca o mamă, rănilile.
Unde voi ajunge cînd nu voi mai fi
nu va fi vreo stea pitică
deoarece inima n-are suburbii.

*Te-ai trezit, planeta mea, și-ți întinzi
aripile spre cele patru zări.
Proaspătă, asemeni vulcanului roșu
pe craterul căruia se agită
vioiul pițigoi.*

NOPTI ALBE

*Șaluri de rouă mingiie pajiștea
goluri se nasc și îndată dispar
în valurile albe de ceață.
Pe drum, nu-i timp de zăbavă.
Privește roua, sînge al pămîntului,
cum se varsă
parcă jucîndu-se.
Dis-de-dimineață își vor spăla fața
cu lăbuțe de iepurași, micii coconi
firele de iarbă.*

*Privește cum țîșnește noaptea,
cum se prelinge lumina lăptoasă
a lunii în vreme ce secara
tresaltă spicele, stirnind prepelițele.
Surda zăbavă a nopții tremură
în iluzoria neprihănire a ramurilor
rășinoase a căror poveste s-a pierdut.*

*Întoarsă e fila jumătății de veac.
Fiul meu merge la școală. Einstein a murit.
Peste planetă zboară avioane crucificate,
flacăra lor reactivă se izbește de sol*

înainte ca zgomotul să-ți parvină.
 Vîntul mîngîie ca pe niște drapele
 cuvintele. Pămîntul și lumea se schimbă
 dar albul nopții e neîntinat.

... Le spun celor de alte vîrste:
 „— Noaptea e albă” iar ei mă privesc
 de parcă aș fi nebun: „— Cum e posibil
 în aceste vremuri aspre?!”

... Le spun celor de alte vîrste:
 „— Noaptea e albă” iar ei mă privesc
 de parcă aș fi nebun: „— Cum e posibil
 în aceste vremuri aspre?!”

Grigore Vieru (1935)

AUTOBIOGRAFICĂ

Mama mea viața toată
A trăit fără bărbat.
Singuri prea eram în casă
Ploi cu grindină cind bat.

Mama mea viața-ntreagă
Stînd la masă ea și eu
Se amăgea între mine
Și-ntre bunul Dumnezeu.

Oh, și crede-așa întrînsul
Că-n albastrul vîzului ei
Chipul lui de pe icoană
Se străvede sub scînteii.

Și eu țin atît la mama,
Că nicicînd nu îndrăznesc
Să mă vîr să-l mîzgălesc
Dumnezeul din privire.

*Oh, luna singerindă
departe peste lunci,
e capul lui Esenin
cu blonde plete lungi*

*El, căutîndu-și trupul,
se urcă dureros
în vârful unui lîric
mesteacăn luminos.*

*Ci lung cutremurîndu-se
mlădiul trup atunci,
mîhnitul cap alunecă-n
omătul de pe lunci.*

*Oh, luna singerindă
departe peste lunci
e capul lui Esenin
cu blonde plete lungi*

*Poetul, preaiubitul,
cu ce-a fost vinovat?
Tu, Poezie, capul
de ce i-ai retezat?*

*De-atît că era tînăr,
frumos, poruncitor,
mai mare decît tine
și mai strălucitor?*

O, Poezie, sadico,
și încrezuto prea –
femeie, tu, pizmașă
și nemilos de rea.

FEDERICO GARCÍA LORCA

Oh, pe val, pe unde-i lotca,
Sună cîntec drag de Lorca!
Cum mai vâlurează, o!
Lirica-ți vocală „o”

Ai, Federicol

Dar „o” nu-i vocală, poate
Ci îmi e măslină coaptă.
Și măslină, poate, nu e,
Ci-i privirea-ți amăruie.

Ai, Federicol

Mlădie ca gladiola
Spală scutecele Lola,
Și-nchizînd frumoase pleoape,
Scapă scutecul pe ape.

Ai, Federicol

Oh, și cîntec, poate, nu e,
Ci e floare de gutuie,
Și nu-i floare, poate-i visul,
Ori e versul tău, nescrisul.

Ai, Federicol

Lola mult e visătoare
Vine valul să mi-o-ncline,
De pe malul ars de soare
Trist privesc la ea măslinii.

Ai, Federicol

ION DRUȚĂ, ULTIMA LUNĂ DE TOAMNĂ

O, păsări cu aripa udă
Trezind și bolți și arăturil
Pădurea-n glasul lor se-afundă,
Ori glasul lor în verzi păduri?

O, invers cuib de lut și spice
Cu gura-ntoarsă spre pământ!
Pe soare
Puii stau să pice
Din naltul lor culcuș, zburind,
Dar vine toamna.
Păsări sfinte
Ce ne-au cîntat de dor în nuc
În zori ori cerul cînd asfinte
Spre alte ramuri mi se duc.

Se redesprind de bolți maternе
Cu tulburi țipete de dor,
Cî-n crengi străine stau a cernе
Aceleași cîntece de dor.

CINTEC DE LĂUTAR

*Intre mine și vioară
Era nimeni astă vară.
Și stringeam vioara-n braț
De se-mbujora la față.
Nu-i de-ajuns c-aveam lăută
Vrui și-o tânără, nu slută!
Cu stînga ciupesc de coarde,
Dreapta-mi pe femeie-mi arde.
Zice-aș și cu mîna asta
Mă tem să-mi slobod nevasta,
M-aș lăsa de cînt pe-o vară,
Nu-s frumos fără vioară.
Vrui și-o tânără, nu slută,
Nu-i de-ajuns c-aveam lăută!
Și nici cînt cum se cuvine
Nici îmi strîng femeia bine.*

Evgheni Vinokurov (1925)

• •
•
*La șaptesprezece ani nu mă plimbam pe alei
La șaptesprezece ani în dans nu mă roteam,
La șaptesprezece ani fumul de țigară, ehei,
Mai mult decât dragostea îl prețuiam.*

*La șaptesprezece ani printre cei de-un leat
Mărșăluiam, și drumul nu se măsură-n hexametri,
Gamela îmi lovea șoldul sacadat
Și astfel se scurgeau kilometri și kilometri.*

*... Atît de curajos puteam fi să nu-mi încap în piele
Ori blind să ating cu buzele sfioase copile
Dar la șaptesprezece ani eram înfășurat în obiele •
Mărșăluiam, mărșăluiam la nesfîrșit, zile și zile ...*

• •
•
*Eu lumea am văzut-o așa cum este.
Terifianta lume cu șleahuri întortocheate,
Cu cîmpi înzăpeziți în care loc nu este
Să te așezi, cu santinele-n arme răzimate,*

Cu drumuri intermitente de la foc la foc,
Cu mesteceni bătuți de vînt,
Cu ploaia făcîndu-și prin frunzare loc
Ori bolborosînd pe sub pămînt.

Am văzut lumea bind apă din răstoace
Și din canale rău mirositoare,
Orașele zburînd spre cerul vorace
Dar și schije retezînd picioare.

Scirîție tocul pînă hăt în zori
Cu o indefinibilă sfială
Prin noaptea tăcută te înfiori
Fie și de-o pată de cerneală.

IUBITA MEA SPALĂ...

Iubita mea spală...
Ritmica mișcare se aude.
Mîinile i s-au albit
Agățînd albiturile ude.

Caută bucata de săpun
Ce în mîini i s-a aciuat.
Ce hazlie-i este ceafa
Buclele-i ce s-au udat.

Iubita mea spală...
Fruntea să nu-și săpunească
O șterge stingher cu cotul
C-o mișcare ștrengărească.

Umerii i-s roși demult
Privirea-i s-a pierdut în zare
Neștiind că o ascult
Cîntă cu voce-asurzitoare.

Vechi frumuseți la modă
Parcă stăteau în pervaz.
De săpun, albăstreală și sodă
Ochii-și mijește cu necaz.

Mai frumoasă nici că se poate
De iei orașele toate la rînd!
Decît mîinile slabe, -ncordate,
Decît ochii-i privindu-te blînd.

• •
•
Poet a fost și țar și cerșetor
Pirat pe mări și naufragiat,
Călugăr girbovit îngrozitor
Peste condei pînă-n zori aplecat.

A fost spînzurat ca Villon,
A purtat tricornul de paradă,
A sărutat mînuța ca orișice companion
Și a căzut cîntînd pe baricadă.

Își tirîie-n piață picioarele
Și harpa-n Caucaz dezmiardată.
Chiar de nu-i va fi dat să vadă soarele
El știe că pe sine nu s-a trădat niciodată.

• •
•
Temelia lumii s-o iubiți cu ardoare
Căldura pământului vă ispitească, plăcută
Inima tainic să simțiți cum vă doare
Cind pe riul negru apare vreo plută.

Despuiati, pe plaja de lângă ecluze
În nisip tolăniți, prăjiți-vă la soare
Pe buze să simțiți ca niște meduze
Cristalele mării de sare.

Pipăitul e sigur. El știe măsura
Și brazda lăsată de plug rotogol,
Ori sub tălpile goale, cum arătura
Îți viră-ntre degete caldul nămol.

• •
•
Dați-mi miezul nopții cu luna-mpurpurată
S-o țin cu tandrețe în mîini doar o dată.

N-am s-o ating, dar prin ploaie vreau să aud
Neasemuitul susur al liliacului ud . . .

Voi pune duioșie în tainicu-mi gest
Fulgerul dați-mi și susurul ploii, agrest.

Nu voi înclina nici frunza, nici spicul,
Versul meu ierbii îi știe tipicul . . .

Dați-mi cotloanele cerului, ploile de stele,
Mesteacănul ce-și apleacă frunzele spre ele.

Iarba poienelor n-o voi atinge în inserare
Voi pune doar virgule nopții fără hotare . . .

Andrei Voznesenski (1933)

REPLICĂ ÎN DISCUȚIA DESPRE ECOLOGIE

*Răul cît de repede se împrăstie
privești și te înfiori:
n-o să ajungem să le vedem pe toate,
mulțumim Domnului că sîntem muritori.*

*Indrăznețele herghelii de-albăstrițe
le privești cu drag, uneori:
să ne bucurăm că nu le vom strivi pe toate
Doamne, mulțumescu-ți că sîntem muritori.*

CONSTRUCTORII

*Am coborît cu ei
 prin virginalul hățîș
 fierăstrăul electric
 calea ne-o taie.*

*Peregrini ai locului,
 ai timpului,
 ai acțiunii.*

Unde? Cînd? Cum? De ce?

*Pelerini
 spre locurile sfinte
 în vremi insingurate
 dăruite nouă.*

Spre iesle mergînd,
îndeamnă sclavii,
doar statuile mai strălucesc
prin temple.
Nu simțim mizeria
preocupați
de trebile sfinte.
Mucenicul Serghei,
palid în zori,
se-ndeamnă la muncă.
Aleargă după bușteni
parcă Rusia întreagă
după treburi tinjește.
A curățat iazul
în vreme ce șase pelerini
și-au azvîrlit diploma.
Vor pleca pelerinii
cu „Sonata Lunii”
pe umăr.

VAPORUL AMOREZAȚILOR

Vaporul de croazieră, complice
îmbrățișează apa smolită,
o absoarbe cu albe elice
stropindu-și puntea aurită.

Pe vapor, trei schimburi lucrează.
Doamnele sînt curtate de studenți
în vreme ce pasagerii dorm de amiază
iar cei din echipaj nu sînt atenți.

*Sint și dintre cei mofturoși
care vor să-și schimbe cabina.
Ar rupe inelele olimpice, viguroși,
dar soarele le scaldă retina.*

*Va adăsta vaporul în port, n-o să abdice
chiar de-l roagă să-ntîrzie, vrei-nu vrei
nimeni nu-i vesel acum și ferice
căci rudele amorezaților așteaptă pe cheil*

INAUGURAREA CASEI

*Omul își poartă mesele prin lume
pe spate, după un bun obicei
spînzură masa parcă anume
și de cer atîrnată, de vrei.*

*Ingerii masa-și aștern
spînzurată cu capul în jos
în repaos etern
e și omul norocos.*

*La opețele cerești,
ori în zile de Sabat,
mulți chemați, puțin aleși
dintre cei ce-aici s-abat.*

• •
•
*În îndepărtate orașe trăind
– Domnul mă ierte, conștiința nicidecît –
mă voi lipi de microfon gîfiind
rușinea mă va strînge de gît.*

*Trăiește neostoit. Belșugul e boală,
fericirea de mine n-o să se prindă,
tavanul negru al lui Malevici se răscoală
și nu-i nimeni cupa să mi-o întindă.*

*Strig cum soața își strigă cocoșul de munte
atunci cînd, prin orașe, răuvoitorii clevetesc
păcat că al treilea obraz n-am de unde
să-l întind cînd ei mă lovesc.*

DIN JURNALUL IAKUȚIAN

*„Ce au ei cu Hecuba?
Ce nevoie au de Hecuba?
Ce sînt eu pentru iakuți?
Ce sînt ei pentru mine?”*

*Tînjesc după Iakuția, chiar dacă
larba-i acolo atît de săracă
Parcă natura o chircește
Dar ți-o și apropie sufletește.*

*Cît de jalnice-s iakușienele case
Pe piloni înfipte,-n luturi geroase!
Pămîntul cu răcoare-l învelesc
Ca Albă ca Zăpada, de nu se topesc.*

*Coliviile de lemn, înșelătoare speranțe
Domină peste țintirim, pribege,
Sufletele morților ca din vacanțe
Vor reveni mai trainic să te lege.*

*Timpul e improspătat de ghețarl
Ca-n culcușul păstorilor săraci!
Din Hlebnikov mi se citește arar
Și-l pot înțelege fără tălmăci.*

LEGENDA DIN KEM*

*A fost odată un împărat
aspru cum e cremenea.
Cine-i greșea era sortit
în Kem să ajungă, negreșit!
Doar trei minute stăm în Kem!
Il părăsim cu vorbe bune.
Eu mă gîndesc pe cine-anume
cîndva eu aș fi exilat
în acest colț uitat
de lume.
1, 2, 3, 4, 5...
Dar prietenii trimiși de mine
privesc înduioșați din tren*

* Kem – oraș balnear din Siberia.

și îmi urează chiar de bine
ei, norocoșii, cu căciuli de ren.
Pe noi ne cred ignoranți
că n-am pornit spre Kem
în lanț.
Niscaiva dorinți nu-i chip
să satisfaci
dar zilele nici nu le vîri
în saci.
De sînteți întristați
în Kem
vă deplasați!

Nikolai Zabolotki (1903-1958)

NU PERMITE SUFLETULUI SĂ LENEVEASCĂ

*Nu permite sufletului să lenevească!
Bate tot timpul apa în piuă
Sufletul e obligat să muncească
Zi și noapte, noapte și ziua!*

*Fugărește lenea din casă,
Tirăște-o prin pădurice avan
Peste canale, prin zăpada poroasă
De dincolo de maidan!*

*Nu-i permite să se-ntindă lascivă
În pat, cu lumina stelei de pază,
Nu-ți fie milă că-i costelivă,
Pune-i friul pe grumaz, ține-o trează!*

*Blind de încerci s-o învălui în fașă
Eliberînd-o de la datorie
Va smulge de pe tine ultima cămașă,
Pătimașă, plină de furie.*

*Tu s-o apuci de umeri, hoțește,
Deslușește-i totul, netulburat
Arată-i cum se trăiește omenește
Să-i explici cu răbdare tot ce-a uitat.*

*De e roabă sau stirpe regească
De-i slujnică, ori prințesă de-o fi,
Trebuie veșnic să trudească
Zi și noapte, noapte și zi!*

CITEȘTE STIHURI

*E curios, distractiv și fragil
Versul, nu seamănă unul cu altul.
Bolboroseala-i de greier ori de copil
Pe poet nu-l atinge cu saltul.*

*În obscura vorbire curentă
Măiestria este de prisos
Îar gîndirea umană, ardentă
Îi e adusă drept prinos.*

*E permis cuvîntul rusesc
În limbă ca o temelie vie
Să-l prefaci în ciripit păsăresc
Trădîndu-i cunoscuta eufonie?*

*Nu! Poezia nu pune obroc
Spiritului uman, născocitor,
Căci ea nu doar pentru joc
Își pune tichia de vrăjitor.*

*Acela ce-și trăiește viața cu ferveare
Obîșnuindu-se cu poezia de mic
Nu va fi sedus de vorbe-nșelătoare
Limba maternă n-o va înlocui cu nimic.*

NOTE BIOBIBLIOGRAFICE

GRIGOL ABAŞIDZÉ (n. 1913)

Poetul georgian Grigol Abaşidzé s-a născut în satul Zeda Rgani din raionul Ciatauri. A absolvit Facultatea de Ştiinţe Filologice din Tbilisi, continuându-şi studiile la Moscova. A debutat revuistic în 1934, iar editorial în 1938 purtând însemnele nobilei de stirpe a marilor poeţi georgieni. Actualul şef al scriitorilor georgieni şi secretar al Uniunii Scriitorilor din U.R.S.S. tinde spre condiţia scriitorului total fiind un reputat dramaturg, prozator, autor de literatură pentru copii, dar şi un fin eseuist. Pentru activitatea sa literară a primit numeroase ordine şi medalii. Este deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S. Dintre volumele sale amintim, pe lângă plachetele ţinînd de vîrsta debutului (v. *Totdeauna în zale*, *Vedenia lui Svențka*) pe cele inspirate de război ca şi de viaţa de reconstrucţie paşnică (v. *Duşmanii*, 1941, *Duelul tunurilor*, 1941, *Stindarde*, 1943, *La graniţa de sud*, 1949, *Poezii şi poeme*, 1953, *Poeme*, 1967, *Versuri*, 1967, *Poezii*, 1967, *Timpul şi distanţa*, 1971 ş.a.). Poetul a publicat şi ample poeme epice în buna tradiţie a genului (v. *Cneazul de neînvins*, 1943, *Lenin la Samgori*, 1950, respectiv *Gheorghe al şaselea*, ultimul inspirat dintr-un episod al luptei poporului georgian pentru nealînare).

BELLA AHMADULINA (n. 1937)

Născută în 1937. A studiat la Institutul de Literatură „Maxim Gorki” din Moscova, volumul de debut (*Struna*, 1962) bucurîndu-se de o primire elogioasă. A fost comparată cu Anna Ahmatova şi Marina Tsvetaeva. De prima o leagă tematica abordată respectiv condiţia femeii, intimismul, de cea de-a doua poetesă o leagă îndeosebi tendinţa spre înnoire formală. Poetă de o sensibilitate exacerbată, Ahmadulina şi-a creat publicul ei, notorietatea poetei trecînd de graniţele ţării sale. La aceasta a contribuit nu numai rafinamentul expresiei poetice, ci şi amplitudinea epică atinsă în poeme de o mai vastă întindere (v. *Ploaia*, 1963, *Genealogia mea*, 1964). Numele poetei figurează în marea majoritate a antologiilor de lirică sovietică pentru străinătate.

ANNA AHMATOVA (1889–1966)

La confluenţa a două veacuri a trăit şi s-a format Anna Andreevna Ahmatova (pe numele adevărat Anna Gorenko). Destinul ei s-a împletit strîns cu veacul XX deşi într-o formă disimulată, discretă, poeta nefiind adepta poeziei rostite „în gura mare”. Publică succesiv *Seară* (1912), *Mătăanii* (1913), *Stîlul alb* (1917) fiind sălutaată, între alţii, de Al. Blok. Căsătorită cu mentorul akmeismului Nikolai Gu-

miliov, influența akmeistă va fi detectabilă în poezia începuturilor. În curînd însă va lăsa să cadă „pseudo-clasicul vâl împietrit” (Mandelștam) lirica poetei fiind revigorată de eternele teme ale iubirii, ale credinței în iubire, ale devotamentului față de semenii, vizibile îndeosebi în volumele apărute după război. Și-a petrecut aproape întreaga viață în Leningrad, în ambianța familiară marelui Pușkin. De aici și frecvența motivelor pușkiniene: Bahcisarai, Petrodvoret, Amiralitatea, Țarskoe Selo, Călărețul de Aramă etc. Laconismul expresiei poetice, abordarea fără complexe a străfundurilor intimității, coerența discursului liric — iată cîteva din calitățile acestei poeteze elogiata de Blok, Pașternak. În anii petrecuți la Paris (1910—1911) s-a bucurat de prietenia delicată a lui Modigliani pe care-l va evoca în pagini memorabile. Ultimele volume (*Trecerea timpului*, *Legămînt*, *Bărbăție* ș.a.) vor aduce note distinctive profilului ei poetic. Ultimii ani ai vieții, după o tăcere de peste un deceniu de după război determinată de o conjunctură nefavorabilă, vor contribui la recunoașterea ei mondială. A luat în ultimul lustru de viață premiul internațional pentru poezie Etna-Taormina, a devenit doctor honoris causa a Universității din Oxford.

PAVEL ANTOKOLSKI (1896—1978)

Pavel Grigorievici Antokolski s-a născut la Petersburg într-o familie de avocați. Temele principale ale poeziei lui sînt timpul și istoria. Latura civică a poeziei lui s-a accentuat după pierderea fiului în ultima conflagrație mondială. *Fiul* (1946) reprezintă punctul de vîrf al creației sale. Între volumele care au marcat momentele importante ale acestei lirici amintim: *Apusul*, (1926), *Cartea a treia* (1927), *Robespierre și Gorgona* (1928), *Comuna din '71* (1933), *precum și poemele 1848* (1948) și *Oceanul* (1950). În toate aceste volume destinul individului se împletește strîns cu acela al colectivității din care face parte.

NIKOLAI ASEEV (1899—1963)

S-a născut la Lgov un orașel din gubernia Kursk, într-o familie de funcționari. A fost influențat de Maiakovski împreună cu care s-a împărțit din idealurile futuriste. S-a desprins însă repede din mrejele decadentismului modernist, după cum avea să releve și Boris Pasternak („În acei ani, ai primelor noastre îndrăzneli numai doi oameni — Aseev și Țvetaeva — aveau un stil poetic matur, pe deplin format”). S-a inspirat din același episod al uciderii celor 26 de comisari de către englezi în primul război mondial, mai exact în perioada intervenționismului străin și a scris — asemeni lui Esenin — un emoționant poem 26. În *Flautul nopții* vor fi încă vizibile influențele futuriste. A mai scris poemul *Maiakovski a făcut în care rememorează anii vechii amiciții cu marele bard revoluționar.*

EDUARD BAGRIŢKI (1895–1934)

Eduard Ghiorghevici Bagriŭki (Dviubin) s-a născut la Odessa într-o familie de meseriaşi. A cunoscut de timpuriu privaŭiunile Revoluŭiei şi ale războiului civil. În versurile sale (v. *Victorie*, *Ultima noapte* ş.a.) se remarcă acel patos revoluŭionar care i-a marcat şi existenŭa. În fulguranta sa viaŭă a cunoscut o glorie pe cît de timpurie pe atît de efemeră. K. Paustovski rememorează epoca imediat următoare Revoluŭiei în care versurile poetului „odessit” s-au bucurat de un succes meteoric: „Se spune că unii oameni, cînd iau în mină un bob de floare, la căldura miinii lor el se deschide şi înfloreşte în toată splendoarea lui. Astfel şi versurile înfloreau în miinele lui Bagriŭki”.

MİKOLA BAJAN (1904)

Mikola Bajan s-a născut la 9 octombrie 1904 în oraşul Kamianet-Podilsk. Tatăl său a fost topograf militar. Copilăria şi-a petrecut-o în oraşul Uman. Este absolvent al Institutului pentru relaŭii externe. Are titlul de academician, erou al muncii socialiste şi este laureat al premiilor de stat Taras Sevcenko şi Lenin.

Activitatea poetică şi-a început-o sub influenŭa futurismului, neoclasicismului, expresionismului şi romantismului.

Patriarhul poeziei ucrainene contemporane prin opera sa poetică este aşezat alături de corifeii literaturii ucrainene, după Sevcenko, Lesia Ucrainka şi Ivan Franco.

A condus mulŭi ani Uniunea Scriitorilor din Ucraina.

Desfăşoară o continuă şi susŭinută muncă de traducător. A tradus poezii de Şota Rustaveli, D. Guraşivili, Alişer Navoi, Puşkin, Rabindranat Tagore, E.T.A. Hoffmann, Michelangelo, Burns, Byron, Mihai Eminescu, Rilke, Celan etc.

După moartea lui Maxim Rilski a condus colectivul de traducători care au tradus şi publicat opera poetică a lui Eminescu.

A publicat volumele principale de versuri originale: „*Patrula nr. 17*” (1926), „*Umbra încrustată*” (1927), „*Drumul*” (1930), „*Poezii*” (1930), „*Iambi*” (1940), „*Impresii engleze*” (1949), „*Încrustări*” (1979) etc., etc....

OLGA BERGHOLTŭ (1910–1975)

A debutat de timpuriu în ziaristică. A scris numeroase versuri pentru copii. A debutat editorial cu reportaje adunate în volumul *Ani de asalt* (1933). Prima plachetă îi apare în anul următor, pentru ca volumul de versuri *Cartea cîntecelor* (1936) s-o aducă în atenŭia publicului larg. În anii războiului, ca redactoare la o emisiune de radio, suferă rigorile blocadei Leningradului. Despre eroismul acelor zile va scrie un „jurnal liric” intitulat *Jurnal de însemnări zilnice din februarie*

(1942, tradus fragmentar în paginile prezentei antologii). Mai dedică evenimentului *Poemul Leningradului* (1946) și o culegere din emisiunile de la radio (*Vorbește Leningradul*, 1946). A rămas pentru totdeauna o fiică a orașului-erou căruia-i va dedica stihuri inspirate și în volumele ulterioare (v. *Nodul strins*, 1965, *Stele în plină zi*, 1959).

ALEKSANDR BLOK (1880–1921)

S-a născut la Petersburg în 1880 într-o familie de profesori.

Amintim dintre volumele de versuri *Cei sătui* (1905), *O bucurie neașteptată* (1907), *Masca de zăpadă* (1907), *Pământ înzăpezit* (1908), ca și poemele *Pe cîmpul Kulikovo* (1908), *Sciții* (1918), *Cei doisprezece* (1918). În 1908 a apărut și volumul *Drame lirice* (*Trandalirul și Crucea ș.a.*). Îndeosebi poemul *Pe cîmpia Kulikovo* va deveni momentul crucial al evoluției lui poetice. Blok – asemeni lui Pasternak, Tsvetaeva, Ahmatova, Bunin – aparținea unei familii cu vechi antecedente intelectuale. Pînă aproape de maturitate a trăit în casa bunicului său, celebrul savant A. N. Beketov, căsătorindu-se apoi cu fiica nu mai puțin celebrului savant D. I. Mendeleev. Recăsătorirea mamei cu un ofițer superior, viața cu iz cazon pe care a dus-o apoi i-a marcat decisiv existența. Asemeni lui Belii a trăit și el „în subterană” ieșind la lumină, ca și crisalidele, la suflul innoitor al Revoluției.

VIKTOR BOKOV (n. 1914)

Viktor Fedorovici Bokov s-a născut într-o familie de țărani din cătunul lavița, raionul Zagorsk, regiunea Moscova. A studiat în orașul învecinat Krasnozagorsk, după care a început să lucreze într-o topitorie. De la uzină a plecat la Institutul de Literatură „M. Gorki” de pe lingă Uniunea Scriitorilor. Plachetele de versuri s-au succedat în ritm rapid (v. *Vîntul în palme*, *Lîngă cîmpie*, *lîngă mare*, *lîngă riuri*, *Primăvara Victoriei*, *Deasupra riului*, o culegere amplă în două volume apărîndu-i în 1975). Multe dintre poeziile lui Bokov (ca și în cazul lui Bulat Okudjava, Evtuşenko, Tvardovski etc.) au devenit cîntece: „Batista pufoasă din Orenburg”, „La recrutare merge tinărul marinăr”, „Înăl cu albă zăpadă a acoperit orașul”, „Te voi numi aurora”, „Zăpada cărunteții” ș.a. Poeziile din volumul *Închinare Rusiei* (1976) s-au bucurat și ele de aceeași primire entuziastă din partea publicului larg.

VALERI BRIUSOV (1873–1924)

Valeri Iakovlevici Briusov s-a născut la Moscova într-o familie de negustori. A fost unul dintre teoreticienii ruși ai simbolismului făcînd parte dintre „bătrîni

simboliști". Briusov era considerat — de Gorki între alții — ca fiind cel mai cult scriitor rus. Pe lângă o activitate literară și teoretică notabilă a dus și o vastă muncă de traducător. Zugrăvind-l pe Briusov, Belii scria că „truditorul din el avea înfățișare de poet, iar poetul era un truditor". Individualismul anarhic, estetismul, propovăduirea creației pure prezente în volume ca *Terția vigilia* sau *Urbi et orbi* au cedat treptat locul civismului manifest în plachete ca: *În acele zile, Tovarăși intelectuali, A treia toamnă* ș.a.

IVAN BUNIN (1870–1953)

Universul spiritual al lui Ivan Bunin a fost profund marcat de educația primită în familie. S-a născut la Voronej la 10/20 octombrie 1870 într-o familie de nobili scăpătați avînd însă o strălucită ascendență spirituală. Să notăm doar că poetul de curte V. A. Jukovski era „fiul moșierului Bunin și al turcoacei captive, Șalmé", iar „Anna Petrovna Bunina, poetă cunoscută în epoca Ecaterinei" — după cum însuși poetul mărturisește —, se numărau printre antecesorii lui literari. În 1886, poetul își întrerupe studiile liceale din orașul Elț fiind eliminat, motiv pentru care pleacă la fratele său, Iuliu Alexeevici, care era deportat pentru activitate revoluționară în cătunul Ozerki. Influența fratelui narodnicist îl va determina să studieze nu numai pe decembriști, dar și pe Kolțov, Nikitin, Jukovski, Lermontov, Pușkin, Nadson, Belinski. După o scurtă perioadă la țară va deveni redactorul cotidianului „Vestitorul din Orel". Va debuta cu un volum de versuri în 1891. Întîlnirea dintre Bunin și Tolstoi (ca și relația strînsă cu Cehov) îi vor marca începuturile literare. De la început Bunin se va arăta deopotrivă de dotat pentru poezie ca și pentru proză. Volumelor de poezii le vor succeda cele de proză și invers. *Viața lui Arseniev*, scrisă între 1927–1930 în Alpii Maritimi, unicul său roman, va fi încununat cu Premiul Nobel pentru literatură (1933).

IVAN DRACI (1936)

S-a născut la 7 octombrie 1936 în satul Telijenți, Ucraina, într-o familie de agricultori.

După terminarea școlii medii a practicat diverse meserii.

A absolvit Facultatea de Filologie din cadrul Universității „Taras Sevcenko" din Kiev și Cursurile superioare de scenarii cinematografice din Moscova.

După absolvire a lucrat în redacțiile „Ucrainei literare" și Studioului cinematografic „Alexandr Dovjenko" din Kiev.

În prezent deține funcția de redactor-șef al revistei literare „Constelația" din Kiev.

Ivan Draci este un scriitor proteic. El a îmbrățișat chiar de la începutul carierei sale poetice toate caracteristicile tematice și formale ale modernismului poeziei ucrainene din ultimul deceniu. Este cel mai admirat, contestat și discutat poet.

Desfășoară o fertilă activitate de traducător. Traduce din limbile armeană, gruzină, poloneză și română.

Ivan Draci este considerat de toată critica literară „copilul teribil” al literaturii ucrainene contemporane. Este laureat al premiului Taras Sevcenko.

A publicat volumele de versuri originale: „Floarea soarelui” (1962), „Protuberanțele inimii” (1965), „Baladele zilelor” (1967), „Poezii” (1967), „La izvoare” (1972), „Rădăcină și coroană” (1974), „Fenix solar” (1978), „Cerul Kievului” (1979). A mai publicat volume de teatru, publicistică și note de călătorii.

SERGHEI ESENIN (1895–1925)

Serghei Alexandrovici Esenin s-a născut la 21 septembrie/3 octombrie 1895 în satul Konstantinovo (azi Eseninno), gubernia Reazani, la circa 200 km de Moscova, într-o familie de țărani. După absolvirea unei școli primare cu profil bisericesc (1909) urmează gimnaziul (1911–1915). A urmat sporadic și cursurile Universității populare Șaneavski, paralel cu o serie de profesii (socotitor într-o măcelărie, vîn-zător într-o librărie, tipograf etc.). A fost și redactor al revistei *Focuri*, interzisă curînd de cenzura țaristă. Ca membru al cercului literar *Surikov* a participat la editarea gazetei *Drug naroda* (*Prietenul poporului*). Ulterior (în 1918) va participa la gruparea *Sciților*, inspirată de care va concepe poemele *Toboșarul ceresc*, *Ceaslovul satelor*, *Octoih*, *Porumbița din Iordan*. La finele lui ianuarie 1919, împreună cu Riurik-Ivnev, Anatoli Marienhof, Vadim Șerșenevici ș.a. va lansa manifestul noii grupări imaginiste ce se voia a fi diferențiată net de imagismul anglo-saxon. Manifestul – publicat în revista *Sirena* din Voronej – și la care au contribuit și cîțiva plasticieni (Gheorghi Iakulov, Boris Erdman etc.) avea să-i aducă poetului o tristă notorietate. Sub influența grupării (denumită și *Ieslea lui Pegas* după numele – cafenelei unde aveau loc ședințele), Esenin va colabora frecvent la revista girată de cînaclu („Hotel pentru cei care călătoresc în frumos”). Aici va elabora tezele privind prozodia rusă adunate în volumul de eseistică intitulat *Cheile Marici* (1921). Poemul *Pugaciov* (1921) în polida influențelor imaginiste va vîdi detașarea lui Esenin de gruparea formalistă mai sus enunțată. Deja în 1922, la finele voiajului prin Europa și America, ruptura va fi definitivă. Jurnalul de călătorie *Mirgorodul de fier* (1922) va marca această atitudine a poetului, refractară exceselor estetizante. Esenin, „ultimul poet cu satu-n glas” va fi și poetul Revoluției prin marile sale poeme *Cei 26*, *Anna Sneghina*, *Căpitanul pămîntului*, *Guleai pole*, *Stanțe*, *Florile* etc. Volumele *Spovedania unui huligan* (1921), *Corăbiile iepei* și *Radunița* îi consolidaseră o faimă de copil teribil al Poeziei, producînd fenomenul liric „eseninismul” și creînd, prin contagiune, o veritabilă generație spontanee a poeților dezrădăcinării, cu rezonanțe pe plan mondial (la noi, fenomenul a fost analizat de Ș. Cioculescu, G. Călinescu, Z. Stancu, G. Lesnea, I. Olteanu, M. Novicov, Ștefan Bitan ș.a.).

EVGHENI EVTUȘENKO (n. 1933)

Evgheni Alexandrovici Evtușenko s-a născut în cătunul Zima, regiunea Irkutsk, la 18 iulie 1933. Romanul *Dulce ținut al poamelor*, elaborat în perioada august 1973 – septembrie 1980, conține multe elemente din biografia poetului. Tatăl, geolog, l-a încurajat în strădaniile sale literare. Primele poezii îi apar în revista *Sovietski sport* (în 1949). Doi ani mai târziu se va înscrie la Institutul de literatură „Maxim Gorki” fiind coleg cu alți reprezentanți de marcă ai generației sale (N. Rubțov, R. Rojdestvenski, Bella Ahmadulina, Iuri Kazakov, Mihail Roșcin). Sub influența lui Maiakovski se va situa primul său volum, *Cercetașii viitorului* (1952), urmat de *A treia zăpadă* (1955), *Șoseaua entuziaștilor* (1956), *Făgăduința* (1957), *Stația Zima* (1958), *Versuri din diferiți ani* (1959), *O nouă carte de versuri* (1960), *Gîngășie*, *Gestul* (1962), *poemele Vouă, oameni* (1964), *Delileul Pușkin*, *Hidrocentrala Bratsk* (1965), *Corrida* (1967), *Sub pielea Statuii Libertății* (1968). În 1972 îi ies de sub teasc două volume reprezentative pentru noua sa vîrstă poetică: *Drumul numărul unu* și *Barajul cîntător*, urmate de *Lirică intimă* (1973), *În Rusia poetu-i mai mult decît poet* (1973), *Patru poeme* (1973), *Zăpadă la Tokio* (1974), *În toată statura* (1977), *Oameni matinali* (1978), *Mama și bomba cu neutroni* (1981). Paralel cu această deosebit de vie activitate poetică Evtușenko a debutat ca actor interpretînd în filmul *Zborul* (regia Savva Kuliș) rolul lui Tiolkovski. Experiența o va imortaliza în articolul *Din sală pe ecran să salți*, după cum în *Muza fotografiei* ne va face atenți asupra pasiunii sale pentru fotografie. A semnat de asemenea pe genericul filmului *Grădinița de copii*, difuzat în 1983, atît scenariul cît și regia.

RASUL GAMZATOV (n. 1923)

Scriitor de limbă avară din Daghestan. În tinerețe a fost învățător, iar ulterior a urmat cursurile Institutului de Literatură „M. Gorki”, absolvindu-le în 1950. A debutat în presă în 1937, iar în volum în 1943 (*Iubire înflăcărată și ură neîmpăcată*). Continuator al tradițiilor naționale, poetul va accede în ultimii ani la lirica de profundă rezonanță filosofică ca și spre o cuprindere largă a problemelor contemporaneității. Sursele și motivele de inspirație folclorică se vor face de asemenea simțite în creația sa lirică. Este laureat al Premiului Lenin și al Marelui Premiu de Poezie al Asiei, ultimul cucerit la Tokio, în 1986. Scrie în avară și rusă. Volume mai importante: *Pămîntul meu*, *Munții noștri* (1947), *Patria unui muntean* (1950), *Cuvînt despre fratele mai mare* (1952), *Primăvara Daghestanului* (1955), *Înima mea trăiește în munți* (1959), *Stele în înălțimi* și încă multe altele.

VIKTOR IAKOVENKO (n. 1927)

S-a născut în Donbas într-o familie de muncitori. După absolvirea Școlii de construcții tehnice din Makeevsk a lucrat mulți ani pe șantierele țării sale. A

muncit ulterior ca activist și inginer, iar după absolvirea secției de jurnalistică a Facultății de stat din Kiev a lucrat în presă și în sistemul editorial. A debutat în 1948. Este autorul volumelor: *Așteptarea, Își aduc aminte mestecenii, Nu, nu este încă toamnă, Ziua ta, Anul iubirii, Prelungitele ploii* ș.a.

VERA INBER (1890–1971)

Vera Inber a trăit aproape întreaga viață în orașul-erou Leningrad pe care nu l-a părăsit nici în anii blocadei. Nu numai că în acea perioadă ea nu și-a încetat activitatea poetică dar – asemeni Olgăi Bergholtz –, a participat din plin la epopeea orașului iubit. Volumul care i-a consolidat poziția în rîndul poeteselor generației sale a apărut în 1944 și se intitulează *Meridianul Pulkovo. Sufletul Leningradului* (1979) va reuni nu numai principalele plachete apărute în timpul vieții (*Aprilie, Sufletul Leningradului, Meridianul Pulkovo*), dar și o serie de articole și comentarii despre poezie, jurnale etc.

EGOR ISAEV (n. 1926)

Egor Alexandrovici Isaev s-a născut într-o familie de învățători. Copilăria și tinerețea și-a petrecut-o în comuna Korșev din regiunea Voronej. A participat la Marele Război pentru Apărarea Patriei, iar după victorie a servit timp de 5 ani în armata sovietică. La finele războiului a început să scrie versuri tipărite de revistele militare. În perioada 1950–1955 a urmat cursurile Institutului de literatură „M. Gorki” din Moscova. Va debuta editorial în 1955 cu volumul *Deasupra valurilor Dunării*. Reputația sa literară a fost consolidată de volumul *Răboiul amintirii* scris între 1955 și 1962. Acest volum a fost tradus în foarte multe limbi. Ultima sa lucrare este *Zarea amintirii*. A fost decorat cu numeroase ordine și medalii.

DAMBA JALSARAEV (n. 1925)

Poet național al poporului bureat, Damba Zodbici Jalsaraev s-a născut în anul 1925 în ulusul (cătunul) Dodogol din aimacul (județul) Horeansk din R. S. S. A. Bureată într-o familie de crescători de reni. După terminarea unei școli cu specializare militară (1952) a lucrat mai mulți ani în diverse unități militare de graniță luînd parte și la acțiunile militare împotriva Japoniei imperialiste. A debutat în 1945, în periodice. O parte din poeziile risipite în reviste au fost adunate în placheta *Cuvînt despre adevăr* tipărită la Ulan-Ude. La Moscova au fost editate cîteva din volumele care l-au făcut cunoscut pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice: *Cîmpia natală, Povestirea despre poezie, Întrecerea cu lumina, leșirea*

prin cer, *Cîntecele pămîntului*. A mai publicat în limba rusă (la Ulan-Ude) volumele: *Zborul, Sub steaua lui Octombrie, Cîntecele Bureatiei*. Jalsaraev este președintele Comitetului sovietic al prieteniei cu popoarele din Asia și din Africa, calitate în care a participat la cea de-a IV-a și cea de-a V-a Conferință a scriitorilor afro-asiatici de la Delhi și Alma-Ata. În poeziile sale Jalsaraev continuă tradițiile liricii naționale. Astfel ciclul *Cîntecele pămîntului* cuprinde 33 de poezii (număr simbolic pentru bureați). Spre pildă, eposul național *Gheșer* cuprinde 33 de batore (poezii), la Saian sint 33 de mundarga (cărți).

SILVA KAPUTIKIAN (n. 1919)

Reprezentantă de seamă a poeziei armene contemporane. Ea continuă tradițiile naționale ilustrate de poeți ca: Ovanes Tumanian (1869–1923), Avetik Isakian (1875–1957), Eghișe Cearenț (1897–1937), Geborg Emin (n. 1918). Primele încercări poetice datează din 1933. Poeta s-a făcut cunoscută prin finețea observației psihologice, prin lirismul lipsit de edulcorări ca și prin notația precisă de natură a traduce universul lăuntric al femeii de azi. Printre volumele poetei amintim: *Zile* (1945), *Versuri* (1947), *Pe malul Zangăi* (1947), *E țara mea* (1949), *Rudele mele* (1951), *Drum bun* (1954), *Discuție sinceră* (1955), *Versuri lirice* (1955), *Prețiosul trandafir* (1955), *Meditații în drum* (1960) etc.

RIMMA KAZAKOVA (n. 1932)

După absolvirea Universității leningrădene (specialitatea istorie) viitoarea poetesă a muncit cîțiva ani în Extremul Orient, la Habarovsk. Aici va și debuta, în 1958, cu placheta *Să ne întîlnim în Răsărit*, la trei ani de la publicarea primelor versuri. Acest ținut din Extremul Nord va constitui o sursă permanentă de inspirație pentru Kazakova ca și pentru o serie de alți scriitori (ne referim la „prozatorii siberieni” V. Rasputin, V. Belov, G. Markov, V. Astafiev ș.a.). Purițea, nota de gingășie, limbajul cotidian constituie apanajul poetei care s-a impus datorită calităților intrinseci ale poeziei sale în peisajul poetic contemporan. Atributele lirismului Kazakovei pot fi lesne detectate de lectorul volumelor sale (*Acolo unde ești tu*, 1960, *Versuri*, 1962, *Poezii lirice alese*, 1964, *Vineri*, 1965, *În taiga nu se plînge*, 1965 ș.a.). Cititorul român este familiarizat cu poezia Rimmei Kazakova atît prin antologiile publicate de Editura pentru literatură universală (1967), „Dacia” și „Albatros” (1977), cit și prin versurile publicate în presă.

SEMION KIRSANOV (1906–1972)

Semion Isaakovici Kirsanov s-a născut la Odessa într-o familie de lucrători portuari. În anii războiului a fost corespondent de front. Versurile sale incantatorii glorifică viața, iubirea, speranța omenească. A debutat pe la începutul anilor '20, la Odessa. Începuturile literare i-au stat sub semnul futurismului și a grupării L.E.F. („Levii front isskustva”, „Frontul de stînga al artelor”). În revista *Lef* (condusă de Maiakovski, apoi de Tretiakov) a publicat frecvent. Dintre volumele lui

amintim: *Planul cincinal* (1937), *Poemul tău* (1937), *Război ciumeil* (1937), *Noaptea de ajun de veac nou* (1940), *Makar Mazai* (1947–1950), *Experiență, Senzații noi, Nori peste țară, Viața sovietică, Aleksandr Matrosov* ș.a.

LINA KOSTENKO (1930)

Lina Kostenko s-a născut la 19 martie 1930 în orașelul Riscevi, regiunea Kiev, într-o familie de învățători. Este absolventă a Institutului Pedagogic din Kiev. În anul 1956 termină și Institutul „Maxim Gorki” din Moscova.

Lina Kostenko este considerată inițiatorul principal și mentorul renașterii poeziei ucrainiene după al XX-lea Congres al P.C.U.S. Poezia sa „Cobzarul” a devenit și a rămas manifestul poezilor anilor 1960. Lina Kostenko este considerată cea mai mare poetă ucraineană contemporană.

A publicat volume de versuri originale și traduceri din limba poloneză. Lucrează la traducerea operei poetice a lui George Bacovia. A mai tradus din lirica lui Eminescu, Arghezi, Macedonski.

Volumele de poezii originale publicate:

„Razele pământului” (1957); „Pinzele” (1958); „Peregrinările inimii” (1961); „Pe malurile râului veșnic” (1977); „Irepetabilul” (1980).

În anul 1979 a publicat romanul în versuri „Marusia Ciurai”.

KAISIN KULIEV (n. 1917)

Kaisin Șuvaevici Kuliev s-a născut în anul Revoluției din Octombrie într-un mic cătun, Ceghenul de Sus din R.S.S.A. Kabardino-Balcară. A debutat cu versuri la 17 ani. La începutul războiului a făcut parte din trupele sovietice de desant aerian, iar mai târziu a activat ca și corespondent militar. În limba rusă i-au fost editate volumele: *Piinea și trandafirul*, *Munții*, *Pacea casei tale*, *Cartea pământului*, *Seara*, *Trăiesc printre oameni* precum și două ediții de opere alese (în două, respectiv în trei volume). Pentru *Piatra rănită* a primit Premiul de Stat al R.S.F.S.R., iar volumului *Cartea pământului* i s-a decernat Premiul de Stat al U.R.S.S. K. Kuliev este deputat în Sovietul Suprem al U.R.S.S., președintele Comitetului republican de apărare a păcii, poetul național al Kabardino-Balcariei fiind un emerit activist cultural din R.S.S. Armeană.

DAVID KUGULTINOV (n. 1922)

Cu puțin timp înaintea majoratului a descins din stepele calmuce la Moscova un tânăr poet. În același an (1940) a fost primit în Uniunea Scriitorilor ca reprezentantul unei spiritualități pe cât de străvechi, pe atât de inedite. După o scurtă experiență trăită ca miner în Extremul Nord a revenit pe plaiurile natale consolidându-și și vocația poetică. Este laureat al Premiului de Stat pentru literatură.

VLADIMIR LUGOVSKOI (1901–1957)

Vladimir Aleksandrovici Lugovskoi s-a născut la Moscova într-o familie de profesori. Lugovskoi este maestrul versurilor albe, dar și poetul de aleasă deschidere filosofică. Ritmul și intonația sînt principalele caracteristici ale poeziei lui de mare iradiație lirică. Lugovskoi este liric prin excelență, deși are cîteva poeme epice care anticipează generația „beat” americană îndeosebi în domeniul poeziei-coloaj (a inserat, se pare că pentru prima dată, fragmente din emisiuni radio în textura poemelor sale). Volume importante sub acest aspect sînt: *Viața, Europa, Primăvara albastră, Deșertul și primăvara, Mijlocul veacului* ș.a.

MIHAIL LUKONIN (1918–1976)

Născut la 29 octombrie 1918 într-o familie cu vechi tradiții muncitorești. Rămînind orfan a cunoscut de timpuriu vitregiile vieții. Traiectul său liric va subsuma o varietate de motive a căror dominantă va fi verbul incendiar menit să afirme victoria vieții asupra morții. De la elogiul uzinei și al miinilor muncitoare și pînă la versurile dedicate singeroșilor ani de război, Lukonin este același entuziast și reflexiv poet. Seismograf subtil, poetul transcrie cu luciditatea ce-l caracterizează atmosfera premergătoare războiului (în cunoscuta poemă *Noaptea schiurile scir-fii: tac!*, 1939). Poetul pleacă voluntar pe front și va lupta în armata de tancuri a lui Rotmistrov participînd la eliberarea Bucureștiului, Budapestei, Vienei și Praga. Sfîrșitul războiului îl va găsi la Berlin. Poezia lui de război are afinități cu cea a lui Pasternak (*Pe trenuri timpurii*, 1943) și, respectiv, K. Simonov (*Așteaptă-mă, mă voi întoarce*). Demn de semnalat este și poemul *Mama* care transcrie o experiență autobiografică. Amplul poem *Dormiți, oameni* se înscrie în aceeași tematică a păcii și a războiului cu care Lukonin ne-a obișnuit.

VLADIMIR MAIAKOVSKI (1893–1930)

Vladimir Vladimirovici Maiakovski s-a născut la Bagdadi (Gruzia) într-o familie de pădurari. A cunoscut de timpuriu rigorile luptei revoluționare călîndu-se în închisorile țariste. Nu numai că Maiakovski nu a fost străin de mișcările avangardei literare și artistice din a doua decadă a secolului XX ci a fost unul dintre incontestabilii ei fermenți. Curentul futurist de orientare revoluționară coagulat în jurul *Centrifugăi* a avut în Maiakovski pe principalul animator. Îscind un suflu înnoitor în vertijele acestui curent s-au împotmolit multe experimente decadente care vegetau la periferia literaturii de avangardă. Figura lui, marcată dramatic de „spiritul adîncurilor” a fost considerată o vreme (și mai este încă și azi) ca reprezentînd efigia Revoluției. Demonul prefacerilor s-a răsfîrît în tot ce a scris (poezie, proză, teatru, eseu), în toate demersurile și inițiativele sale artistice. Asemeni lui Evtușenko a fost actor, scenarist, ba chiar și autor de manifeste revoluționare, de caricaturi și cîntece revoluționare. În pictură, despre care avea păreri proprii, proclama necesitatea înstaurării „dictaturii ochiului”, iar culoarea, linia

și forma le considera ca fiind „valori intrinseci”. În poezie tindea spre ridicarea „capacității de efort”, a „razei de acțiune” a acestora. Urmărea, cu alte cuvinte, democratizarea limbajului poetic. De aici structurarea parodică a unor poeme, „contaminarea semantică”, utilizarea „etimologiilor populare” mimate, a „limbajului familiar neliterar” înscris în sfera jargonului depistat la poet de B. Tomașevski. A procedat de asemenea la reorganizarea sintaxei prin intermediul versului accentuativ ca și prin utilizarea formei canonice (de calambur) a rimei.

În teatru a enunțat teza „teatrului viitorului” legind destinul acestuia de pictură. Considera teatrul ca pe un „înrobitor agramat al artei” de fapt o artă de sinteză în care cuvântul reprezintă „cea de-a doua jumătate” a sa. În teatru, credea el, „declanșarea momentului estetic” depinde de utilizarea cuvântului pentru „vehicularea unor idei morale sau politice”. Primul volum, *Norul cu pantaloni* (1915) a fost salutat de Pasternak și de Gorki. În februarie 1916 îi apare *Flautul, coloana vertebrală* precum și *Simplu ca un răget*, pentru ca în 1918 să-i apară volumul *Omul*. Amplele sale poeme (150 000 000, *Bine, V. I. Lenin* ș.a.), piesele sale de teatru (*Baia, Ploșnița, Misterul buff* etc.), dincolo de căutările formale se vor remarca prin profundul lor umanism, prin clamarea revoluției mondiale. Retor și „ostaș al Revoluției” cum însuși se caracteriza, Maiakovski rămâne unul dintre liricii de primă mărime ai acestui veac.

OSIP MANDELȘTAM (1891–1938)

Născut la 15 ianuarie 1891, O. Mandelștam a suferit rigorile perioadei staliniste stingându-se, asemenea lui T. Tabidze, prematur. Deși scurtă, existența l-a fost presărată cu evenimente de seamă atît pe plan personal, cît și pe plan social. A început prin a fi unul dintre cei mai fervenți adepți ai akmeismului (de la *akma*=culminație, iar după etimologia lui A. Belii de la o discuție literară în care se cerea poeziei să fie mai „ascuțită”) curent reprezentat de N. Gumiliov și A. Ahmatova. După 1930 numele poetului nu mai apare în revistele literare și, de fapt, activitatea lui literară încetează tot așa de discret precum a început. *Tăcerea* (de unde și titlul volumului tradus, în românește, *Silentium*) a fost pentru el nu numai un motiv poetic, ci și unul existențial. Volume publicate *Piatra* (1913), *Tristia* (1922), *Cartea a doua* (1923), *Poezii* (1928), care i-au adus o notorietate poetică în epocă. Mandelștam a fost însă și un teoretician excelent (v. volumele *Freemătul vremii*, 1925, *Despre poezie*, 1928, *Timbrul egiptean*, 1928) ca și un traducător de excepție din engleză, italiană, franceză și germană (Upton Sinclair, W. Scott, J. Barbey d'Aurevilly, F. Werfel, J. Racine, F. Petrarca, Dante ș.a.).

JUSTINAS MARCINKVICIUS (n. 1930)

J. Marcinkevicius este, alături de Eduard Mieželaitis, Jonas Strelcunas, Alghimantas Baltakis, Atannas Iainas, Violeta Palciuskaite, una dintre personalitățile de primă mărime ale liricii lituaniene de azi. Reputația lui a depășit hotarele țării

sale ca o dovadă constituind-o succesul de care s-a bucurat la Colocviul internațional „Teatrul poezilor” (Roma, 28–29 aprilie 1987). În publicistică a debutat în 1953 iar în 1955 a publicat prima sa plachetă *Cer cuvîntul*. Pentru volumul de versuri *Douăzeci de primăveri* (1956) a primit Premiul de Stat pentru literatură al R.S.S. Lituaniene. Alte volume: *Miinile care taie piinea*, *Poduri de lemn*, *Copaci arzînd*, *Vechiul abecedar*, *Peretele*.

LEONID MARTINOV (1905–1980)

Leonid Nikolaevici Martinov s-a născut în orașul Omsk într-o familie de funcționari. Poezia sa pornește de la un amănunt (o informație, un mic racursiu al memoriei, un eveniment intim sau unul cotidian) după care, asemeni unor afluenți se încarcă de idei poetice, multe prezentate sub o formă aforistică sau parabolică. Din fiecare poezie se degajă un puternic filon etic. Epicitatea molcomă a acestei poezii îi conferă accesibilitatea iar dimensiunea filosofică distinsa calitate perceptivă. Evtușenko îl recunoscuse, ca și pe Sluțki, printre maeștri dedicându-i poezii, corespondind etc., Voznesenski considerîndu-l „un mag și un vrăjitor al limbii”. Volumele care i-au creat o faimă durabilă (perpetuată și după moarte) se numesc *Sălbăticiunea* (1925), *Febra aurului* (1926), *Vechiul Omsk* (1926). Pentru volumul *Cel dintîi născut* (1965) a primit Premiul de Stat. Descins din ceturile Siberiei poetul va dedica acestui ținut fabulos și istoriei lui o multitudine de poeme *Basm despre viteazul Vasili Tiumeni*, *Ermak*, *Suedezul captiv*, *Cetatea de pe Obi*, *Povestire despre voievodul de la Tobolsk*, *Lukomorie* (1945).

EDUARDAS MIEJELAITIS (n. 1919)

Eduardas Miekelaitis este un demn continuator al tradițiilor poeziei lituaniene clasice și moderne reprezentate de: Maironis (1862–1932), Vincas Mykolaitis-Putinas (1893–1967), Salomeja Neris (1904–1945), pînă la contemporanii colegi de generație Justinas Marcinkavicius, Jonas Strelcunas, Atanas Janinas, Alghimantas Baltakis ș.a. Eflorescența poeziei lui Miekelaitis s-a produs abia după război deși poetul a debutat în 1935, iar în anii războiului i-a apărut o amplă antologie lirică. Poetul a îmbinat inflexiunile moderne cu tradițiile folclorice iar din acest mariaj a rezultat o lirică de un marcant *ambitus* filosofic, de o profundă reverberație. Poetul este un căutător de filoane pure, amplitudinea ideatică aflîndu-se în relație de consubstanțialitate cu formele și procedeele de expresie modernă. De aici audiența deosebită a acestei lirici care se adresează deopotrivă inițiatului ca și omului de pe stradă. Volumele care au subliniat profunditatea și originalitatea poeziei lui se numesc *Lirică* (1943), *Stinci străine* (1957), *La poalele stelelor* (1959), *Soarele în chihlimbar* (1961), *Autoportret* (1962), *Panorama Sudului* (1963). Pentru volumul *Omul* (1961) poetului i s-a decernat Premiul Lenin (1962). Poetul a mai publicat eseuri cu conținut liric (*Studii lirice*, *Piine și cuvînt* ș.a.).

BORIS OLIINEK (1935)

S-a născut la 22 octombrie 1935 în satul *Zacepelivka*, regiunea Poltava din R.S.S. Ucraina, într-o familie de funcționari. În anul 1958 termină Facultatea de Ziaristică a Universității „Taras Șevcenko” din Kiev. Apoi mai mulți ani a lucrat ca ziarist în cadrul mai multor ziare centrale din Ucraina.

Primele poezii le-a publicat în anii studenției.

Boris Oliinek scrie o poezie de largă respirație filosofică și este considerat ca șeful generației de poeți afirmați prin anii 1960–1962. Este laureat al premiului Taras Șevcenko, iar volumul său de poezii „MUNTELE” a fost încununat cu premiul Lenin.

În activitatea poetică a lui Boris Oliinek traducerile ocupă un loc aparte. A tradus și publicat poezii scrise de poeți ruși, francezi, italieni, polonezi etc. A tradus și din opera poetică a lui M. Eminescu. Lucrează în colaborare la traducerea în limba ucraineană a unei masive „Antologii a poeziei române clasice și contemporane”. Poeziile sale au fost traduse în peste 30 de limbi.

A publicat volumele de poezii originale: „Bat fierarii cit e fierul cald” (1962); „Al douăsprezecelea val” (1964); „Opțiune” (1965); „Poezii” (1966); „Cercul” (1968); „Ecou” (1970); „Pe linia tăcerii” (1972); „Mișcare” (1973); „Stau pe pământ” (1974); „Chemarea focului” (1978); „Rîndunica argintie” (1979); „Muntele” (1976).

BORIS PASTERNAK (1890–1960)

Boris Leonidovici Pasternak s-a născut la Moscova într-o familie aparținând „intelighenției” ruse. Tatăl, Leonid Ossipovici, era în epocă un celebru pictor academicist. Mama, pe numele de fată Kaufmann era o celebră pianistă. Viitorul poet a trăit într-un mediu hiperintellectualizat, salonul familiei fiind vizitat de Tolstoi, Vrubel, Skriabin, Vaznețov, iar în cursul călătoriei prin Rusia de către Rilke. Acesta din urmă a și întreținut o asiduă corespondență cu tatăl poetului. De mic, poetul „s-a zvrocolit între muzică și poezie” după cum însuși mărturisește. În primăvara anului 1912 va pleca să studieze filosofia neokantiană la Marburg. Aici i-au fost profesori Hartmann, Cohen, Natorp, Cassirer. Din motive sentimentale va părăsi în curînd studiile evadînd în „smîrcul de aur” al Renașterii, vizitînd principalele centre culturale din Italia. Reîntors în țară va intra în vîltoarea luptelor literare, primele cărți *Genuni în nori* (1914) și *Peste bariere* (1917) – de care mai tirziu se va dezice – nefiînd concludente pentru evoluția viitorului poet. Cu *Sora mea, viața* caietul versurilor scrise în primăvara lui 1917, pierdute și apoi regăsite pentru a fi publicate în 1922, se impune atenției inițiaților. Pasternak va fi considerat o bună perioadă ca un „poet pentru poeți”, dar la apariția poemului *Anul '905* (1927) această optică se va schimba radical.

Volumele ulterioare vor conferi noi sensuri creației lirice pasternakiene (v. *A doua naștere*, 1932, cartea de poeme publicate în 1928 etc.). După o perioadă de tăcere de aproape un deceniu datorată unor exagerări dogmatice, poetul își va face spectaculoasa reîntregire în arena literară cu volumul *Trenuri timpurii* (1943),

urmat la scurt timp de *Versuri dintr-un roman* (1946–1953). Ultimul volum de versuri, *Cînd se pornește...* reunește creația sa lirică din ultimii ani (1956–1959). A publicat de asemenea romanul în versuri *Spektorski* și numeroase lucrări în proză, eseuri, traduceri din literatura universală (Shakespeare, Petőfi, o antologie de poeți gruzini etc.). Traducerea lui *Faust* – semnificativă pentru preocupările artistului de a decela mecanismele creației – este considerată ca fiind apogeul activității sale de traducător poliglot. Este laureat al Premiului Nobel pentru literatură (1958) pentru romanul „Doctor Jivago”.

DMETRO PAVLECICO (1929)

Dmetro Pavleciko s-a născut la 28 septembrie 1929 în satul Stopciatovi, regiunea Stanislav (azi Ivano-Frankovsk), Ucraina, într-o familie de țărani. Primele clase primare le-a urmat la o școală poloneză. În anul 1948 a terminat școala elementară și a intrat la Universitatea din Lwow, Facultatea de Filologie pe care a terminat-o în anul 1953. Pînă în anul 1954 în cadrul aceleiași universități a terminat și aspirantura. Din anul 1954 a lucrat în redacțiile revistelor literare „Ocotombrie” (Lwow), și „Ucraina literară” (Kiev) și a condus mulți ani revista de literatură universală „Lumea Largă” (Kiev).

A debutat în anul 1951. Asupra evoluției sale poetice o influență hotărîtoare au avut „Cobzarul” lui Taras Șevcenko și poeziile lui Maxim Rilski. Ultimul a și scris cronici substanțiale despre poeziile lui Dmetro Pavleciko.

Face parte din grupul poezilor novatori din anii 1955–1960. Practică toate genurile literare, inclusiv sonetul alb.

Pentru volumul antologic de poezie „Dragoste și ură” a primit premiul „Taras Șevcenko”.

Traduce din limbile rusă, poloneză, italiană, spaniolă, germană și română. A publicat excelente traduceri din poeziile lui Mihai Eminescu, Tudor Arghezi, Lucian Blaga etc.

A publicat volumele de versuri originale: „Pămîntul meu” (1955); „Fîrul negru” (1958); „Curentul” (1959); „Ziua” (1969); „De strajă” (1961); „Ramura de palmier” (1962); „Gestul lui Neron” (1962); „Petale și scuturi” (1964); „Piine și steag” (1968); „Sonetele toamnei din Podolia” (1974); „Taina feței tale” (1974); „Hranoslov” (1968).

Poeziile sale au fost traduse în peste 20 de limbi.

ALEKSANDR PROKOFIEV (1900–1971)

Aleksandr Andreevici Prokofiev s-a născut în satul Kobona din regiunea Leningrad într-o familie de pescari. În anii războiului civil a apărut Leningradul de bandele lui Judenici, iar în timpul blocadei a luptat în orașul-erou împotriva fasciștilor. Prokofiev este un poet-cîntăreț. Multe din mobilizatoarele sale versuri au devenit cîntece. Demersul etic se conjugă la Prokofiev cu fascinația cotidianului

înțeles ca o veritabilă „aventură lirică”. Tonalitatea melopeică, simplitatea, limba-
jul accesibil sînt principalele însușiri ale acestei poezii. Aceste virtuți sînt vizibile
în volumele: *Ulița zorilor roșii*, *Amiază*, *Chemarea viitorului*, *Versuri cu drumuri*,
Sub soare și sub ploaie, *Revederea cu litoralul*, *Veșnicie ș.a.*

ROBERT ROJDESTVENSKI (n. 1932)

Robert Ivanovici Rojdestvenski s-a născut la 20 iunie 1932, în cătunul Kosiha,
în Altai (nu departe de orașul Barnaul). Încă înainte cu un an de absolvirea Insti-
tutului de literatură „Maxim Gorki” din Moscova (1956), a fost primit în Uniunea
Scriitorilor. Poetul a debutat în 1952. Educația primită în familie (tatăl, ofițer de
carieră; mama, medic) și-a pus amprenta asupra viitorului poet. Într-o „auto-
biografie” pentru uzul străinătății poetul mărturisea a fi scris prima poezie la o
vîrstă precoce (4 ani), iar „debutul” în revistă la 9 ani, pe cînd locuia la Omsk.
Poetul mărturisește faptul că generația de poeți căreia aparține (împreună cu
Evtușenko și Voznesenski alcătuiesc „tripleta de aur” a poeziei sovietice postbelice)
a fost profund marcată de războiul antifascist. El se consideră „angajat” față de
milioanele de victime ale ultimei conflagrații mondiale. Poezia o vede nu numai
ca pe o întreprindere extrem de dificilă, dar și ca pe un dat natural, ea fiind
necesară asemeni aerului pentru respirație. Dintre volumele acestui poet de largă
audiență amintim: *Stindardele primăverii* (1955), *Dragostea mea* (1955), *Experi-
ment* (1956), *Strada care plutește* (1959), *Mozaic* (1960), *Parabolă* (1960), *Scri-
soare din secolul treizeci* (1963), *Poeme despre Lenin* (1964), *Poeme despre di-
verse puncte de vedere* (1967), *Inițiere*, *Nepopulatul ostrov*, *De același leat*, *Raza
de acțiune* (1977) ș.a. Poetul a fost distins în 1966 cu Premiul de poezie la Săr-
bătorile poeziei de la Struga (1966), în Jugoslavia.

PAUL-EERIK RUMMO (n. 1942)

Tinăr poet estonian, urmaș al poezilor clasici estonieni Johannes Semper
(1892–1972) și Debora Vaarandi (n. 1916). Poetul este prezent în ampla antologie
cvadrlingvă *Poezia Europei* (1977).

STEPAN SCIPACIOV (1899–1979)

Poetul ucrainean Stepan Petrovici Scipaciov s-a născut în satul Scipaci din giu-
bernia Perm. În timpul războiului civil a luptat în Armata Roșie, iar în timpul ul-
timei conflagrații mondiale a fost corespondent de război. Scipaciov realizează un
dialog direct, cu aparență de spontaneitate, cu publicul cititor, comunicativitatea
constituind principala trăsătură a poeziei lui (v. *Lirice*, *Versuri de iubire*, *Palma*
ș.a.). Este un continuator de marcă al poeziei ucrainene clasice reprezentate de
Taras Șevcenko (1815–1861), Ivan Franko (1856–1916), Lesca Ukrainka (1871–1913),
Pavlo Ticina (1891–1967), Maxim Rilski (1895–1964) Andrei Malișko (1912–1971).

ILIA SELVINSKI (1899–1968)

Ilia (Karl) Lvovici a fost un maestru al „rimei feminine” (A. Voznesenski) – asemeni lui B. Sluțki, Mejirov sau Kirsanov – deși a fost legat de constructivism. „Poetul este azi mai mult citat decât citit”, dar i se recunoaște meritul de a-l fi influențat pe Evtușenko care, la rîndul lui, l-a recunoscut drept maestru. A scris câteva tragedii în versuri cum ar fi *Citindu-l pe Faust* (1951).

BORIS SLUȚKI (1919–1986)

Boris Abramovici Sluțki este poate ultimul dintre „mohicanii” marii poezii sovietice antebelice. S-a născut la Slaveansk. În timpul războiului a fost comisar pe front iar spre finele războiului, corpondent. Poetul este unul dintre maeștrii recunoscuți de „iconoclastul” Evtușenko. El pune accentul în poezie pe intonația versurilor, pe efectul incantatoriu. Rezultate deosebite obține în elegiile pe tema trecerii, a extincției, a timpului devorator, dar de notorietate se bucură și poemele cu amprentă cotidiană în care se manifestă plenar optimismul și umanismul scriitorului. Refuză declarativismul și intimismul edulcorat. Volumele care-l reprezintă: *Amintirea* (1957), *Vremea* (1959), *Astăzi și ieri* (1961), *Munca* (1964), *Versuri lirice alese* (1965), dar și *Memoria*, *Ziua și noaptea*, *Ziua bună* ș.a.

IAROSLAV SMELIAKOV (1913–1972)

Iaroslav Vasilievici Smeliakov s-a născut la Luțk într-o familie de muncitori. Debutază publicistic în 1930, iar în 1932 îi apare prima plachetă de versuri, *Muncă și iubire*. Opera lui Smellakov, deși a publicat cu mari intermitențe, este bogată. În ultimul lustru al activității sale poetice se remarcă o mai accentuată tendință filosofică. Meditația își intră în drepturile ei începînd cu volumul *Ziua Rusiei* (1967). Puterea transfiguratoare a iubirii, munca de edificare a noli lumi, umanismul – iată principalele teme ale lui Smellakov transpuse într-o vastă vizlune plastică. În care reprezentarea e realistă în detaliu și simplă ca formă. Alte volume: *Fericire* (1934), *Brazii Kremlinului* (1948), *Versuri alese* (1957), *Fondul de aur* (1962), *Fetița cea bună*, *Lida* (1963), *Alionușka* (1965), *Drumul*, *Vremuri de război*, *Poezia mîinilor muncitoare*, *Convorbiri despre esență* ș.a.

VOLODIMIR SOLOUHIN (n. 1924)

Pe lingă volumele de versuri care i-au adus o notorietate timpurie configurîndu-l un statut aparte în perimetrul liricii ucrainene actuale (v. *Ploaia în stepă*, *Cocostîrcul*, 1959, *Cel ce poartă flori în mină*, 1962, *A trăi pe pămînt*, 1965), Solouhin este și autorul unor remarcabile volume de nuvele (v. *Dincolo de albastru mare*, 1956, *Vîntul peregrinărilor*, 1960, *Drumurile Vladimirului*, 1959, *Picătura de rouă*, 1960, *Întîlnire la Viazniki*, 1964 ș.a.) ca și a romanului *Maștera* (1966). El se

inscrie pe linia unor tradiții valoroase reprezentate de Mikola Bajan (n. 1904), Ivan Draci (n. 1936) ca și a confracților mai puțin cunoscuți la noi Sina Kostelnko și Boris Oliinek.

VOLODIMIR SOSIURA (1898–1965)

Volodimir Mihailovici Sosiura s-a născut la 6 ianuarie 1898 într-o familie de mineri din bazinul Donbasului. După absolvirea unei școli de agronomie a intrat în Armata Roșie participând la luptele împotriva albilor. Ulterior a absolvit Universitatea din Harcov și un institut muncitoresc. Lirismul său cald și învăluitoare și-a croit de la bun început drum spre inima cititorilor, ecourile lui perpetuându-se și după moarte. O amplă antologie din creația poetului a apărut la Kiev în 1974 fiind intitulată *Puritatea iernii*.

GALAKTION TABIDZÉ (1891–1957)

La începutul ultimului deceniu al secolului trecut s-a născut în satul Cikviși, raionul Vani, acela ce avea să primească titlul de „Poet al poporului Georgiei” (în 1933). A debutat timpuriu (în 1908) în revistele *Brazda noastră* și *Amirani*. A fost legat de mișcarea simbolistă înființând, împreună cu pictorul Ilia Zdanevici grupul *Țisperi Kauțebi* (*Coarne albastre*), dar s-a apropiat și de cenaclul futurist înființat de Simon Cikovani (1902–1966) întreținând o vie amicitie cu Maiakovski, Pasternak, Esenin ș.a. S-a bucurat de un binemeritat prestigiu în rindul creatorilor primei jumătăți de veac fiind membru al Academiei de Științe Georgiene. Este laureat al Premiului Lenin. Volume: *O sută de pași*, Tbilisi, 1961, *Flori de piersic*, Tbilisi, 1966, *Versuri*, Tbilisi, 1967, precum și amplele antologii apărute la Tbilisi în perioada 1966–1971 (în 12, respectiv în 2 volume).

TITIAN TABIDZÉ (1895–1937)

Poet gruzin simbolist. Unul dintre cei mai străluciți reprezentanți ai poeziei gruzine contemporane. A redactat organul de presă al cenaclului „Coarne albastre” și anume *Baricade*. Adversar declarat al retorismului și declarativismului în poezie. S-a manifestat ca un căutător de filoane poetice noi. Deși s-a remarcat și prin unele poeme dedicate „noului ev” revoluționar (*Anul 1918, Pe fronturi*) a suferit rigorile epocii staliniste, fiind reabilitat postmortem.

NIKOLAI TIHONOV (1896–1979)

Nikolai Semenovici Tihonov s-a născut la Petersburg într-o familie de meșteșugari. A luptat în Armata Roșie în timpul Revoluției ca și în timpul ultimului război mondial (a participat activ la apărarea eroică a Leningradului). Este au-

torul unor arhicunoscute balade și a unor cîntece cu caracter revoluționar. Liris-mul și civismul sînt principalele trăsături ale poeziei lui. Volume care l-au consacrat: *Balada pachetului albastru*, *Balada punctului*, *Stihuri despre Jugoslavia*, *Primăvara gruzină*, *Nouă*, precum și amplul poem *Kirov printre noi*.

MIHAILO TKACI (1932)

S-a născut la 26 noiembrie 1932 în satul Lucăcenii, raionul Kelmenețk, regiunea Cernăuți, într-o familie de țărani săraci.

A absolvit Institutul de medicină din Kiev și cursurile superioare de literatură ale Institutului „Maxim Gorki” din Moscova.

A publicat mai multe volume de versuri printre care: „Ne îndreptăm spre culmi” (1956), „Pe defileu” (1957), „Cunună de seară” (1961), „Pe vînturi de molid” (1965), „Patimă” (1968) etc.

În anul 1976 tipărește un volum antologic din versurile sale sub titlul: „INTOARCEREA PĂMÎNTULUI”.

Mihailo Tkaci este considerat ca unul din cei mai importanți poeți ucraineni contemporani, pe versurile căruia au fost compuse cele mai frumoase cîntece de masă și de muzică ușoară. Totodată este considerat un reputat scenarist de filme artistice și documentare și libretist de muzică de operă și operetă. Pentru scenariul de film scris despre viața și opera mării poetese ucrainene Lesia Ukrainka lui Mihailo Tkaci i s-a acordat premiul „Taras Șevcenko”, cel mai mare premiu existent în Ucraina. Mihailo Tkaci este un vechi și statornic iubitor și traducător al poeziei române clasice și contemporane. Datorită meșteșugitei lui pene cititorii au putut citi în limba lui Taras Șevcenko versuri de Mihail Eminescu, Tudor Arghezi, Lucian Blaga, George Bacovia, Vasile Voiculescu, Octavian Goga, Demostene Botez, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ioan Alexandru, Ana Blandiana etc. Cu ocazia centenarului lui Tudor Arghezi Mihailo Tkaci (împreună cu Dmetro Pavleciko și Sofia Maidanska) a publicat o masivă antologie din creația marelui poet român.

ALEKSANDR TVARDOVSKI (1910–1971)

Aleksandr Trifonovici Tvardovski s-a născut în satul Zagora din regiunea Smolensk într-o familie de fierari. În anii războiului a activat ca și corespondent de front. Inceputurile sale lirice sînt marcate de tematica tradițională a „dezrădăcinaților” (v. *Drumul*, *Cronică sîtească*), fiind detectabile în această etapă influențele lui Kolțov, Nikitin, Nekrasov, Kliuev, Esenin, Bednii ș.a. Fără să renunțe la tema „Rusiei cîmpenești”, treptat-treptat își va lărgi aria inspirației abordînd problematica contemporană în toată complexitatea ei. Faptul este vizibil în volumele ulterioare (v. *Țara ierburilor*, *Stihuri despre război*, *Frontul de Sud-Vest*). Ciclul de poeme dedicate ostașului Vasili Tiorlin l-au făcut celebru în lumea

întreagă (v. *Vasili Tiorkin*, 1947, *Tiorkin pe lumea cealaltă*, 1963), după ce *Țara Ierburilor*, 1939 îl impusese în atenția conaționalilor. În poemele *Casa de lângă drum* (1946), *Din zare în zare* (1960), *Zagorie* și *Introducere* se probează din plin virtuțile excelenței formale (de natură clasică) a poetului.

MARINA ȚVETAeva (1892–1941)

Marina Ivanovna Țvetaeva s-a născut la Moscova într-o familie de profesori de artă. În timpul Revoluției, fiind căsătorită cu colonelul albgardist Serghei Efron a emigrat. S-a repatriat în 1939 pentru ca la începutul războiului, refugiată fiind în orașul Jelobuga de pe Kama, să se sinucidă. Pe monumentul ridicat în 1970 (poeta a reînceput să fie publicată din 1961) să fie scris: „În această parte de cimitir este îngropată Marina Ivanovna Țvetaeva”. Amintiri despre poetă au publicat Ariadna Efron, Anastasia Țvetaeva, Alexandr Tvardovski, Boris Pasternak („Țvetaeva a fost din tinerețe ceea ce au vrut și n-au putut să fie toți ceilalți simboliști luați la un loc. Acolo unde verbalismul lor se bălăbănea neputincios într-o tumă de scheme inventate și arhaisme lipsite de viață, Țvetaeva plutea aerian pe deasupra creației autentice, rezolvându-i problemele în joacă, cu o strălucire fără egal”). Volume publicate: *Album de seară* (1910), *Felinarul fermecat* (1912), *Din două părți* (1913). Relevabile sînt și poemele epice (*Teseu*, *Ariadna*, *Poemul muntelui*, republicate în *Opere alese*, Moscova–Leningrad, 1965).

OJĀRS VĀCIETIS (1933–1983)

O. Vāciētis este înconjurat în Letonia de o aură legendară. A fost, pînă cu un lustru în urmă, seismograful vieții spirituale din țara scăldată de apele Baltice, de nenumărate ori încununat cu laurii Premiului de Stat pentru literatură din R.S.S. Letonă și din U.R.S.S. Cel care recepționează lumea „cu nervii dezgoliți” cum se exprima un confrate (Imants Ziedonis) a primit titlul de „poet al poporului”. Volume mai importante: *Vîntul depărtărilor* (1956), *În flăcări* (1958), *Elnsteiniada* (1962), *Respirație* (1966), *Vremea cucilor* (1968), *Fructe negre* (1971), *Ceas și durată* (1974), *Antracit* (1978), fiind prezent și în antologia *Poezia Evropii* (1977).

GRIGORE VIERU (n. 1935)

Grigore Vieru s-a născut la 14 februarie 1935 în satul Pererita, raionul Briceni, într-o familie de țărani. A absolvit Institutul pedagogic „Ion Creangă” din Chișinău. Debutează în 1957 cu volumul *Alarma* urmat, rînd pe rînd, de alte volume (*Muzicuțe*, 1958, *La fereastra cu minuni*, 1959, *Bună ziua, fulgilor*, 1960, *Făt-Frumos, curcubeul*, 1961, *Ce poezie știți*, 1961, *Făgurași*, 1963, *Mulțumim pentru pace*, 1964, *Versuri*, 1965, *Poezii de seama noastră*, 1968, *Numele tău*, 1968, *Duminica cuvintelor*, 1968 și multe altele încă). Cititorul român de la noi s-a fa-

milliarizat cu incantațiile orifice ale poeziei lui Vieru indeosebi prin ampla antologie de Targă circulație Izvorul și clipa (Albatros, „Cele mai frumoase poezii”, 1981, antologie de M. R. Iacoban cu o prefață de Marin Sorescu). Pe bună dreptate N. Stănescu afirma despre mult apreciatul său prieten: „Grigore Vieru este un mare și adevărat poet. El ne transfigurează natura gândirii în natura naturii”.

EVGHENI VINOKUROV (n. 1925)

Evgheni Vinokurov a debutat cu volumul *Versuri despre datorie* (1951) apreciat favorabil de Pasternak și de Tvardovski. Ca și pentru alți poeți sovietici contemporani războiul a avut pentru Vinokurov un important rol în determinarea opțiunilor etice („Nu împlinisem încă 18 ani și în fața mea aveam patru tunuri și 25 de oameni pentru care am devenit părintele-comandant” va mărturisi el). Imaginea războiului îi va invada memoria și va constitui o sursă importantă de inspirație (*Poezii militare*, 1956, *Cer albastru*, 1956, *Mărturisire*, 1958, *Chipul omului*, *Cuvintul*, 1962, *Muzica*, 1964, *Caractere*, 1965, *La hotarul pământului*, 1965, *Ritm*, 1966, *Vocea*, 1966, dar și *Contraste*, *Albastru* etc.).

ANDREI VOZNESENSKI (n. 1933)

Andrei Andreevici Voznesenski s-a născut la Moscova într-o familie de oameni de știință. A studiat temeinic arhitectura și pictura fapt ce a conferit poemelor organicitate, aspectul unor edificii pline de o elegantă coerență interioară. A studiat și fenomenul poetic în toate interstițiile lui diferențiind între „poeții actori” (gen Maiakovski, Esenin, Lugovskoi, Evtușenko) și „poeții spectatori”, cum ar fi Pasternak („martor simplu și măreț”), Zabolotki, Slutski sau Martinov. Teza sa a făcut carieră critică și, deși exclude nuanțele, este uimitor de actuală. El însuși se situează la confluența direcției pasternakiane cu cea maiakovskiană. Apetența pentru filosofie, elevarea, tonul grav fără să fie grandilocvent îl apropie de Pasternak, în vreme ce „versul frământat, liber, atit de surprinzător în inovațiile sale formale” (cum sugestiv l-a caracterizat Ion Covaci) ni-l amintesc pe Maiakovski. Marin Sorescu, într-un dialog cu poetul, i-a „deconspirat” metoda de creație bazată îndeosebi pe improvizație. El consideră că scrie sub impulsul unui „cîmp magnetic” care generează o energie ce-l subjugă pe poet. De aici și „asimetriile șocante” ale poeziei sale (v. *Parabolă*, 1960, *Mozaic*, 1960, *Para în trei colțuri*, 1962, *Antilumi*, 1964, *Inima lui Ahile*, 1966, *Ochire*, *Privire spre maestrul*, *Frunza de stejar a violoncelului*, poemul *Maestrul* ș.a.). *Umbra sunetului* (1970) a fost tradusă în românește de Ion Covaci (în 1973).

Din lirica poetului au mai tradus la noi Marin Sorescu, Al. Căprariu, Ion Deaconescu, Leonid Dimov ș.a. În 1979 i-a apărut o amplă antologie de versuri alese. În 1984 a cucerit laurii Festivalului „Serile de poezie de la Struga”. Este membru de onoare al Academiei de poezie „Mallarmé” cit și al Academiei de Artă din Statele Unite și Bavaria.

Nikolai Alexeevici Zabolotki s-a născut la Kazan într-o familie de agronomi. Debutează cu versuri încă din 1926 aflindu-se sub influenţa grupului *Oberiu* (*Uniunea artei reale*, grupare de avangardă literară analogă suprarealismului occidental din care a făcut parte şi Daniil Harms un soi de Urmuz rus). Editorial debutează cu volumul *Paragrafe* (1929). În acelaşi an îi va apărea şi un apreciat volum de versuri pentru copii (*Coloane*) urmat de *A doua carte* (1937) şi *Versuri* (1948), pentru ca în 1957 să i se publice o amplă antologie, ultima apărută în timpul vieţii. Alte volume: *Copacul*, *Lupul nebunatic*, *Serbarea recoltei*. A fost deosebit de preocupat de prozodia limbii ruse transpunind în limbaj modern-arhaizant *Cîntec despre oastea lui Igor*. A dus şi o vie activitate de traducător îndeosebi din lirica georgiană.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. *Poezia Evropi (Poezia Europei)*, ediţie în 6 volume, Moskva, 1977.
2. *Puteşestvii v stranu poezii (Călătorie în ţara poeziei)*, volumele 1 şi 2, Leningrad, 1976.
3. *Ruskaia i Sovietskaia Poezia (Poezia Rusă şi Sovietică)*, Moskva, 1981.
4. N. Aseev, E. Bagriţki, V. Lugovskoi, N. Tihonov, *Sbornik stihov (Culegere de versuri)*, Moskva, 1971.
5. *Deni poezii Leningrada (Zilele poeziei Leningradului)*, Leningrad, 1975.
6. Ahmatova, Anna, *Stihi i proza, (Versuri şi proză)*, Leningrad, 1976.
7. Blok, Aleksandr, *Izbrannoe (Alese)*, Kiev, 1976.
8. Bokov, Viktor, *Poklon Rosii (Inchinare Rusiei)*, Moskva, 1976.
9. Esenin, Serghei, *Stihotvorenia i poemi (Versuri şi poeme)*, Sverdlovsk, 1982.
10. Martinov, Leonid, *Sobranie socinenie. Stihotvorenia i poemi (Opere alese. Versuri şi poeme)*, vol. 1–3, Moskva, 1977.
11. Malakovski, Vladimir, *Paezli (Poezii)*, Kiev, 1973.
12. Evtuşenko, Evgheni, *Poet v Rosii, bolşe cem poet (Poetul în Rusia este mai mult decît poet)*, Moskva, 1973.
13. Evtuşenko, Evgheni, *Intimnaia lirika (Lirică Intimă)*, Moskva, 1973.
14. Vinokurov, Evgheni, *Dom i mir (Casa şi lumea)*, Moskva, 1977.
şi franceză, Moskva, 1977.
15. Voznesenski, Andrei, *Izbrannaia lirika (Versuri alese)*, Moskva, 1979.
16. Vinokurov, Evgheni, *Dom i mir (Casa şi lumea)*, Moskva, 1977.
17. Pintescu, Al., *Literatură şi eveniment*, Dacia, 1983.

CUPRINS

Cuvînt înainte / 5

GRIGOL ABAȘIDZÉ / 9

*** („De-ți închide ochii”) / 9

Totul se repetă / 9

BELLA AHMADULINA / 11

Luminarea / 11

Altceva / 12

W **ANNA AHMATOVA / 13**

*** (Cînd în alba...) / 13

*** (Mîna-mi a semnat...) / 13

Lirica se repliază / 15

*** (De profundis) / 16

*** (A văzut luna...) / 16

*** (Retrage-te...) / 17

*** (Nu repeta...) / 17

*** (Voi uita...) / 17

*** (În Moscova e totul...) / 18

Moștenitoarea / 18

*** (De mult nu cred...) / 19

Inscripție pe o carte / 20

*** (Dacă toți cel...) / 20

Ascultînd cîntecul / 21

*** (Te voi ospăta...) / 22

*** (A libertate miroase mierea...) / 22

PAVEL ANTOKOLSKI / 23

Cîntec de pahar / 23

Poetul și timpul / 24

NIKOLAI ASEEV / 26

Cîntec despre Garcia Lorca / 26

Marșul lui Budionii / 27

Privighetoarea / 28

*** (Nu prin farmec...) / 30

Hotărîrea / 31

EDUARD BAGRIŢKI / 32

Colocviu cu fiul / 32

Păsărarul / 33

Pepenele verde / 34

Despre Pușkin / 36

*** Piinea neagră... / 38

MIKOLA BAJAN (Trad. Ștefan

Tcaciuc) / 40

Ferigi / 40

Leușteanul / 41

*** (Pe brațele pădurii / 41

Prima zăpadă / 42

Noaptea de Sinziene / 43

Valsul lui Sibelius la Leningrad / 44

În amintirea prietenului / 45

Simfonia neterminată a lui Schubert / 47

OLGA BERGHOLT / 49

Din însemnările zilnice ale lui

Februarie / 49

ALEKSANDR BLOK / 51

Sciții / 51

*** (Întru în temple-ntunecoase) / 54

*** (Armonică, armonică...) / 55

*** (Hamlet sint...) / 56

*** (Iubirea-i ca pasărea...) / 56

*** (Solveig!) / 57

*** (Te zăresc pentru o clipă) / 58

*** (Cînd disperarea, furla...) / 59

VIKTOR BOKOV / 60

*** (Toamna cu primăvara) / 60

*** (Strigă o prepeliță) / 60

*** (În zori te-oi chema) / 61

Iarna siberiană / 61

*** (Mulțumiri iernii) / 62

*** (Pădurea-i de oran...) / 63

Vîntul de nord / 64

Mamă și fiică / 65

Orizontul / 65

VALERI BRIUSOV / 67

Tînărul poet / 67

Assurgaton / 67
Zidarul 68
Pumnalul / 69
Pribeagul / 70
Îmbuibăților / 72
Limba natală / 73
A treia toamnă / 74

IVAN BUNIN / 77

*** (Pe vîrl, pe culmea înzăpezită / 77
În munți / 78
*** (Pădurea și-nseninata privesc...) / 78
*** (O lumină nemărginită...) / 79
*** (E umed și e rece...) / 80
Condorul / 81
Mesteacănul nordic / 81
Cintec / 82
Sirlus / 83
Înțelepților / 83
Fără nume / 84
*** (Depart de ținutul natal...) / 84
Privighetori / 85

IVAN DRACI (Trad. Ștefan Tcaciuc) / 87

O discuție cu prietenul meu,
traducătorul / 87
Poezii pe fișe perforate / 88
Baladă pentru hula-hup / 90
Cuvîntul / 91
Luminarea / 92
Baladă cu semn de întrebare / 92
Studiu despre piine / 93
Studiu muzical / 94
Lacrime lui Picasso / 95
*** (Îmi e cunoscută această
stradă) / 97
*** (Patrie albastră a lui Firdousi) / 99
*** (În Horosan e o astfel de ușă) / 100
*** (Șahană, tu, scumpă, Șahană) / 101
*** (Noi acum dispărem cu încetul) / 102
*** (De ce sînt razele lunii) / 103
*** (A fi poet...) / 104

*** (Florile îmi spun rămas bun) / 105
*** (Fluieră vîntul, vîntul argintiu) / 106
*** (Doarme păunița, scumpa cîmpiei) / 107
*** (Nespus de verde...) / 108
*** (Deasupra ferestrei – luna) / 109

✓

EVGHENI EVTUȘENKO / 110

*** (Vor oare rușii-un nou război?) / 110
Internaționala / 111
Noua variantă a lui Ceapaev / 114
Mozartii Revoluției / 116
Lirica intimă / 117
Mama cubană / 119
Două mame / 122
Monologul lui Till Ullenspiegel / 122
Balada rîndunicii / 126
Balada farurilor false / 129
Serată în Vietnam / 130

RASUL GAMZATOV / 132

*** (O, timpule...) / 132
*** (Acei a căror inimă...) / 132

VIKTOR IAKOVENKO / 133

*** (Tot ce între noi a fost) / 133
*** (Să lauzi?) / 134
*** (Ard movili buruienioase) / 134
*** (Biziile ca libelulele pe iaz) / 135
*** (Cîmpia-i dogorită...) / 136

VERA INBER / 137

Pușkin e viu / 137
Primăvara / 137
Salvele victoriei / 138
Meridianul Pulkovo / 139
Revărsarea / 142

EGOR ISAEV / 146

lat-o, granița... / 146

DAMBA JALSARAEV / 150

Cintecul cedrului siberian / 150
Cintecul scărițelor / 151
Cintecul picăturilor de rouă / 152
Cintecul săgeții / 153

SILVA KAPUTIKIAN / 155

*** (Nu știu: te iubesc eu oare?) / 155

*** (Aceasta-i o seară calmă...) / 156

RIMMA KAZAKOVA / 157

Primăvăratice / 157

*** (Nu totul se va scrie...) / 157

SEMION KIRSANOV / 159

*** (Nu peste mult timp
piraiele...) / 159

Deasupra noastră / 159

Peste trei sute... / 160

LINA KOSTENKO (Trad. Ștefan

Tcaciuc) / 162

Cobzarului / 162

Cintecul cu variațiuni / 164

Van Gogh / 166

*** (Tu iarăși ai venit la mine...) / 167

Breugel: Căderea lui Icar / 168

*** (Ieri, pe ploaie, Blok...) / 168

*** (Poeți n-au fost...) / 169

*** (Beție mare, o beție-nebunie) / 169

*** (Prin lumea-ți de mirări) / 170

*** (Noi, unul pentru altul...) / 170

KAISIN KULIEV / 172

*** (Tinerii, din cărțile dificile...) / 172

Vorbesc cu mine însumi / 172

*** (Sint om între oameni) / 173

*** (Poeții preamăresc privighetorile)
/ 174

*** (Pe pământ se-ntimplă totdeauna...) / 175

*** (Dacă morarul adoarme...) / 175

*** (Copacule, umbra și fructele...) / 176

DAVID KUGULTINOV / 177

*** Aminte-mi aduc... / 177

*** (Bolborosea împătimit...) / 177

Printre veacuri / 178

VLADIMIR LUGOVSKOI / 180

Cintec despre vint / 180

Steaua / 183

Ruguri / 184

MIHAIL LUKONIN / 187

Dormiți, oameni / 187

VLADIMIR MAIAKOVSKI / 190

Marșul de stînga / 190

Rămas: bun / 191

OSIP MANDELȘTAM / 193

*** (Din sticlă curgea mierea...) / 193

*** (Altor, eu însumi...) / 194

JUSTINAS MARCINKEVICIUS / 196

Vedenia / 196

Desen de copil / 197

Tufișul incandescent / 198

LEONID MARTINOV / 199

*** (Delfinii vorbesc englezește) / 199

*** (Vela mea e ruptă...) / 199

Noaptea preistorică / 200

Ploaia de ieri / 201

Plicul / 202

Cărțile / 202

*** (Bucetul...) / 203

*** (Vechea luminare...) / 203

Puiul de vulpe / 204

Aspectele vieții / 204

Nepuțința bătrînilor / 205

Cine sînteți voi? / 206

Medicina tibetană / 207

*** (Poeziile se succed) / 207

Cîntărețul / 208

EDUARD MIEJELAITIS / 209

Noaptea / 209

... Pe malul baltic / 210

Peer Gynt / 212

BORIS OLIINEK (Trad. Ștefan

Tcaciuc) / 214

Despre poeți / 214

Secolul XX și Hamlet / 215

Vals / 217
Cercul / 217
Ecoul / 218

BORIS PASTERNAK / 220

Așa e la ei / 220
Margareta / 221
Morile / 221
Viscolul / 224
Marburg / 226
*** (Un veac și ceva nu-i ca ieri) / 229
*** (Grea cruce să iubești pe unii) / 230
În amintirea Marinei Țvetaeva / 231
Noaptea albă / 233
August / 234

DMETRO PAVLECIKO / 237

Pământul meu / 237
Rubaiate / 238
Parabola lacrimilor / 242
La mare / 243

ALEKSANDR PROKOFIEV / 244

Al treilea cîntec despre Ladoga / 244
Unde-s începuturile Rusiei? / 245

ROBERT ROJDESTVENSKI / 246

*** (Miracolul cotidian...) / 246
*** (Pe un Pămînt...) / 247
*** (O, atacerile poetice!) / 248
Monolog de primăvară / 249

PAUL EERIK RUMMO / 251

Jocul / 251

STEPAN SCIPACIOV / 252

*** (Ropot de ploaie toamnătică) / 252
*** (Ai împlinit treizecișiopt...) / 252
*** (O nouă lume construim) / 253

ILIA SELVINSKI / 254

*** (Teama de moarte-i a somnului) / 254
*** (Ce-i pentru om fericirea?) / 254
*** (Fericirea-i suprimarea durerii?) / 255

BORIS SLUȚKI / 256

*** (Eu am transcris versuri) / 256
*** (Investiți pără cu o funcție mare / 256

IAROSLAV SMELIAKOV / 258

Nazim / 258
Flori de cîmp / 260

VOLODIMIR SOLOUHNIN / 262

Insul cu flori în mină / 262
Fetișcana îmbufnată / 263

VOLODIMIR SOSIURA / 264

*** (Cîntă păsări în dumbrava...) / 264
*** (Aurora cîntă...) / 264
*** (Maică-Țară te iubesc) / 265
*** (Ce frumoasă-i toamna în Carpați) / 265
*** (Vîntul spulberă gherghine) / 265
*** (Vîntul domol a trecut prin livezi) / 266
O, nu zadarnic / 267

GALAKTION TABIDZÉ / 268

Patria / 268
Inscripție pe volumul „Manon Lescaut” / 268

TITIAN TABIDZÉ / 270

*** (Nu scriu versuri) / 270

NIKOLAI TIHONOV / 271

*** (Sărbătoresc și candid e misterul) / 271
*** (Secolul va amuți) / 272
Copiii lumii / 272
*** (De-oi pleca...) / 274
*** (Inima mi-a tăurit-o) / 273

MIHAILO TKACI (Trad. Ștefan Tcacu) / 275

Poezia / 275
Pragul / 276
*** (Pe un ogor mănos...) / 276

*** (Citește într-o scrisoare...) / 277

În noaptea nașterii mele / 278

Trei surori / 279

Cîntă cocoșii / 280

ALEKSANDR TVARDOVSKI / 281

*** (Eu știu că nu-s cu nimic vinovat)
/ 281

Cuvinte despre cuvinte / 281

*** (Prin secol trec) / 283

MARINA TVETAIEVA / 285

*** (Iertați-mă munții mei) / 285

*** (Nostalgie) / 285

*** (Ieri încă mă privea în față) / 287

OJĀRS VĀCIETIS / 289

În zori / 289

Noapți albe / 290

GRIGORE VIERU / 292

Autobiografică / 292

Serghei Esenin / 293

Federico Garcia Lorca / 294

Ion Druță, *Ultima lună de toamnă* / 295

Cîntec de lăutar / 296

EVGHENI VINOKUROV / 297

*** (La șaptesprezece ani) / 297

*** (Eu lumea am văzut-o...) / 297

Iubita mea spală... / 298

*** (Poet a fost și țar) / 299

*** (Temelia lumii s-o iubiți...) / 300

*** (Dați-mi miezul nopții) / 300

ANDREI VOZNESENSKI / 302

Replică în discuția despre ecologie / 302

Constructorii / 302

Vaporul amoreaților / 303

Inaugurarea casei / 304

*** (În îndepărtate orașe) / 305

Din jurnalul iakuțian / 305

Legendă din Kem / 306

NIKOLAI ZABOLOŢKI / 308

Nu permite sufletului să lenevească /
308

Citește stihuri / 309

NOTE BIOBIBLIOGRAFICE / 310

Lector: VASILE IGNA

Tehnoredactor: A. MOLNAR

Apărut: 1988. Bun de tipar: 25.05.1988.

Comanda nr. 2939. Coli de tipar: 21.

Hirtie velină de 70 g/m². Format: 16/54X84

Tiparul executat sub comanda nr. 165/1988

la ÎNTEPRINDEREA POLIGRAFICA „CRIȘANA” ORADEA

str. Leontin Sălăjan nr. 105

Republica Socialistă România

POEZIE SOVIETICĂ MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

GRIGOL ABAȘIDZÉ
BELLA AHMADULINA
ANNA AHMATOVA
PAVEL ANTOKOLSKI
NIKOLAI ASEEV
EDUARD BAGRIŢKI
MIKOLA BAJAN
OLGA BERGHOLT
ALEKSANDR BLOK
VIKTOR BOKOV
VALERI BRIUSOV
IVAN BUNIN
IVAN DRACI
SERGHEI ESENIN
EVGHENI EVTUȘENKO
RASUL GAMZATOV
VIKTOR IAKOVENKO
VERA INBER
EGOR ISAEV
DAMBA JALSARAEV
SILVA KAPUTIKIAN
RIMMA KAZAKOVA
SEMION KIRSANOV
LINA KOSTENKO
KAISIN KULIEV
DAVID KUGULTINOV
VLADIMIR LUGOVSKOI
MIHAIL LUKONIN

VLADIMIR MAIAKOVSKI
OSIP MANDELȘTAM
JUSTINAS MARCINKEVICIUS
LEONID MARTINOV
EDUARD MIEJELAITIS
BORIS OLIINEK
BORIS PASTERNAK
DMETRO PAVLECİKO
ALEKSANDR PROKOFIEV
ROBERT ROJDESTVENSKI
PAUL-EERIK RUMMO
STEPAN ȘCIPACIOV
ILIA SELVINSKI
BORIS SLUŢKI
IAROSLAV SMELIAKOV
VOLODIMIR SOLOUHIN
VOLODIMIR SOSIURA
GALAKTION TABIDZÉ
TITIAN TABIDZÉ
NIKOLAI TIHONOV
MIHAILO TKACI
ALEKSANDR TVARDOVSKI
MARINA TVETAEVA
OJARS VACIETIS
GRIGORE VIERU
EVGHENI VINOKUROV
ANDREI VOZNESENSKI
NIKOLAI ZABOLOŢKI